

I

24 ΜΑΡΤΙΟΥ: Ἡ ἀνοιξη μπῆκε γιὰ τὰ καλά. Ἐξω ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ ἐργαστηρίου μου ἡ πελώρια καστανιά εἶναι καλυμμένη μὲ μεγάλα κολλώδη κλαράκια, μερικὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔχουν ἤδη ἀρχίσει ν' ἀνθίζουν. Περιδιαβαίνοντας στὴν ἐξοχή, νιώθεις τὶς πολύτιμες σιωπηλὲς δυνάμεις τῆς φύσης νὰ δουλεύουν πυρετωδῶς γύρω σου. Τὸ ὑγρὸ χῶμα εὐωδιάζει γονιμότητα κι αἰσθησιασμό. Πράσινα βλαστάρια ξεπροβάλλουν παντοῦ. Τὰ κλαράκια εἶναι πλούσια σὲ χυμούς καὶ ἡ ὑγρὴ, βαριά ἀγγλικὴ ἀτμόσφαιρα εἶναι φορτωμένη μ' ἓνα ἀμυδρὸ ἄρωμα ρητίνης. Μπουμπούκια στοὺς θάμνους, ἀρνάκια γύρω ἀπ' αὐτοὺς — παντοῦ ἡ διαδικασία τῆς ἀναπαραγωγῆς σὲ ἔξαρση!

Μπορῶ καὶ τὸ βλέπω γύρω μου, μπορῶ καὶ τὸ νιώθω μέσα μου. Ἐχομε κι ἐμεῖς τὴν ἀνοιξή μας ὅταν οἱ μικρὲς ἀρτηρίες μας διαστέλλονται, ἡ λέμφο ρέει ταχύτερα, οἱ ἀδένες λειτουργοῦν ἐντονότερα διαχωρίζοντας καὶ πιέζοντας. Κάθε χρόνο ἡ φύση ἐπαναρυθμίζει τὰ πάντα. Νιώθω στὸ αἷμα μου τὸν ἀναβρασμὸ τούτη τὴ στιγμή, καὶ καθὼς ἡ δροσερὴ λιακάδα εἰσβάλλει ἀπ' τὸ παράθυρό μου, θὰ μποροῦσα νὰ χορέψω στὸ κέντρο τῆς σὰν κουνούπι. Καὶ θὰ τὸ ἔκανα, μόνο πού ὁ Τσὰρλς Τσάντ-

λερ θ' άνεβεΐ τρέχοντας νά μάθει τί συμβαίνει. "Άλλωστε, δέν πρέπει νά ξεχνῶ ὅτι εἶμαι ὁ καθηγητής Γκιλρόι. Ένας ἠλικιωμένος καθηγητής μπορεῖ νά ἔχει τήν πολυτέλεια νά φέρεται ὅπως νιώθει, ἀλλά ὅταν ἡ τύχη ἔχει προσφέρει μία ἀπό τίς κορυφαῖες πανεπιστημιακές ἔδρες σ' ἓναν ἄντρα τριαντατεσσάρων χρόνων, αὐτός πρέπει νά προσπαθεῖ καί νά παίξει μὲ συνέπεια τὸ ρόλο του.

Σπουδαῖος αὐτός ὁ Οὐίλσον! "Αν κατάφερα νά διοχετεύσω στή Φυσιολογία τὸν ἴδιο ἐνθουσιασμό πού αὐτός διοχετεύει στήν Ψυχολογία, θά γινόμουν τουλάχιστον ἓνας Κλόντ Μπερνάρ.¹ "Ὀλη ἡ ζωή, ἡ ψυχὴ καί ἡ ἐνέργειά του εἶναι ἀφιερωμένες σ' ἓναν καί μοναδικὸ σκοπὸ. Πέφτει νά κοιμηθεῖ ταξινομώντας τ' ἀποτελέσματα τῆς δουλειᾶς τῆς προηγούμενης μέρας καί ξυπνάει γιὰ νά προγραμματίσει τίς ἔρευνές του γιὰ τὴν ἐπερχόμενη. Κι ὅμως, πέρα ἀπὸ τὸν στενὸ κύκλο τῶν συνεργατῶν του, ἐλάχιστα τοῦ ἀναγνωρίζονται. Ἡ Φυσιολογία εἶναι ἀναγνωρισμένη ἐπιστήμη. "Αν προσθέσω ἔστω κι ἓνα τοῦβλο στὸ οἰκοδόμημα, τὸ βλέπουν ὅλοι καί τὸ χειροκροτοῦν. Ἄλλὰ ὁ Οὐίλσον πασχίζει νά σκάψει τὰ θεμέλια γιὰ μιὰ ἐπιστήμη τοῦ μέλλοντος. Ἡ δουλειά του εἶναι ὑπόγεια καί δὲ φαίνεται. Κι ὅμως, συνεχίζει ἀδιαμαρτύρητα, ἀλληλογραφώντας μὲ ἄλλους ἑκατὸ ἡμιπαράφρονες μὲ τὴν ἐλπίδα νά βροῦν ἓναν ἀξιόπιστο μάρτυρα, κοσκινίζοντας ἑκατὸ ψέματα μήπως κι ἀνακαλύψει ἓναν κόκκο ἀλήθειας, ἀντιπαραβάλλοντας παλιὰ βιβλία, καταβροχθίζοντας νέα, κάνοντας πειράματα, διδάσκο-

1. Claude Bernard: Γάλλος φυσιολόγος τοῦ 19ου αἰώνα. Θεωρεῖται ὁ πατέρας τῆς Φυσιολογίας ὅπως τὴ γνωρίζουμε σήμερα.

ντας, πασχίζοντας να μεταλαμπαδέυσει και σ' άλλους τὸ φλογερὸ ἐνδιαφέρον πού κατατρῶει τὸν ἴδιο. Διακατέχομαι ἀπὸ δέος και θαυμασμὸ ὅταν τὸν σκέφτομαι· κι ὅμως, ὅταν μοῦ ζητάει νὰ ἐνδιαφερθῶ γιὰ τὶς ἐρευνές του, ἀναγκάζομαι νὰ τοῦ λέω ὅτι ὡς ἔχουν πρὸς τὸ παρὸν ἐλάχιστη ἔλξη ἀσκοῦν σ' ὅποιον εἶναι ἀφοσιωμένος σὲ μιὰ θετικὴ ἐπιστήμη. "Ἄν μπορούσε νὰ μοῦ δείξει κάτι σαφὲς και συγκεκριμένο, ἴσως τότε νὰ ἔμπαινα στὸν πειρασμὸ νὰ προσεγγίσω τὸ θέμα ἀπὸ τὴ φυσιολογικὴ του πλευρά. Ἀπὸ τὴ στιγμή ὅμως πού οἱ μισὲς ἀνολοκλήρωτες ἐρευνές του σπιλώνονται σὰν κομπογιαννίτικες και οἱ ἄλλες μισὲς σὰν ὑστερικές καταστάσεις, ἐμεῖς οἱ φυσιολόγοι πρέπει νὰ περιοριστοῦμε στὸ σῶμα και ν' ἀφήσουμε τὸ νοῦ στοὺς ἐπιγόνους μας.

Ἄναμφίβολα εἶμαι ὑλιστής. Ἡ Ἄγκαθα λέει ὅτι εἶμαι πεζός. Τῆς λέω ὅτι αὐτὸς εἶναι ἓνας θαυμάσιος λόγος νὰ συντομεύσουμε τὸν ἀρραβώνα μας, μιὰ κι ἔχω ἀπόλυτη και ἐπείγουσα ἀνάγκη τὴν πνευματικότητά της. Κι ὅμως, θὰ πρέπει νὰ ὁμολογήσω πῶς ἴσως εἶμαι ἓνα ἰδιότυπο παράδειγμα τῆς ἐπίδρασης τῆς παιδείας στὸν ψυχισμό, γιὰτὶ ἀπὸ χαρακτήρα εἶμαι, ἂν δὲν αὐταπατῶμαι, ἓνα ἐξαιρετικὰ ψυχοδυναμικὸ ἄτομο. Εἶμαι ἓνας εὐέξαπτος, εὐαίσθητος ἄντρας, ὄνειροπόλος, πλούσιος σὲ αἰσθήματα και διαισθήσεις. Τὰ μαῦρα μαλλιά μου, τὰ σκοῦρα μάτια μου, τὸ λεπτὸ σκουρωπὸ πρόσωπό μου, τὰ ἀδύνατα δάχτυλά μου, εἶναι ὅλα χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς πραγματικῆς μου ψυχοσύνθεσης κι ἐπιτρέπουν σὲ εἰδικούς ὅπως ὁ Οὐίλσον νὰ μὲ διεκδικοῦν ὡς δικό τους. Ἄλλὰ τὸ μυαλό μου εἶναι ποτισμένο μὲ θετικὴ γνώση. Ἐχω ἐκπαιδευτεῖ ν' ἀσχολοῦμαι μὲ γεγονό-

τα και με αποδείξεις. Υποθέσεις και φαντασιώσεις δεν έχουν θέση στον τρόπο σκέψης μου. Δείξτε μου κάτι που μπορώ να το δω με το μικροσκόπιό μου, να το κόψω με το νυστέρι μου, να το ζυγίσω στη ζυγαριά μου, και θ' αφιερώσω τη ζωή μου στη μελέτη του. Άλλα όταν μου ζητάτε να μελετήσω αίσθήματα, έντυπώσεις, ιδέες, μου ζητάτε να κάνω κάτι που μου είναι δυσάρεστο, μέχρι κι αποθαρρυντικό. Η απομάκρυνση από την καθαρή λογική μ' επηρεάζει όσο και μια δυσάρεστη μυρωδιά ή μια μουσική παραφωνία.

"Ολ' αυτά δικαιολογούν και με το παραπάνω το να μην έχω τη διάθεση να επισκεφτώ απόψε τον καθηγητή Ούίλσον. Έχω όμως την αίσθηση ότι δε θα μπορούσα ν' απαλλαγώ από την πρόσκληση χωρίς να φανώ άγενής, και τώρα που και η κυρία Μάρντεν και η Άγκαθα θα είναι εκεί, φυσικά και δε θα το έκανα ακόμη κι αν μπορούσα. Άλλα θα προτιμούσα να τις συναντούσα όπουδήποτε άλλο. Ξέρω ότι ο Ούίλσον θα με παρασύρει σ' εκείνα τα νεφελώδη ήμιεπιστημονικά μονοπάτια του αν του δοθεί ή ευκαιρία. Μέσα στον ένθουσιασμό του είναι τελείως απρόσβλητος σε ύπαινιγμούς ή επιχειρήματα. Τίποτα λιγότερο από έναν κανονικό καβγά δε θα τον κάνει να συνειδητοποιήσει την αποστροφή μου για όλ' αυτά. Δεν έχω την παραμικρή αμφιβολία ότι θα έχει κανέναν νέο υπνωτιστή ή μέντιουμ ή κάποιο νέο είδος ταχυδακτυλουργού να μάς παρουσιάσει, γιατί ακόμη και οί κοινωνικές εκδηλώσεις του συνδέονται με το χόμπι του. Η Άγκαθα πάντως θα το διασκεδάσει. Την ενδιαφέρουν όλ' αυτά· σαν γυναίκα, έχει την τάση ν' ασχολείται με καθετί το άσαφές, μυστικιστικό κι άοριστο.

10.50 μ.μ.: Αυτή ή ήμερολογιακή καταγραφή μου είναι φαντάζομαι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιστημονικῆς ἐκείνης ἔξης τοῦ μυαλοῦ μου γιὰ τὴν ὁποία ἔγραψα τὸ πρῶν. Μ' ἀρέσει νὰ καταγράψω ἐντυπώσεις ὅσο εἶναι νωπές. Τουλάχιστον μίαν φορά τὴ μέρα προσπαθῶ νὰ προσδιορίσω τὴν πνευματικὴ μου κατάσταση. Εἶναι ἓνα χρήσιμο κομμάτι αὐτοανάλυσης κι ἔχει φαντάζομαι μιὰ σταθεροποιητικὴ ἐπίδραση στὸ χαρακτήρα. Εἰλικρινά, πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι ὁ δικός μου χρειάζεται τὴν ὁποία ἐνίσχυση μπορῶ νὰ τοῦ προσφέρω. Φοβᾶμαι ὅτι τελικὰ ὁ νευρωτικὸς χαρακτήρας μου κυρίως ἐπιβιβαιώνει ὅτι ἀπέχω πολὺ ἀπὸ τὴν ψυχρὴ, ἤρεμὴ σαφήνεια ποὺ χαρακτηρίζει τὸν Μέρντοχ ἢ τὸν Πράτ-Χαλντέιν. Διαφορετικὰ γιὰ ποιὸ λόγο αὐτὴ ἡ ἀνοησία τὴν ὁποία παρακολούθησα ἀπόψε ἐπηρεάσε τόσο πολὺ τὰ νεῦρα μου ὥστε ἀκόμη καὶ τώρα νὰ εἶμαι ράκος; Ἡ μόνη παρηγοριά μου εἶναι πὼς οὔτε ὁ Οὐίλσον οὔτε ἡ δεσποινὶς Πενκλόζα, οὔτε καν καὶ ἡ Ἄγκαθα, δὲν ἀντιλήφθηκαν μᾶλλον τὴν ἀδυναμία μου.

Καὶ τί στὴν εὐχὴ ὑπῆρχε γιὰ ν' ἀναστατωθῶ; Τίποτα, ἢ κάτι τόσο ἀσήμαντο, ποὺ θὰ ἀποδειχθεῖ γελοῖο ὅταν τὸ καταγράψω.

Οἱ Μάρντεν ἔφτασαν στοῦ Οὐίλσον πρὶν ἀπὸ μένα. Στὴν πραγματικότητα, ἤμουν ἓνας ἀπὸ τοὺς τελευταίους ποὺ πῆγαν καὶ βρῆκα τὸ δωμάτιο γεμάτο κόσμος. Δὲν εἶχα προλάβει νὰ πῶ δυὸ λόγια μὲ τὴν κυρία Μάρντεν καὶ τὴν Ἄγκαθα, ποὺ ἦταν στὶς ὁμορφιές τῆς ντυμένην στὰ λευκὰ καὶ τὰ ροζ καὶ μὲ ἀστραφτερὰ κοσμήματα στὰ μαλλιά τῆς, ὅταν ὁ Οὐίλσον μὲ πλησίασε τραβώντας με ἀπ' τὸ μανίκι.

—Θέλεις κάτι σίγουρο, Γκιλρόι; εἶπε παρασύροντάς με σὲ μιὰ γωνιά. Ἀγαπητέ μου, σοῦ ἔχω ἓνα φαινόμενο — ἓνα φαινόμενο!

Θὰ εἶχα ἐντυπωσιαστεῖ περισσότερο ἂν δὲν εἶχα ξανακούσει τὴν ἴδια διαβεβαίωση. Ὁ ὑπεραισιόδοξος χαρακτήρας του μετατρέπει τὴν κάθε πυγολαμπίδα σὲ ἀστέρι.

—Καὶ δὲν ὑπάρχει θέμα καλῆς πίστεως αὐτὴ τῆ φορά, εἶπε σ' ἀπάντηση, ἴσως, κάποιας εἰρωνικῆς διάθεσης στὸ βλέμμα μου. Ἡ γυναίκα μου τὴ γνωρίζει ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια. Εἶναι καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὸ Τρίνινταντ, ζέρεϊς. Ἡ δεσποινὶς Πενκλόζα βρίσκεται στὴν Ἀγγλία μόλις ἓναν-δυὸ μῆνες καὶ δὲ γνωρίζει κανέναν ἔξω ἀπὸ τὸν πανεπιστημιακὸ κύκλο, ἀλλὰ σὲ διαβεβαιώνω ὅτι τὰ πράγματα ποὺ μᾶς ἔχει πεῖ ἀρκοῦν γιὰ νὰ τεκμηριώσουν ἀπολύτως ἐπιστημονικὰ μαντικὴ ἱκανότητα. Δὲν ὑπάρχει κανεὶς ἰσάξιός της σὲ ἐρασιτεχνικὸ ἢ ἐπαγγελματικὸ ἐπίπεδο. Ἔλα νὰ σὲ συστήσω.

Δὲ μ' ἀρέσουν γενικὰ ὅλοι αὐτοὶ οἱ μυστηριοκάπηλοι· οἱ ἐρασιτέχνες ἀκόμη λιγότερο. Μὲ τὸν ἀμειβόμενο ἔχεις τὸ πλεονέκτημα ὅτι μπορεῖς νὰ τὸν παρακολουθήσεις καὶ νὰ τὸν ἐκθέσεις μόλις καταλάβεις τὸ κόλπο του. Εἶναι ἐκεῖ γιὰ νὰ σ' ἐξαπατήσει κι εἶσαι ἐκεῖ γιὰ νὰ τὸν ξεμπροστιάσεις. Ἀλλὰ τί μπορεῖς νὰ κάνεις ὅταν ἔχεις ἀπέναντί σου τὴ φίλη τῆς συζύγου τοῦ οἰκοδεσπότη σου; Θ' ἀνάψεις ξαφνικὰ ἓνα φῶς καὶ θὰ τὴν ἐκθέσεις νὰ παίξει ἓνα ἀθέατο μπάντζο; Ἡ θὰ ρίξεις κόκκινη μπογιὰ στὴ βραδινὴ τουαλέτα της ἐνῶ περιφέρει κλεφτὰ τὸ φωσφορίζον μπουκάλι της καὶ τίς μεταφυσικὲς κοινοτοπίες της; Θὰ προκαλοῦσες ἐπεισόδιο καὶ θ' ἀντι-

μετωπιζόσουν σὰ χοντράνθρωπος. ἜΑρα ἔχεις νὰ ἐπιλέξεις ἢ αὐτὸ ἢ νὰ κάνεις τὸν βλάκα. Δὲν ἤμουν σὲ καλὴ ψυχολογικὴ κατάσταση καθὼς ἀκολουθοῦσα τὸν Οὐίλσον γιὰ νὰ μὲ συστήσει στὴν καλεσμένη του.

Δὲ θὰ μποροῦσα νὰ φανταστῶ κάποια πού ν' ἀνταποκρίνεται λιγότερο στὴν εἰκόνα πού εἶχα γιὰ τὶς Δυτικοῖνδές. Ἦταν ἓνα μικρόσωμο, εὐθραυστο πλάσμα, ἀρκετὰ πάνω ἀπὸ τὰ σαράντα θὰ ἔλεγα, μὲ χλομὸ ὀστεῶδες πρόσωπο καὶ μαλλιά σὲ μιὰ ἀνοιχτὴ ἀπόχρωση τοῦ καστανοῦ. Ἡ παρουσία της ἦταν ἀσήμαντη κι ἡ συμπεριφορὰ της συνεσταλμένη. Σὲ ὅποιαδήποτε γυναικεία συντροφιά θὰ ἦταν ἡ τελευταία πού θὰ πρόσεχε κανεῖς. Τὰ μάτια της ἦταν ἴσως τὸ ἐντυπωσιακότερο καὶ παράλληλα, ὀφείλω νὰ πῶ, τὸ λιγότερο εὐχάριστο στοιχεῖο της. Ἦταν γκρι — γκρι μὲ μιὰν ἀπόχρωση πράσινου, καὶ τὸ ὕφος τους μοῦ ἔμοιαζε καθαρὰ συνωμοτικό. Διερωτῶμαι ἂν «συνωμοτικό» εἶναι ἡ σωστὴ λέξη, ἢ μήπως θὰ ἔπρεπε νὰ πῶ «μουλωχτό»; Τώρα πού τὸ ξανασκέφτομαι, τὸ «ὑπουλο» θὰ ταίριαζε καλύτερα. Μιὰ πατερίτσα ἀκουμπισμένη στὸν τοῖχο μοῦ ἔδωσε νὰ καταλάβω αὐτὸ πού ἦταν ὀδυνηρὰ προφανές ὅταν σηκώθηκε: τὸ ἓνα της πόδι ἦταν ἀνάπηρο.

Μὲ σύστησε λοιπὸν στὴ δεσποινίδα Πενκλόζα καὶ δὲν διέφυγε τῆς προσοχῆς μου ὅτι μόλις ἀναφέρθηκε τ' ὄνομά μου, ἐκείνη γύρισε καὶ κοίταξε τὴν Ἄγκαθα. Προφανῶς ὁ Οὐίλσον τῆς εἶχε μιλήσει γιὰ μᾶς. Καὶ τώρα, χωρὶς καμιὰ ἀμφιβολία, σκέφτηκα, θὰ μὲ πληροφορήσει μὲ μεταφυσικὸ τρόπο ὅτι εἶμαι μνηστευμένος μὲ μιὰ νεαρὴ κυρία μὲ στάχια στὰ μαλλιά της. Ἀναρωτήθηκα τί περισσότερο μπορεῖ νὰ τῆς εἶχε πεῖ ὁ Οὐίλσον γιὰ μένα.

—'Ο καθηγητής Γκιλρόι είναι ένας φοβερὸς σκεπτικιστῆς, εἶπε. Ἐλπίζω, δεσποινὶς Πενκλόζα, ὅτι θὰ καταφέρετε νὰ τὸν προσηλυτίσετε.

Μὲ κοίταξε μ' ἐνδιαφέρον.

—'Ο καθηγητῆς Γκιλρόι ἔχει δίκιο νὰ εἶναι σκεπτικιστῆς ἂν δὲν ἔχει δεῖ κάτι πειστικό, εἶπε. Γι' αὐτὸ καὶ θὰ ἤσασταν πιστεύω, πρόσθεσε, μιὰ ἰδανικὴ περίπτωσι.

—Μπορῶ νὰ ρωτήσω γιὰ ποιὸ πράγμα; εἶπα.

—Γιὰ ὑπνωτισμό, γιὰ παράδειγμα.

Ἡ ἐμπειρία μου λέει ὅτι οἱ ὑπνωτιστὲς ἀναζητοῦν γιὰ τὰ πειράματά τους ἄτομα πνευματικὰ ἀσταθῆ. Ὅλα τὰ συμπεράσματά τους ἀποδυναμώνονται κατὰ τὴ γνώμη μου ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι συνδέονται μὲ ὀργανισμοὺς μὲ ἀνωμαλίες.

—Ποιὰ ἀπ' αὐτὲς τίς κυρίες θὰ λέγατε ὅτι διαθέτει φυσιολογικὸ ὄργανισμὸ; ρώτησε. Θὰ ἤθελα νὰ διαλέξετε ἐκείνη πού σᾶς δίνει τὴν ἐντύπωση ὅτι ἔχει τὸ πιὸ ἰσορροπημένο μυαλό. Ἄς ποῦμε ἢ κοπέλα μὲ τὸ ροζ καὶ λευκὸ φόρεμα; Δεσποινὶς Ἄγκαθα Μάρντεν νομίζω ὅτι λέγεται.

—Ναί, θὰ θεωροῦσα σοβαρὰ τὰ ὅποια ἀποτελέσματα προέλθουν ἀπ' αὐτήν.

—Δὲ γνωρίζω πόσο εὐεπηρέαστη μπορεῖ νὰ εἶναι. Φυσικὰ, ὀρισμένα ἄτομα ἀντιδροῦν πολὺ πιὸ γρήγορα ἀπὸ ἄλλα. Μπορῶ νὰ ρωτήσω μέχρι ποῦ ἐκτείνεται ὁ σκεπτικισμὸς σας; Ὑποθέτω ὅτι ἀποδέχεστε τὸν ὑπνωτιστικὸ ὕπνο καὶ τὴ δύναμη τῆς ὑποβολῆς.

—Δὲν ἀποδέχομαι τίποτα, δεσποινὶς Πενκλόζα.

—Θεέ μου, νόμιζα ὅτι ἡ ἐπιστῆμη εἶχε προχωρήσει περισσότερο. Φυσικὰ δὲ γνωρίζω τίποτα γιὰ τὴν

ἐπιστημονικὴ πλευρὰ τοῦ φαινομένου. Ἄπλῶς ξέρω τί μπορῶ νὰ κάνω. Βλέπετε τὴν κοπέλα μὲ τὰ κόκκινα, γιὰ παράδειγμα, κοντὰ στὸ γιαιπωνέζικο βάζο; Θὰ τῆς ἐπιβάλω νὰ ἔρθει κοντά μας.

Ἐγειρε μπροστὰ καθὼς μιλοῦσε κι ἔριξε τὴ βεντάλια τῆς στὸ πάτωμα. Ἡ κοπέλα γύρισε ἀπότομα καὶ προχώρησε πρὸς τὸ μέρος μας μ' ἓνα ἀπορημένο ὕφος στὸ πρόσωπό τῆς, σὰ νὰ τὴν εἶχε καλέσει κάποιος.

— Τί ἔχεις νὰ πεῖς γι' αὐτό, Γκιλρόι; ἀναφώνησε σχεδὸν ἐκστασιασμένος ὁ Οὐίλσον.

Δὲν τόλμησα νὰ τοῦ πῶ τί σκεφτόμουν γι' αὐτό. Γιὰ μένα ἦταν ἡ πιὸ ἀπροκάλυπτη, ξεδιάντροπη ἐξαπάτηση στὴν ὁποία ἔχω ὑπάρξει μάρτυρας. Ἡ συμπαιγνία καὶ τὸ σινιάλο παραῆταν προφανῆ.

— Ὁ καθηγητῆς Γκιλρόι δὲν εἶναι ἱκανοποιημένος, εἶπε ἡ γυναίκα κοιτάζοντάς με μὲ τὰ παράξενα μικρὰ μάτια τῆς. Στὴ φτωχὴ βεντάλια μου πιστώνεται τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πειράματος. Ἄρα πρέπει νὰ δοκιμάσουμε κάτι ἄλλο. Δεσποινὶς Μάρντεν, θὰ εἶχατε ἀντίρρηση νὰ σᾶς ὑπνωτίσω;

— ὦ, θὰ τὸ 'θελα πολὺ! ἀναφώνησε ἡ Ἄγκαθα.

Στὸ μεταξύ ὅλη ἡ παρέα εἶχε μαζευτεῖ γύρω μας σ' ἓναν κύκλο, οἱ ἄντρες μὲ τὸ λευκὸ πουκάμισο καὶ οἱ γυναῖκες μὲ τὸν λευκὸ λαιμό, μερικοὶ ἐντυπωσιασμένοι, μερικοὶ κριτικοί, σὰ νὰ ἐπρόκειτο γιὰ κάτι ἀνάμεσα σὲ θρησκευτικὴ τελετὴ καὶ σὲ νοῦμερο ταχυδακτυλουργοῦ. Μιὰ κόκκινη βελούδινη πολυθρόνα εἶχε μεταφερθεῖ στὸ κέντρο καὶ ἡ Ἄγκαθα ξάπλωσε πάνω τῆς ἑλαφρὰ ἀναψοκοκκινισμένη καὶ λίγο ταραγμένη. Ἡ δεσποινὶς Πενκλόζα σηκώθηκε ἀπὸ τὴν καρέκλα τῆς

και στάθηκε από πάνω της άκουμπώντας στο δεκανίκι της.

Κι είχε σημειωθεί μιὰ ἀλλαγὴ πάνω της. Δὲν ἔδειχνε πιά μικρόσωμη ἢ ἀσήμαντη. Εἴκοσι χρόνια εἶχαν ἀφαιρεθεῖ ἀπὸ τὴν ἡλικία της. Τὰ μάτια της ἔλαμπαν, τὰ ὠχρὰ μάγουλά της εἶχαν ροδίσει κάπως, ἡ ὅλη παρουσία της εἶχε ἀποκτήσει μιὰν ἄλλη διάσταση. Τὸ ἴδιο ἔχω δεῖ νὰ συμβαίνει μὲ ὀκνηροὺς κι ἀδιάφορους φοιτητές: ἀποκτοῦν ξαφνικὰ ζωντάνια κι ἐνδιαφέρον ἂν τοὺς ἀνατεθεῖ μιὰ δουλειὰ πὺ θ θεωροῦν πὺς θὰ τοὺς δώσει τὴν εὐκαιρία νὰ διακριθοῦν. Κοίταξε τὴν Ἄγκαθα μ' ἓνα ὕφος πὺ μ' ἐνόηλησε ἀφάνταστα — τὸ ὕφος μὲ τὸ ὁποῖο θὰ κοίταζε μιὰ Ρωμαία αὐτοκράτειρα τὴ γονατισμένη σκλάβα της. Μετά, μὲ μιὰ γρήγορη ἐπιβλητικὴ χειρονομία, σήκωσε τὰ χέρια της και τὰ κατέβασε ἀργὰ μπροστὰ ἀπὸ τὸ πρόσωπό της.

Παρατηροῦσα τὴν Ἄγκαθα προσεκτικά. Στὴ διάρκεια τῶν τριῶν πρώτων προσπαθειῶν ἔδειχνε ἀπλῶς νὰ τὸ διασκεδάζει. Στὴν τέταρτη παρατήρησα μιὰ ἑλαφρὰ γυαλάδα στὰ μάτια της, συνοδευόμενη ἀπὸ μιὰ μικρὴ διαστολὴ στὶς κόρες της. Στὴν ἕκτη ὑπῆρξε μιὰ στιγμιαία ἀκαμψία. Στὴν ἑβδομὴ τὰ βλέφαρά της ἄρχισαν νὰ κλείνουν. Στὴ δέκατη τὰ μάτια της ἦταν κλειστὰ κι ἡ ἀναπνοή της πὺ ἀργὴ και βαθιὰ ἀπ' τὸ συνηθισμένο. Προσπαθοῦσα, καθὼς τὴν παρατηροῦσα, νὰ διατηρῶ τὴν ἐπιστημονικὴ ἡρεμία μου, ἀλλὰ μὲ διακατεῖχε μιὰ ἀνόητη ἀναίτια ταραχὴ. Πιστεύω πὺς τὴν ἔκρυβα, ἀλλὰ αἰσθανόμουν ὅπως αἰσθάνεται ἓνα παιδί στὸ σκοτάδι. Μοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ πιστέψω ὅτι ἤμουν ἀκόμη εὐάλωτος σὲ τέτοιες ἀδυναμίες.

— Εἶναι ὑπνωτισμένη, εἶπε ἡ δεσποινὶς Πενκλόζα.

— Κοιμᾶται! φώναξα.

— Ξυπνήστε την τότε!

Τὴν τράβηξα ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ τῆς φώναξα στὸ ἄφτι. Θὰ μπορούσε νὰ εἶναι καὶ νεκρὴ ἀπὸ τὴν ἐντύπωση ποὺ σχημάτιζα. Τὸ σῶμα τῆς ἦταν ἐκεῖ, στὴ βελούδινη πολυθρόνα. Τὰ ὄργανά τῆς λειτουργοῦσαν — ἡ καρδιά τῆς, οἱ πνεύμονές τῆς. Ἄλλὰ ἡ ψυχὴ τῆς...! Εἶχε γλιστρήσει κάπου μακριὰ μας. Ποῦ νὰ εἶχε πάει; Ποιά δύναμη τὴν εἶχε ἀπομακρύνει; Ἦμουν σαστισμένος καὶ ἐνοχλημένος.

— Αὐτὸ ὅσον ἀφορᾷ τὸν ὑπνωτιστικὸ ὕπνο, εἶπε ἡ δεσποινὶς Πενκλόζα. Σχετικὰ μὲ τὴν ὑποβολή, ὅ,τι καὶ ἂν ὑποδείξω στὴ δεσποινίδα Μάρντεν, θὰ τὸ κάνει ἀλάνθαστα, ἀσχέτως ἂν θὰ τὸ κάνω τώρα ἢ ἀφοῦ ξυπνήσει ἀπὸ τὸ λήθαργό τῆς. Θέλετε ἀπόδειξη καὶ γι' αὐτό;

— Ἀσφαλῶς, εἶπα.

— Θὰ τὴν ἔχετε.

Εἶδα ἓνα χαμόγελο ν' ἀπλώνεται στὸ πρόσωπό τῆς, σὰ νὰ ἔχε περάσει ἀπ' τὸ μυαλό τῆς μιὰ ἀστεία σκέψη. Ἔσκυψε καὶ ψιθύρισε γιὰ λίγο στ' ἄφτι τῆς μνηστῆς μου. Ἡ Ἄγκαθα, ποὺ εἶχε κωφεύσει στὶς ἐπίμονες προσπάθειές μου, ἔγνεψε καταφατικὰ καθὼς τὴν ἄκουγε.

— Ξύπνα! φώναξε ἡ δεσποινὶς Πενκλόζα χτυπώντας τὸ δεκανίκι τῆς στὸ πάτωμα.

Τὰ μάτια ἄνοιξαν, ἡ γυαλάδα τους διαλύθηκε ἀργὰ καὶ ἡ ψυχὴ τῆς φάνηκε νὰ ἔχει ἐπανέλθει.

Φύγαμε νωρίς. Ἡ Ἄγκαθα δὲν εἶχε ταραχεῖ καθόλου ἀπὸ τὴν ἀλλόκοτη ἐμπειρία τῆς, ἀλλὰ ἐγὼ ἤμουν νευρικός καὶ ἐπηρεασμένος, ἀνήμερος ν' ἀκούσω ἢ ν' ἀπαντήσω στὸν καταιγισμὸ τῶν σχολίων ποὺ ἔκανε γιὰ

χάρη μου ό Ούίλσον. Καθώς τήν καληνύχιζα, ή δεσποινίς Πενκλόζα μου έβαλε στο χέρι ένα κομμάτι χαρτί.

— Συγχωρήστε με σās παρακαλώ, είπε, αν προσπαθώ να ξεπεράσω τó σκεπτικισμό σας. Διαβάστε αυτό τó σημείωμα στις δέκα αύριο τó πρωί. Είναι ένα μικρό προσωπικό τέστ.

Δέ μπορώ να φανταστώ τί έννοούσε, αλλά τó σημείωμα είναι έδω και θα τó διαβάσω όπως μου υπέδειξε. Τó κεφάλι μου μέ πονάει κι έχω γράψει αρκετά γι' άπόψε. Άλλά τολμώ να πώ ότι αυτό πού δείχνει τόσο άνεξήγητο θα πάρει τελικά μιá τελείως διαφορετική μορφή. Δέ θα παραδώσω τά πιστεύω μου χωρίς να τó παλέψω.

25 Μαρτίου: Είμαι κατάπληκτος, μπερδεμένος. Είναι προφανές ότι πρέπει ν' άναθεωρήσω τήν άποψή μου για τó θέμα. Άλλά πρώτα έπιτρέψτε μου να παραθέσω τά όσα συνέβησαν:

Είχα τελειώσει τó πρόγευμά μου και κοίταγα μερικά διαγράμματα μέ τά όποια πρόκειται να συνοδεύσω μιá διάλεξή μου, όταν μπήκε ή οίκονόμος μου και μου είπε ότι ή Άγκαθα ήταν στο γραφείο μου και ήθελε να μέ δει έπειγόντως. Έριξα μιá ματιά στο ρολόι και είδα μέ έκπληξη ότι ήταν μόλις έννιάμισι.

Όταν μπήκα στο δωμάτιο, στεκόταν πάνω στο χαλάκι του τζακιού και μέ κοίταζε. Κάτι στη στάση της μέ πάγωσε και συγκράτησα τις λέξεις πού άνέβαιναν στα χείλη μου. Τó βέλο της ήταν μισοκατεβασμένο, αλλά μπορούσα να διακρίνω ότι ήταν γλομη και τó χαμόγελό της βεβιασμένο.

—“Οστεν, εἶπε, ἦρθα νὰ σοῦ πῶ ὅτι ὁ ἀρραβῶνας μας διαλύεται.

Ἐνιωσα τὰ πόδια μου νὰ μὴ μὲ κρατᾶνε. Πιστεύω ὅτι κυριολεκτικὰ ἔπαψαν νὰ μὲ κρατᾶνε. Ξέρω ὅτι βρέθηκα νὰ ἔχω ἀκουμπήσει στὴ βιβλιοθήκη ἀναζητώντας στήριγμα.

—Μά... μά..., ψέλλισα. Εἶναι πολὺ ξαφνικό, Ἄγκαθα.

—Ναί, Ὅστεν, ἦρθα νὰ σοῦ πῶ ὅτι ὁ ἀρραβῶνας μας διαλύεται.

—Μά, ἀναφώνησα, κάποια ἐξήγηση πρέπει νὰ μοῦ δώσεις. Δὲ σ’ ἀναγνωρίζω, Ἄγκαθα. Πές μου τί ἔκανα ποὺ νὰ σὲ πρόσβαλε.

—Χωρίζουμε, Ὅστεν.

—Μὰ γιατί; Κάπου πρέπει νὰ μ’ ἔχεις παρεξηγήσει, Ἄγκαθα. Ἴσως νὰ σοῦ εἶπαν κανένα ψέμα γιὰ μένα. Ἡ ἴσως νὰ μὴν κατάλαβες σωστὰ κάτι ποὺ σοῦ εἶπα. Πές μου τί εἶναι καὶ θὰ διορθωθεῖ ἀμέσως μὲ μιὰ λέξη.

—Πρέπει νὰ θεωρήσεις ὅτι ὁ ἀρραβῶνας μας δὲν ὑπάρχει πιά.

—Μὰ χθὲς τὸ βράδυ χωρίσαμε χωρὶς κὰν τὴν παραμικρὴ διαφωνία. Τί μπορεῖ νὰ συνέβη στὸ μεταξὺ ποὺ νὰ σ’ ἐπηρέασε τόσο; Πρέπει νὰ εἶναι κάτι ποὺ ἔγινε χθὲς τὸ βράδυ. Τὸ ξανασκέφτηκες καὶ σ’ ἐνόηλησε ἡ συμπεριφορὰ μου. Ὁ ὑπνωτισμὸς ἦταν; Σὲ πείραξε ποὺ ἐπέτρεψα σ’ ἐκείνη τὴ γυναίκα νὰ χρησιμοποιήσῃ τίς δυνάμεις τῆς πάνω σου; Ξέρεις ὅτι μὲ τὸ παραμικρὸ σημάδι πὼς κάτι δὲν πῆγαινε καλὰ θὰ παρενέβαινα.

—Εἶναι μάταιο, Ὅστεν. Τελείωσε.

Ἡ φωνὴ τῆς ἦταν παγερὴ καὶ συγκρατημένη· τὸ

ύφος της αλλόκοτα τυπικό και σκληρό. Μοῦ ἔδινε τὴν ἐντύπωση πὼς ἦταν ἀπολύτως ἀποφασισμένη νὰ μὴν παρασυρθεῖ σ' ἐπιχειρήματα ἢ ἐξηγήσεις. Ὅσο γιὰ μένα, ἔτρεμα ἀπ' τὴν ταραχὴ μου κι ἀπέφευγα τὸ βλέμμα της γιὰτὶ ντρεπόμουν μήπως κι ἔβλεπε τὴν ἀδυναμία μου νὰ ἐλέγξω τὰ συναισθήματά μου.

— Πρέπει νὰ ξέρεις τί σημαίνει αὐτὸ γιὰ μένα! Ξέσπασα. Εἶναι τὸ γκρέμισμα ὄλων τῶν ἐλπίδων μου καὶ ἡ καταστροφή τῆς ζωῆς μου! Δὲ θὰ μοῦ ἐπιβάλεις μιὰ τέτοια τιμωρία χωρὶς νὰ μ' ἀκούσεις. Θὰ μοῦ πεῖς τί συμβαίνει. Ἀναλογίσου πόσο ἀδύνατο θὰ ἦταν γιὰ μένα νὰ σοῦ φερθῶ ἔτσι, κάτω ἀπὸ οἰεσδήποτε συνθήκες. Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, Ἄγκαθα, πές μου τί ἔχω κάνει!

Μὲ προσπέρασε χωρὶς νὰ πεῖ λέξη κι ἄνοιξε τὴν πόρτα.

— Εἶναι μάταιο, Ὅστεν, εἶπε. Θεώρησε τὸν ἀρραβώνα μας λήξαντα.

Τὴν ἐπόμενη στιγμή εἶχε βγεῖ ἀπὸ τὸ γραφεῖο, καὶ πρὶν συνέλθω ἀρκετὰ γιὰ νὰ τὴν ἀκολουθήσω, ἄκουσα τὴν πόρτα τοῦ χόλ νὰ κλείνει πίσω της.

Ἐτρεξα στὸ δωμάτιό μου γιὰ ν' ἀλλάξω σακάκι μὲ πρόθεση νὰ πάω στὸ σπίτι τῆς κυρίας Μάρντεν γιὰ νὰ μάθω ἀπὸ ἐκείνη ποιὰ μπορεῖ νὰ ἦταν ἡ αἰτία τῆς δυστυχίας μου. Ἦμουν τόσο ταραγμένος ποὺ δὲ μπορούσα νὰ δέσω τὰ κορδόνια τῶν παπουτσιῶν μου. Δὲ θὰ ξεχάσω ποτὲ ἐκεῖνα τὰ δέκα φρικτὰ λεπτά. Μόλις εἶχα φορέσει τὸ παλτό μου, ὅταν τὸ ρολοῖ στὸ περβάζι τοῦ τζακιοῦ σήμανε δέκα.

Δέκα! Συνέδεσα τὸ γεγονὸς μὲ τὸ σημεῖωμα τῆς δεσποινίδος Πενκλόζα. Βρισκόταν πάνω στὸ τραπέζι,

μπροστά μου, και τὸ ἀνοιξα. Ἦταν γραμμένο μὲ μολύβι και μ' ἕναν περίεργο πλαγιαστό γραφικὸ χαρακτήρα.

Ἀγαπητέ μου καθηγητὰ Γκιλρόι [ἔγραφε]: Συγχωρῆστε, παρακαλῶ, τὸν προσωπικὸ χαρακτήρα τῆς δοκιμασίας στὴν ὁποία σᾶς ὑποβάλλω. Ὁ καθηγητὴς Οὐίλσον μοῦ ἀνέφερε τυχαῖα τὴ σχέση ἀνάμεσα σὲ σᾶς και στὴν ἐθελόντρια τοῦ ἀποφινοῦ πειράματός μου, δίνοντάς μου τὴν ἐνκαιρία νὰ σκεφτῶ ὅτι τίποτα δὲ θὰ ἦταν πειστικότερο γιὰ σᾶς ἀπὸ τὸ νὰ κατάφερα νὰ ὑποβάλλω στὴ δεσποινίδα Μάρντεν πὼς θὰ ἔπρεπε νὰ σᾶς ἐπισκεφτεῖ στὶς ἐννιά και μισὴ ἄρριο τὸ πρωὶ και ν' ἀκρωῶσει τὸν ἀρραβῶνα σας γιὰ μισὴ ὥρα περίπου. Ἡ ἐπιστήμη εἶναι τόσο αὐστηρή, ὥστε ἦταν δύσκολο νὰ βρῶ ἕνα ἐπαρκὲς τέστ, ἀλλὰ εἶμαι βέβαιη ὅτι αὐτὴ τουλάχιστον εἶναι μιὰ ἐνέργεια πὸν θὰ ἦταν ἐξαιρετικὰ ἀπίθανο νὰ κάνει μὲ τὴν ἐλεύθερη βούλησή της. Ξεχάστε ὅ,τι κι ἂν σᾶς εἶπε, μιὰ και ἡ ἴδια δὲν ἔχει καμιὰ σχέση μ' αὐτά, και σίγουρα δὲ θὰ θυμᾶται τὸ παραμικρό. Γράφω αὐτὸ τὸ σημεῖωμα γιὰ νὰ συντομεύσω τὴν ἀγωνία σας και νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὲ συγχωρέσετε γιὰ τὴ στιγμιαία δυστυχία πὸν ἡ παρέμβασή μου πρέπει νὰ σᾶς προκάλεσε.

*Εἰλικρινὰ ὑμέτερη,
Ἔλεν Πενκλόζα*

Πραγματικά, ὅταν διάβασα τὸ σημεῖωμα, ἡ ἀνακούφισή μου ἦταν τέτοια πὸν δὲν εἶχα διάθεση οὔτε νὰ θυμῶσω. Ἦταν μιὰ αὐθαιρεσία σὲ βάρος μου. Καὶ φυσικὰ πρόδιδε ἕνα ὑπερβολικὸ θράσος ἐκ μέρους μιᾶς κυρίας τὴν ὁποία εἶχα μόλις γνωρίσει, ἀλλὰ στὸ κάτω-κάτω ἐγὼ τὴν εἶχα προκαλέσει μὲ τὸ σκεπτικισμό μου. Ἴσως

νά ἦταν, ὅπως εἶχε πεῖ, λίγο δύσκολο νά σκεφτεῖ μιὰ δοκιμασία πού θά μὲ ἱκανοποιῶσε.

Καὶ εἶχε ἐπιλέξει αὐτήν. Δὲν ὑπῆρχε καμιὰ ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα. Σὲ ὅ,τι μὲ ἀφορᾷ, ἡ ὑπνωτιστικὴ ὑποβολὴ εἶχε ἀποδειχθεῖ. Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα θά κατεῖχε τὴ θέση τῆς ἀνάμεσα στὰ ἄλλα γεγονότα τῆς ζωῆς. Τὸ ὅτι ἡ Ἄγκαθα, ἡ ὁποία ἀπ' ὅλες τὶς γυναῖκες πού γνωρίζω ἔχει τὸ πιὸ ἰσορροπημένο μυαλό, εἶχε φτάσει νά συμπεριφερθεῖ σὰν ἄβουλο πλάσμα, ἦταν ἀναμφισβήτητο. Ἐνα ἄτομο τὴν εἶχε καθοδηγήσει ἀπὸ μακριά, ὅπως ἀκριβῶς θά καθοδηγοῦσε μιὰ τορπίλη ἑνας μηχανικός. Μιὰ δευτέρα ψυχὴ εἶχε εἰσβάλει μέσα τῆς, εἶχε παραμερίσει τὴ δική τῆς καὶ εἶχε καταλάβει τὸ μηχανισμό λειτουργίας τῆς λέγοντας: «Θά σὲ κατευθύνω ἐγὼ γιὰ μισὴ ὥρα». Καὶ ἡ Ἄγκαθα θά πρέπει νά μὴν εἶχε συναίσθηση τῶν κινήσεών τῆς ἀκόμη κι ὅταν ἐρχόταν ἢ ἔφευγε ἀπὸ τὸ σπίτι μου. Θά εἶχε ἐπιστρέψει ἀσφαλῆς στὸ δικό τῆς σὲ μιὰ τέτοια κατάσταση; Ἐβαλα τὸ κάπελό μου καὶ πῆγα νά δῶ ἂν ἦταν καλά.

Ναί. Ἦταν στὸ σπίτι τῆς. Τὴ βρῆκα καθισμένη στὸ σαλόνι μ' ἕνα βιβλίο στὰ γόνατά τῆς.

— Πολὺ πρωινὸς ἐπισκέπτης εἶσαι, Ὅστεν, εἶπε χαμογελώντας.

— Κι ἐσύ ἦσουν ἀκόμη πιὸ πρωινή, ἀπάντησα.

Μὲ κοίταξε σαστισμένη.

— Τί ἐννοεῖς; ρώτησε.

— Βγῆκες καθόλου σήμερα;

— Ὅχι, φυσικὰ καὶ ὄχι.

— Ἄγκαθα, εἶπα σοβαρά, θά σὲ πείραζε νά μοῦ πεῖς τί ἀκριβῶς ἔχεις κάνει ἀπ' τὸ πρωί;

Γέλασε με τὴν ἐπιμονή μου.

— Ἐχεις πάρει τὸ ἐπαγγελματικὸ σου ὕφος, Ὅστεν. Αὐτὰ παθαίνει μιὰ γυναίκα ὅταν εἶναι ἀρραβωνιασμένη μ' ἐπιστήμονα. Πάντως θὰ σοῦ πῶ, ἂν καὶ δὲ μπορῶ νὰ φανταστῶ γιατί με ρωτᾷς. Σηκώθηκα στὶς ὀχτώ. Προγευμάτισα στὶς ὀχτώ καὶ μισή. ἤρθα στὸ σαλόνι στὶς ἑννιά παρὰ δέκα κι ἄρχισα νὰ διαβάζω τὰ Ἀπομνημονεύματα τῆς Μαντὰμ ντὲ Ρεμισά.² Μετὰ ἀπὸ μερικὰ λεπτὰ προσέβαλα ἄσχημα τῇ Γαλλίδα συγγραφέα γιατί ἀποκοιμήθηκα διαβάζοντας τὸ βιβλίον της, καὶ παράλληλα ἔκανα μιὰ μεγάλη φιλοφρόνηση σὲ σένα γιατί σὲ ὄνειρεύτηκα. Ξύπνησα μόλις πρὶν ἀπὸ μερικὰ λεπτὰ.

— Καὶ βρισκόσουν ἐκεῖ ποῦ ἦσουν νωρίτερα;

— Ποῦ ἄλλοῦ θὰ βρισκόμουν;

— Θὰ σὲ πείραζε νὰ μοῦ πεῖς, Ἀγκαθα, τί ἦταν ἐκεῖνο ποῦ ὄνειρεύτηκες σχετικὰ μὲ μένα; Δὲ σὲ ρωτᾶω ἀπὸ ἀπλὴ περιέργεια.

— Ἀπλῶς εἶχα τὴν ἀόριστη ἐντύπωση ὅτι σὲ εἶδα στὸν ὕπνο μου. Δὲ μπορῶ νὰ θυμηθῶ κάτι τὸ συγκεκριμένο.

— Ἄν δὲ βγῆκες σήμερα ἀπὸ τὸ σπίτι, Ἀγκαθα, πῶς γίνεται καὶ τὰ παπούτσια σου εἶναι σκονισμένα;

Ἐνα πληγωμένο ὕφος ἀπλώθηκε στὸ πρόσωπό της.

— Εἰλικρινά, Ὅστεν, δὲν ξέρω τί σ' ἔχει πιάσει σήμερα τὸ πρωί. Θὰ νόμιζε κανεὶς ὅτι ἀμφισβητεῖς τὰ λόγια μου. Ἄν τὰ παπούτσια μου εἶναι σκονισμένα, θὰ ὀφεί-

2. Claire Élisabeth Jeanne Gravier de Vergennes de Rémusat: Γαλλίδα λογοτέχνης (1780-1821) γνωστὴ ἀπὸ τὰ ἡμερολόγια της.

λεται φυσικά στο ὅτι ἔχω φορέσει ἓνα ζευγάρι πού ἡ καμαριέρα δὲν ἔχει καθαρίσει.

Ἦταν ἀπολύτως προφανές ὅτι δὲ γνώριζε τὸ παραμικρὸ ἀπ' ὅσα εἶχαν συμβεῖ, καὶ σκέφτηκα ὅτι τελικὰ ἴσως νὰ ἦταν καλύτερα νὰ μὴν τὴ διαφωτίσω. Μπορεῖ νὰ τὴν τρόμαζε καὶ δὲ θὰ χρησίμευε σὲ τίποτα, ἀπ' ὅσο μποροῦσα νὰ καταλάβω. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν ἔδωσα συνέχεια στὸ θέμα κι ἔφυγα μετὰ ἀπὸ λίγο γιὰ νὰ πάω γιὰ τὴ διάλεξή μου.

Εἶμαι ὅμως ἀφάνταστα ἐντυπωσιασμένος. Ὁ ὀρίζοντας τῶν ἐπιστημονικῶν δυνατοτήτων μου ἔχει διευρυνθεῖ ξαφνικὰ ἀφάνταστα. Δὲν ἀποροῶ πιά γιὰ τὴ δαιμονικὴ ἐνεργητικότητα καὶ τὸν ἐnthουσιασμό τοῦ Οὐίλσον. Ποιὸς δὲ θὰ ἐργαζόταν μὲ πάθος ἔχοντας ἀνοιχτὸ μπροστά του ἓνα τόσο εὐρὺ παρθένο πεδίο; Ἔχω νιώσει νὰ κυριεύομαι ἀπὸ ἀγαλλίαση βλέποντας κάτω ἀπὸ ἓναν τριακοσάρι φακὸ τὸ καινοφανές σχῆμα τοῦ κλεονίου ἢ τὴ μικρὴ ἰδιαιτερότητα μιᾶς μυϊκῆς ἴνας. Πόσο ἀσήμαντες μοῦ φαίνονται αὐτὲς οἱ ἔρευρες σὲ σύγκριση μ' αὐτὴν-ἐδῶ, πού ἀγγίζει τις ἴδιες τις ρίζες τῆς ζωῆς καὶ τὴ φύση τῆς ψυχῆς! Πάντα ἀντιμετώπιζα τὸ πνεῦμα σὰν προῖόν τῆς ὕλης. Ὁ ἐγκέφαλος, σκεφτόμουν, ἐκκρίνει τὴ σκέψη ὅπως τὸ συκῶτι τὴ χολή. Ἀλλὰ πῶς μπορεῖ νὰ συμβαίνει αὐτὸ ὅταν βλέπω τὸ νοῦ νὰ λειτουργεῖ ἀπὸ ἀπόσταση καὶ νὰ παίζει μὲ τὴν ὕλη ὅπως ὁ μουσικὸς μὲ τὸ βιολί; Δὲν εἶναι συνεπῶς τὸ σῶμα πού ἐνεργοποιεῖ τὴν ψυχὴ· εἶναι τὸ ἄβουλο ὄργανο μέσω τοῦ ὁποίου ἐκφράζεται τὸ πνεῦμα. Δὲν ἐνεργοποιεῖ ὁ ἀνεμόμυλος τὸν ἄνεμο, ἀλλὰ ἀπλῶς ἀποδεικνύει τὴν ὑπαρξή του. Ἦταν κάτι ἀντίθετο στὸν τρόπο

σκέψης μου, αλλά ἦταν ἀναμφισβήτητα πιθανὸ καὶ ἄξιο ἔρευνας.

Καὶ γιατί νὰ μὴν τὸ ἐρευνήσω; Διαπιστώνω ὅτι μὲ χθεσινὴ ἡμερομηνία ἔγραφα: «Ἄν ἔβλεπα κάτι σίγουρο καὶ συγκεκριμένο, μπορεῖ καὶ νὰ ἔμπαινα στὸν πειρασμὸ νὰ τὸ προσεγγίσω ἀπὸ τὴ φυσιολογικὴ σκοπιά». Τὸ τεστ ἔγινε καὶ θὰ κρατήσω τὸ λόγο μου. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ ἔρευνα θὰ ἔχει ἀπέραντο ἐνδιαφέρον. Μερικοὶ συνάδελφοί μου μπορεῖ καὶ νὰ μὲ στραβοκοιτάξουν, γιατί ἡ ἐπιστήμη βρίθει ἀπὸ παράλογες προκαταλήψεις, ἀλλὰ ἂν ὁ Οὐίλσον ἔχει τὸ θάρρος τῶν ἀπόψεών του, μπορῶ νὰ τὸ ἔχω κι ἐγώ. Θὰ πάω νὰ τὸν βρῶ αὐριο τὸ πρωί — καὶ αὐτὸν καὶ τὴ δεσποινίδα Πενκλόζα. Ἄν εἶναι ἱκανὴ γιὰ τόσα, εἶναι πιθανὸ νὰ εἶναι ἱκανὴ καὶ γιὰ περισσότερα.

II

26 Μαρτίου: Ὁ Οὐίλσον καταχάρηκε, ὅπως εἶχα προβλέψει, μὲ τὴ μεταστροφή μου, καὶ ἡ δεσποινὴς Πενκλόζα ἦταν ἐπίσης, διακριτικά, πανευτυχὴς γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πειράματός της. Εἶναι παράξενο πόσο ἀσημαντο καὶ ἄχρωμο πλάσμα εἶναι ὅταν δὲ χρησιμοποιεῖ τις δυνάμεις της! Ἀκόμη καὶ τὸ νὰ μιλάει γι' αὐτές, τῆς προσδίδει λάμψη καὶ ζωντάνια. Δείχνει νὰ τρέφει ἓνα ἰδιαιτέρο ἐνδιαφέρον γιὰ μένα. Δὲ μπορῶ νὰ μὴν παρατηρῶ τὸν τρόπο ποὺ μὲ κοιτάζει.

Εἶχαμε μιὰν ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρουσα συζήτηση σχετικὰ μὲ τις δυνάμεις της. Καὶ καλὸ εἶναι νὰ καταγράψω

τις απόψεις της, ἂν καὶ δὲν εἶναι σὲ θέση φυσικὰ νὰ διεκδικήσουν ὅποιοδήποτε ἐπιστημονικὸ βᾶρος.

— Βρίσκεστε ἀκόμα στὶς παρυφές τοῦ θέματος, εἶπε ὅταν τῆς ἐξέφρασα τὸ θαυμασμό μου γιὰ τὴν ἐντυπωσιακὴ ἀπόδειξη ὑποβολῆς πού μοῦ εἶχε δώσει. Δὲν ἀσκοῦσα καμιὰ ἄμεση ἐπιρροή στὴ δεσποινίδα Μάρντεν ὅταν σᾶς ἐπισκέφτηκε. Οὔτε καὶ τὴ σκεφτόμουν ἐκεῖνο τὸ πρωί. Αὐτὸ πού ἔκανα ἦταν νὰ ρυθμίσω τὴ σκέψη της ὅπως ρυθμίζω τὸ ξυπνητήρι ἐνὸς ρολογιοῦ ὥστε τὴν καθορισμένη ὥρα νὰ χτυπήσει ἀπὸ μόνο του. Ἄν τὸ εἶχα προγραμματίσει γιὰ μετὰ ἀπὸ ἕξι μῆνες ἀντὶ γιὰ δώδεκα ὥρες, θὰ συνέβαινε τὸ ἴδιο.

— Κι ἂν ἡ ἐντολὴ ἦταν νὰ μὲ δολοφονήσει;

— Θὰ τὸ εἶχε κάνει, σίγουρα.

— Μὰ πρόκειται γιὰ φοβερὴ δύναμη! ἀναφώνησα.

— Εἶναι, ὅπως λέτε, φοβερὴ δύναμη, ἀπάντησε σοβαρά, κι ὅσο περισσότερο τὴ γνωρίζετε, τόσο φοβερότερη θὰ σᾶς φαίνεται.

— Μπορῶ νὰ ρωτήσω, εἶπα, τί ἐννοοῦσατε ὅταν ἀναφέρατε ὅτι αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς ὑποβολῆς κινεῖται στὶς παρυφές τοῦ φαινομένου; Τί θὰ θεωροῦσατε βασικὸ εἶδος;

— Θὰ προτιμοῦσα νὰ μὴ σᾶς πῶ.

Ἐαφνιαστήκα ἀπὸ τὴν κατηγορηματικότητά της ἀπάντησής της.

— Καταλαβαίνετε, εἶπα, πῶς δὲν εἶναι ἀπὸ περιέργεια πού ρωτᾶω ἀλλὰ μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἴσως βρῶ κάποια ἐπιστημονικὴ ἐξήγηση γιὰ τὰ ὅσα μοῦ ἀποκαλύπτετε.

— Εἰλικρινά, καθηγητὰ Γκιλρόι, εἶπε, δὲ μ' ἐνδια-

φέρει καθόλου ἢ ἐπιστήμη, οὔτε καὶ μ' ἐνδιαφέρει ἂν μποροῦν νὰ προσδιοριστοῦν ἢ ὄχι αὐτὲς οἱ δυνάμεις.

— Μὰ ἤλιπιζα —

— Ἄ, αὐτὸ εἶναι τελείως ἄλλο, διαφορετικὸ ζήτημα. Ἄν τὸ ἀναγάγετε σὲ προσωπικὸ θέμα, εἶπε μ' ἓνα ἀπὸ τὰ γλυκύτερα χαμόγελά της, θὰ εἶμαι ἰδιαίτερα εὐτυχῆς νὰ σᾶς πῶ ὅλα ὅσα θέλετε νὰ μάθετε. Γιὰ νὰ δοῦμε· τί μὲ ρωτήσατε; ὦ, γιὰ τὸ εὔρος τῶν δυνάμεων. Ὁ καθηγητῆς Οὐίλσον δὲ θὰ τίς πιστέψει, ἀλλὰ αὐτὸ δὲ σημαίνει ὅτι δὲν ὑπάρχουν. Γιὰ παράδειγμα, εἶναι δυνατὸ νὰ ἐπιτύχει κανεὶς νὰ ἐπιβληθεῖ πλήρως στὸ ἄτομο ποὺ ἐπιθυμεῖ — ὑπὸ τὴν προϋπόθεση φυσικὰ ὅτι πρόκειται γιὰ καλὸ δέκτη. Θὰ μποροῦσε νὰ τὸν κάνει ὅ,τι θέλει.

— Χωρὶς ἐκεῖνος νὰ τὸ γνωρίζει;

— Ἐξαρτᾶται. Ἄν ἡ ἐπιβολὴ ἦταν πολὺ ἰσχυρὴ, δὲ θὰ γνώριζε τίποτα περισσότερο ἀπ' ὅσα ἡ δεσποινὶς Μάρντεν ὅταν ἤρθε καὶ σᾶς τρόμαξε τόσο πολὺ. Ἡ, ἂν ἡ ἐπιρροὴ ἦταν λιγότερο ἰσχυρὴ, μπορεῖ καὶ νὰ ἔχει συναίσθηση τοῦ τί κάνει ἀλλὰ νὰ εἶναι τελείως ἀνίκανος νὰ μὴν τὸ κάνει.

— Θὰ ἔχει χάσει δηλαδὴ τὴ βούλησή του;

— Θὰ ἔχει ὑπερκαλυφθεῖ ἀπὸ μία ἰσχυρότερη.

— Τὸ ἔχετε ἐπιτύχει ποτὲ αὐτό;

— Ἀρκετὲς φορές.

— Τόσο ἰσχυρὴ εἶναι λοιπὸν ἡ βούλησή σας;

— Δὲν ἐξαρτᾶται μόνο ἀπ' αὐτό. Εἶναι πολλοὶ ποὺ ἔχουν ἰσχυρὴ βούληση, ἢ ὁποῖα ὅμως δὲν εἶναι μεταβιβάσιμη. Τὸ θέμα εἶναι νὰ ἔχεις τὸ χάρισμα νὰ τὴν προεκτείνεις σ' ἄλλο ἄτομο καὶ νὰ ὑποκαταστήσεις τὴ δική

του. Ἔχω διαπιστώσει ὅτι ἡ ἐπιβολὴ ποικίλλει ἀνάλογα μὲ τὴ σωματικὴ δύναμη καὶ τὴν ὑγεία του.

— Πρακτικὰ, στέλνετε τὴν ψυχὴ σας στὸ σῶμα ἐνὸς ἄλλου ἀτόμου.

— Θὰ μπορούσατε νὰ τὸ θέσετε κι ἔτσι.

— Καὶ τὸ δικό σας σῶμα τί κάνει;

— Ἀπλῶς περιέρχεται σὲ μιὰ σχετικὰ ληθαργικὴ κατάσταση.

— Καὶ δὲν ὑπάρχει κανένας κίνδυνος γιὰ τὴν ὑγεία σας; ρώτησα.

— Ἴσως ἓνας μικρός. Πρέπει νὰ προσέχετε κάθε φορὰ πού μεταφέρεστε σ' ἄλλο ἄτομο· διαφορετικὰ ἴσως δυσκολευτεῖτε νὰ βρεῖτε τὸ δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς. Πρέπει πάντα νὰ διατηρεῖτε τὴ σύνδεση. Φοβάμαι ὅτι ἐκφράζομαι πολὺ ἄσχημα, καθηγητὰ Γκιλρόι, ἀλλὰ βεβαίως δὲ γνωρίζω πῶς νὰ θέτω τὰ θέματα αὐτὰ μὲ ἐπιστημονικὸ τρόπο. Ἀπλῶς σᾶς παραθέτω τὶς ἐμπειρίες καὶ τὶς ἐξηγήσεις μου.

Διαβάζω καὶ ξαναδιαβάζω τὶς σημειώσεις αὐτὲς μὲ τὴν ἡσυχία μου κι ἀπορῶ μὲ τὸν ἑαυτό μου! Αὐτὸς εἶναι ὁ Ὅσεν Γκιλρόι, ὁ ἄνθρωπος πού ἔχει διακριθεῖ γιὰ τὴ σκληρὴ λογικὴ του καὶ τὴν προσήλωσή του στὰ γεγονότα; Ἐπαναλαμβάνω ἐδῶ ἐπὶ λέξει τὶς φλυαρίες μιᾶς γυναίκας ἡ ὁποία λέει πῶς μπορεῖ καὶ προεκτείνει τὴν ψυχὴ της ἀπὸ τὸ σῶμα της καὶ πῶς, ἐνῶ ἐκείνη βρίσκεται σὲ ληθαργικὴ κατάσταση, μπορεῖ νὰ ἐλέγχει ἀπὸ μακριὰ τὶς πράξεις ἄλλων. Ἄν τὸ ἀποδέχομαι; Ἀσφαλῶς καὶ ὄχι. Πρέπει νὰ τὸ ἀποδείξει ξανὰ καὶ ξανὰ πρὶν ὑποκύψω. Ἀλλὰ ἂν κι ἐξακολουθῶ νὰ παραμένω σκεπτικιστής, ἔχω πάψει τουλάχιστον νὰ τὸ χλευάζω. Εἶναι

νά κάνουμε ἓνα πείραμα ἀπόψε καὶ θὰ δοκιμάσει νὰ δεῖ ἂν μπορεῖ νὰ μὲ ὑπνωτίσει. Ἄν τὰ καταφέρει, θὰ εἶναι μιὰ θαυμάσια ἀφετηρία γιὰ τὴν ἔρευνά μας. Κανέννας δὲ μπορεῖ ἄλλωστε νὰ κατηγορήσει ἐμένα γιὰ συνέργεια. Ἄν δὲ μπορέσει, πρέπει νὰ προσπαθήσουμε νὰ βροῦμε ἓνα ὑποκείμενο ποὺ θὰ εἶναι σὰν τὴ γυναίκα τοῦ Καίσαρα. Ὁ Οὐίλσον εἶναι τελείως ἀκατάλληλος.

10.00 μ.μ.: Νομίζω ὅτι εἶμαι στὸ κατώφλι μιᾶς κοσμοϊστορικῆς ἔρευνας. Τὸ νὰ ἔχω τὴ δυνατότητα νὰ μελετῶ αὐτὰ τὰ φαινόμενα ἐκ τῶν ἔσω —νὰ διαθέτω ἓναν ὄργανισμό ποὺ θ' ἀντιδράσει καὶ ταυτόχρονα ἓναν ἐγκέφαλο ποὺ θὰ ἐκτιμῆσει καὶ θὰ κρίνει—, ἀποτελεῖ ἀσφαλῶς ἓνα μοναδικὸ πλεονέκτημα. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ Οὐίλσον θὰ ἔδινε πέντε χρόνια ἀπ' τὴ ζωὴ του γιὰ νὰ εἶναι τόσο ἐπιδεκτικὸς ὅσο ἀποδείχθηκε ὅτι εἶμαι ἐγώ.

Δὲν ὑπῆρχαν ἄλλοι παρόντες ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Οὐίλσον καὶ τὴ γυναίκα του. Ἦμουν καθισμένος καὶ μὲ τὸ κεφάλι μου νὰ γέρνει πίσω καὶ ἡ δεσποινὶς Πενκλόζα, ποὺ στεκόταν μπροστά μου καὶ λίγο ἀριστερά, χρησιμοποιοῦσε τὶς ἴδιες κινήσεις τῶν χεριῶν της ποὺ εἶχε χρησιμοποιεῖ καὶ στὴν Ἄγκαθα. Σὲ καθεμιὰ κίνησή της ἓνα ζεστὸ ρεῦμα ἀέρα ἔμοιαζε νὰ μὲ χτυπάει, ἓνα ρίγος νὰ μὲ διαπερνᾷ καὶ μιὰ λάμψη νὰ μὲ τυλίγει ἀπὸ τὴν κορυφὴ ὡς τὰ νύχια. Τὰ μάτια μου ἦταν καρφωμένα στὸ πρόσωπο τῆς δεσποινίδος Πενκλόζα, ἀλλὰ τὰ χαρακτηριστικά της φάνηκαν ξαφνικὰ νὰ θαμπώνουν καὶ νὰ χάνονται. Μόνο τὰ μάτια της ἔνιωθα νὰ μὲ κοιτάζουν, γκριζὰ, μυστηριώδη, ἀνέκφραστα· ὀλοένα μεγάλωναν, μέχρι ποὺ μεταμορφώθηκαν σὲ δύο ὀρεινὲς λί-

μνες πρὸς τὶς ὁποῖες αἰσθανόμουν νὰ πέφτω μὲ φοβερὴ ταχύτητα. Ἀνατρίχιασα, καὶ ταυτόχρονα, ἀπὸ κάποιον βαθύτερο ἐπίπεδο σκέψης, μοῦ ἤρθε ἡ πληροφορία πὼς ἡ ἀνατριχίλα ἀντιπροσώπευε τὸ τρεμουλιασμα πὸ εἶχα παρατηρήσει στὴν Ἄγκαθα. Τὴν ἐπόμενη στιγμή ἔπεσα στὴν ἐπιφάνεια τῶν λιμνῶν, πὸς τὴν εἶχαν ἔνωθεῖ σὲ μία, καὶ βυθίστηκα βαθιὰ στὸ νερὸ μ' ἓνα βουητὸ στ' ἀφτιά μου. Βυθίζομουν βαθιά, ὅλο καὶ πιὸ βαθιά, ἀλλὰ κάποια στιγμή αἰσθάνθηκα ἓνα ρεῦμα νὰ μὲ σπρώχνει πρὸς τὰ πάνω, μέχρι πὸς ἄρχισα νὰ βλέπω τὸ φῶς νὰ διαπερνᾷ τὰ πράσινα νερά. Κόντευα νὰ φτάσω στὴν ἐπιφάνεια, ὅταν ἡ λέξη «Ἐύπνα!» διαπέρασε τὸ κεφάλι μου, καὶ ἔκπληκτος βρέθηκα πίσω στὴν πολυθρόνα μου, μὲ τὴ δεσποινίδα Πενκλόζα νὰ στηρίζεται στὸ δεκανίκι τῆς καὶ τὸν Οὐίλσον, μὲ τὸ σημειωματάριο στὸ χέρι του, νὰ κοιτάζει πάνω ἀπ' τὸν ὄμο τῆς. Καμία ζάλη ἢ κούραση δὲ μοῦ εἶχε μείνει. Ἀντίθετα, ἂν κι ἔχει περάσει μόνον μία ὥρα ἀπὸ τὸ πείραμα, αἰσθάνομαι τέτοια ἐγρήγορση, ὥστε νὰ θέλω περισσότερο νὰ πάω στὸ γραφεῖο μου παρὰ στὴν κρεβατοκάμαρά μου. Βλέπω ἓναν ὀρίζοντα ἀπὸ ἐνδιαφέροντα πειράματα ν' ἀπλώνεται μπροστά μας κι ἀνυπομονῶ νὰ ξεκινήσουν.

27 Μαρτίου: Μιὰ κενὴ μέρα, ἀφοῦ ἡ δεσποινὶς Πενκλόζα πηγαίνει μὲ τὸν Οὐίλσον καὶ τὴ γυναίκα του στοὺς Σάτονς. Ἔχω ἀρχίσει καὶ διαβάζω τὸ Ζωώδης Ὑπνωτισμὸς τῶν Μπινὲ καὶ Φερέ. Πόσο ἄγνωστα καὶ βαθιὰ εἶναι τὰ νερά! Ἀποτελέσματα, ἀποτελέσματα, ἀποτελέσματα — καὶ ἡ αἰτία ἓνα ἀπόλυτο μυστήριο. Διεγείρει τὴ φαντασία μου, ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ εἶμαι ἐπιφυλα-

κτικός. Δὲ χρειάζονται σκέψεις, σχόλια καὶ συμπεράσματα, ἀλλὰ μόνο συγκεκριμένα γεγονότα. Ξέρω ὅτι ἡ ὑπνωτιστικὴ ὑποβολὴ εἶναι ὑπαρκτή· ξέρω ὅτι εἶμαι εὐάλωτος στὴ δύναμη αὐτή. Αὐτὴ εἶναι ἡ τωρινὴ θέση μου. Προμηθεύτηκα ἓνα καινούργιο μεγάλο σημειωματάριο τὸ ὁποῖο θ' ἀφιερωθεῖ πλήρως σὲ ἐπιστημονικὲς παρατηρήσεις.

Μακρὰ συζήτηση τὸ βράδυ μὲ τὴν Ἄγκαθα καὶ τὴν κυρία Μάρντεν γιὰ τὸ γάμο μας. Νομίζουμε ὅτι οἱ καλοκαιρινὲς διακοπές (οἱ πρώτες μέρες τους) εἶναι ἡ καλύτερη ἐποχὴ γιὰ γάμο. Γιατί νὰ καθυστεροῦμε; Μ' ἐνοχλοῦν ἀκόμη καὶ οἱ λίγοι μῆνες πού μεσολαβοῦν. Ὡστόσο, ὅπως λέει ἡ κυρία Μάρντεν, ὑπάρχουν πάρα πολλὰ πράγματα πού πρέπει νὰ ταχτοποιηθοῦν.

28 Μαρτίου: Ὑπνωτίστηκα πάλι ἀπὸ τὴ δεσποινίδα Πενκλόζα. Ἡ ἴδια περίπου ἐμπειρία μὲ τὴν πρώτη φορά, ἀν καὶ ἡ ἀναισθησία ἦρθε γρηγορότερα. Βλέπε *Σημειωματάριο Α* γιὰ θερμοκρασίαν δωματίου, βαρομετρικὴ πίεση, σφυγμὸ καὶ ἀναπνοὴ ὅπως μετρήθηκαν ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Οὐίλσον.

29 Μαρτίου: Ὑπνωτίστηκα ξανά. Λεπτομέρειες σὲ *Σημειωματάριο Α*.

30 Μαρτίου: Κυριακὴ καὶ κενὴ μέρα. Μ' ἐνοχλεῖ ἡ ὅποια διακοπὴ στὰ πειράματά μας. Πρὸς τὸ παρὸν περιορίζονται στὶς σωματικὲς ἀντιδράσεις στὴν ἐλαφρά, τὴν πλήρη καὶ τὴν ὑπερβολικὴ ἀναισθησία. Ἀργότερα ἐλπίζουμε νὰ περάσουμε στὰ φαινόμενα τῆς ὑποβολῆς καὶ τῆς

ἐνάργειας. Εἶναι φαινόμενα πού τὰ ἔχουν προκαλέσει καθηγητές στό Νανσί καί τή Σαλπερτιέρ σέ γυναῖκες. Θά εἶναι πειστικότερο τὸ συμπέρασμα ὅταν τὸ φαινόμενο προκαλέσει μιὰ γυναίκα σέ καθηγητή, μ' ἓναν δεύτερο καθηγητή ὡς μάρτυρα. Καί θά πρέπει νὰ εἶμαι τὸ ἀντικείμενο τοῦ πειράματος — ἐγώ, ὁ σκεπτικιστής, ὁ ὑλιστής! Τουλάχιστον ἔχω ἀποδείξει ὅτι ἡ ἀφοσίωσή μου στήν ἐπιστήμη εἶναι μεγαλύτερη ἀπὸ αὐτὴ στίς προσωπικές μου ἀπόψεις. Ἡ μεγαλύτερη θυσία πού ἀπαιτεῖ ἀπὸ ἐμαῶς ἡ ἀλήθεια εἶναι νὰ καταπίνουμε τὰ λόγια μας.

Ὁ γείτονάς μου, ὁ Τσάρλς Σάντλερ, ὁ γοητευτικός νεαρὸς ἀνατόμος, ἤρθε τὸ ἀπόγευμα νὰ μοῦ ἐπιστρέψει ἓναν τόμο ἀπὸ τὰ *Ἀρχεῖα τοῦ Βίρτσου*³ πού τοῦ εἶχα δανείσει. Τὸν ἀποκαλῶ «νεαρό», ἀλλὰ στήν πραγματικότητα εἶναι ἓναν χρόνο μεγαλύτερός μου.

— Μαθαίνω, Γκιλρόι, εἶπε, ὅτι πειραματίζεσαι μὲ τὴν δεσποινίδα Πενκλόζα. Ἄν ἤμουν στὴ θέση σου, συνέχισε ἀφοῦ πρῶτα τὸ παραδέχτηκα, δὲ θά τὴν ἄφηνα νὰ προχωρήσει παραπάνω. Θά μὲ θεωρήσεις ἴσως ἀγενή, ἀλλὰ θεωρῶ ὅτι εἶναι καθῆκον μου νὰ σέ συμβουλεύσω νὰ μὴν ἔχεις πολλὰ πάρε-δῶσε μαζί της.

Τὸν ρώτησα φυσικὰ γιατί.

— Ἡ θέση μου εἶναι τέτοια πού δὲ μπορῶ νὰ μπῶ σὲ λεπτομέρειες ὅσο ἐλεύθερα θά τὸ ἤθελα, εἶπε. Ἡ δεσποινὶς Πενκλόζα εἶναι φίλη φίλου μου καί ἡ θέση μου εἶναι λεπτὴ. Τὸ μόνο πού μπορῶ νὰ σοῦ πῶ εἶναι τὸ ἐξῆς:

3. *Virchows Archiv*: Μηνιαῖο περιοδικὸ γιὰ τὴν Παθολογία πού ἰδρύθηκε τὸ 1847 ἀπὸ τὸν Ρούντολφ Βίρτσου.

ὕπῃρξα ἀντικείμενο μερικῶν πειραμάτων της καὶ μοῦ ἔχουν ἀφήσει μιὰ πολὺ δυσάρεστη ἐντύπωση.

Δὲ γίνεται νὰ εἶχε τὴν ἀπαίτηση νὰ μείνω ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὴ δῆλωσή του· προσπάθησα ἐπίμονα νὰ τοῦ ἀποσπάσω κάτι πιὸ συγκεκριμένο, ἀλλὰ ματαίως. Εἶναι πιθανὸ νὰ ζηλεύει ἐπειδὴ πῆρα τὴ θέση του; Ἡ ἀνήκει στοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐπιστήμης ποὺ αἰσθάνονται προσωπικὰ θιγμένοι ὅταν τὰ γεγονότα δὲ συμβαδίζουν μὲ τὶς ἀπόψεις τους; Δὲ μπορεῖ νὰ πιστεῦει στὰ σοβαρὰ ὅτι ἐπειδὴ ὁ ἴδιος ἔχει κάποια ἀόριστα παράπονα θὰ πρέπει νὰ ἐγκαταλείψω ἐγὼ μιὰ σειρά πειραμάτων ποὺ προμηγνύονται ἐξαιρετικὰ καρποφόρα. Ἐδειξε νὰ ἐνοχλεῖται ἀπὸ τὴν ἀδιαφορία μὲ τὴν ὁποία ἀντιμετώπισα τὶς ὀμιχλώδεις προειδοποιήσεις του, καὶ χωρίσαμε μὲ μιὰν ἐλαφρὰ ψυχρότητα καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρές.

31 Μαρτίου: Ὑπνωτίστηκα ἀπὸ τὴ δεσποινίδα Π.

1 Ἀπριλίου: Ὑπνωτίστηκα ἀπὸ τὴ δεσποινίδα Π. (Σημειωματῆριο Α.)

2 Ἀπριλίου: Ὑπνωτίστηκα ἀπὸ τὴ δεσποινίδα Π. (Σφυγμογραφικὸς χάρτης ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Οὐίλσον.)

3 Ἀπριλίου: Εἶναι πιθανὸ αὐτὴ ἡ διαδικασία τῶν ὑπνωτισμῶν νὰ ἔχει προκαλέσει ταραχὲς στὸν ὄργανισμό μου. Ἡ Ἄγκαθα λέει ὅτι εἶμαι ἀδυνατισμένος καὶ μὲ μαύρους κύκλους κάτω ἀπὸ τὰ μάτια. Διαπιστώνω μιὰ νευρική εὐαισθησία ποὺ δὲν τὴν εἶχα παρατηρήσει προηγουμένως στὸν ἑαυτό μου. Ὁ παραμικρὸς θόρυβος, γιὰ

παράδειγμα, με ξαφνιάζει, και ή βλακεία ενός φοιτητῆ μου προκαλεῖ ἀγανάκτηση ἀντὶ γιὰ διασκέδαση. Ἡ Ἄγκαθα θέλει νὰ σταματήσω, ἀλλὰ τῆς λέω ὅτι κάθε εἶδος μελέτης εἶναι κοπιαστικὸ κι ὅτι κανεὶς δὲ μπορεῖ νὰ προσβλέπει σὲ ὁποιοδήποτε ἀποτέλεσμα χωρὶς νὰ καταβάλλει ἕνα ἀντίτιμο γι' αὐτό. "Ὅταν δεῖ τὴν αἴσθησή σου θὰ προκαλέσει ἢ προσεχῆς δημοσίευση τῆς μελέτης μου Ἡ Σχέση ἀνάμεσα σὲ Νοῦ καὶ Ὑγῆ, θὰ καταλάβει ὅτι ἀξίζει τὸν κόπο λίγη κούραση καὶ ταλαιπωρία. Δὲ θὰ μὲ ἐξέπληττε ἀν μὲσω αὐτῆς ἐξασφαλίσω τὴν ιδιότητα τοῦ Μέλους τῆς Βασιλικῆς Ἑνώσεως.

Ὑπνωτίστηκα καὶ πάλι τὸ ἀπόγευμα. Τὸ ἀποτέλεσμα προκύπτει ταχύτερα τώρα καὶ τὰ παραγόμενα ὄραματα εἶναι λιγότερο ἐντυπωσιακά. Κρατάω λεπτομερεῖς σημειώσεις γιὰ κάθε ὕπνωση. Ὁ Οὐίλσον φεύγει στὴν πόλη γιὰ μιὰ βδομάδα μὲ δέκα μέρες, ἀλλὰ δὲ θὰ διακόψουμε τὰ πειράματα, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὶς ἐντυπώσεις μου ὅσο καὶ τὶς παρατηρήσεις του.

4 Ἀπριλίου: Πρέπει νὰ προσέχω πολὺ. Ἐνα μπλέξιμο ἔχει προκύψει σὲ σχέση μὲ τὰ πειράματά μας τὸ ὁποῖο δὲν τὸ εἶχα ἀντιληφθεῖ. Πάνω στὴ δίψα μου γιὰ ἐπιστημονικὰ εὐρήματα, ὑπῆρξα ἀνόητα τυφλὸς σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ στὴν ἀνθρώπινη σχέση ἀνάμεσα στὴ δεσποινίδα Πενκλόζα κι ἐμένα. Μπορῶ νὰ σημειώσω ἐδῶ τὰ ὅσα δὲ θὰ ἐμπιστευόμενοι σὲ κανέναν. Ἡ δυστυχησμένη γυναίκα φαίνεται νὰ αἰσθάνεται μιὰν ἐρωτικὴ ἔλξη γιὰ μένα.

Δὲ θ' ἀνέφερα τὸ παραμικρὸ οὔτε καὶ στίς σελίδες τοῦ προσωπικοῦ μου ἡμερολογίου ἀν δὲν εἶχε φτάσει σὲ τέτοιο σημεῖο ὥστε νὰ μοῦ εἶναι ἀδύνατο νὰ τὸ ἀγνοήσω.

Γιὰ ἓνα διάστημα —δηλαδή τὴν τελευταία βδομάδα— μου δόθηκαν σημάδια τὰ ὅποια εἶχα ἀψηφῆσει καὶ ἀρνηθεῖ νὰ λάβω ὑπόψη μου. Τὸ χαμόγελό της ὅταν φτάνω, ἡ κατῆφεία της ὅταν φεύγω, ἡ ἐπιμονή της νὰ ἔρχομαι συχνά, ἡ ἔκφραση τῶν ματιῶν της, ὁ τόνος τῆς φωνῆς της... προσπαθοῦσα νὰ σκέφτομαι ὅτι δὲ σήμαιναν τίποτα, ὅτι ὀφείλονταν στὴν ἐνθουσιώδη δυτικοϊνδικὴ ιδιοσυγκρασία της. Ἀλλὰ χθὲς τὸ βράδυ, καθὼς ξυπνοῦσα ἀπὸ τὸν ὑπνωτιστικὸ μου λήθαργο, ἄπλωσα τὸ χέρι μου ἀσυναίσθητα, ἀκούσια, κι ἔπιασα τὸ δικό της. Ὅταν ἀνέκτησα πλήρως τὶς αἰσθήσεις μου, βρεθήκαμε μὲ τὰ χέρια πιασμένα καὶ μὲ κοίταζε μ' ἓνα χαμόγελο προσδοκίας. Καὶ τὸ φοβερὸ εἶναι ὅτι αἰσθανόμουν τὴ διάθεσή νὰ πῶ αὐτὸ ποῦ ἤθελε ν' ἀκούσει. Τί ψεύτης καὶ ἀθαρμα ποῦ θὰ ἦμουν! Πόσο θ' ἀπεχθανόμουν σήμερα τὸν ἑαυτὸ μου ἂν εἶχα ὑποκύψει στὸν πειρασμὸ ἐκείνης τῆς στιγμῆς! Ἀλλὰ δόξα τῷ Θεῷ, βρῆκα τὴ δύναμη νὰ πεταχτῶ ὄρθιος καὶ νὰ βγῶ τρέχοντας ἀπ' τὸ δωμάτιο. Ὑπῆρξα ἀγενῆς φοβᾶμαι, ἀλλὰ δὲ μποροῦσα, ὄχι, δὲ μποροῦσα νὰ ἐμπιστευτῶ τὸν ἑαυτὸ μου ἔστω καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀκόμη. Ἐγώ, ἓνας τζέντλεμαν, ἓνας ἐντιμὸς ἄνθρωπος, ἀρραβωνιασμένος μ' ἓνα ἀπὸ τὰ γλυκύτερα κορίτσια τῆς Ἀγγλίας· κι ὅμως, σὲ μιὰ στιγμὴ παράλογου πάθους, λίγο ἔλειψε νὰ μιλήσω ἐρωτικὰ σ' αὐτὴν τὴ γυναίκα τὴν ὁποία ἐλάχιστα γνώριζα. Εἶναι πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ μένα καὶ μὲ ἀναπηρία. Εἶναι τερατῶδες, ἀηδιαστικὸ· κι ὅμως, ἡ παρόρμηση ἦταν τόσο ἰσχυρή, ὥστε ἂν εἶχα παραμείνει ἔστω καὶ μιὰ στιγμὴ παραπάνω κοντά της, θὰ εἶχα παρασυρθεῖ. Τί ἦταν αὐτό; Συμβουλευῶ ἄλλους σχετικὰ μὲ τὶς ἀντιδράσεις τοῦ ὁρ-

γανισμού μας, αλλά τί πραγματικά ξέρω γι' αυτές; Ήταν μια ξαφνική έκτόνωση ενός κατώτερου στρώματος του χαρακτήρα μου — ένα κτηνωδες πρωτόγονο ένστικτο που ξαφνικά έκδηλώθηκε; Λίγο έλειψε να πιστέψω τις ιστορίες των κακών πνευμάτων, τόσο κυρίαρχο ήταν το συναίσθημα.

Τò περιστατικό με φέρνει σε πολύ δύσκολη θέση. Από τή μιὰ πλευρά δὲν ἔχω τὴ διάθεση νὰ ἐγκαταλείψω τὰ πειράματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἤδη προχωρήσει πολὺ καὶ ὑπόσχονται λαμπρὰ ἀποτελέσματα, ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἂν αὐτὴ ἡ δυστυχημένη γυναίκα διακατέχεται ἀπὸ ἐρωτικὸ πάθος γιὰ μένα... Ἀλλὰ μᾶλλον κάποιος φρικτὸ λάθος θὰ πρέπει νὰ κάνω. Αὐτὴ, μὲ τὴν ἡλικία καὶ τὴν ἀναπηρία της; Εἶναι ἀδύνατον. Κι ἔπειτα ξέρεи καὶ γιὰ τὴν Ἄγκαθα. Καταλαβαίνει ποιά ἦταν ἡ θέση μου. Μᾶλλον θὰ χαμογέλασε διασκεδάζοντας ὅταν μέσα στὴ ζάλη μου ἔπιασα τὸ χέρι της. Ήταν τὸ ἡμι-υπνωτισμένο μυαλό μου ποὺ τῆς προσέδωσε σημασία. Θὰ ἤθελα νὰ μποροῦσα νὰ πείσω τὸν ἑαυτό μου ὅτι ἦταν πραγματικὰ ἔτσι. Γενικῶς, ἴσως τὸ σοφότερο σχέδιο θὰ ἦταν ν' ἀναβάλω τὰ ἐπόμενα πειράματά μας μέχρι τὴν ἐπιστροφή τοῦ Οὐίλσον. Ἐγραψα συνεπῶς ἕνα σημείωμα στὴ δεσποινίδα Πενκλόζα λέγοντας, χωρὶς ν' ἀναφερθῶ στὴν τελευταία βραδιά, ὅτι ἡ πίεση τῆς δουλειᾶς μὲ ὑποχρέωνε νὰ διακόψω γιὰ μερικὲς μέρες τὶς συναντήσεις μας. Μοῦ ἀπάντησε ἀρκετὰ τυπικά, λέγοντάς μου πῶς ἂν ἄλλαζα γνώμη, θὰ τὴν ἔβρισκα στὸ σπίτι τῆ συνθησιμένη ὥρα.

10.00 μ.μ.: Πόσο ἀδύνατος χαρακτήρας εἶμαι! Ἀρχίζω καὶ γνωρίζω τελευταῖα τὸν ἑαυτό μου, κι ὅσο περισσό-

τερο τὸν γνωρίζω, τόσο χαμηλότερα πέφτω στὴν ἐκτίμησή μου. Φυσικὰ δὲν ἤμουν πάντα τόσο ἀδύναμος. Στὶς τέσσερις ἢ ὦρα θὰ χαμογελοῦσα ἂν μοῦ ἔλεγε κάποιος ὅτι θὰ πήγαινα ἀπόψε στὴ δεσποινίδα Πενιλόζα, κι ὅμως, στὶς ὀχτῶ ἤμουν στὴν πόρτα τοῦ Οὐίλσον, ὡς συνήθως. Δὲν ξέρω πῶς ἔγινε. Ἡ δύναμη τῆς συνήθειας ὑποθέτω. Ἴσως νὰ ὑπάρχει ἐθισμὸς στὸν ὑπνωτισμὸ ὅπως ὑπάρχει ὁ ἐθισμὸς στὸ ὄπιο, κι ἔχω πέσει θύμα του. Ἀπλῶς ξέρω ὅτι καθὼς ἐργαζόμουν στὸ γραφεῖο μου, αἰσθάνθηκα νὰ κυριεύομαι ἀπὸ μιὰ ἐντεινόμενη ἀνησυχία. Μοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ συγκεντρωθῶ στὰ χαρτιά ποὺ εἶχα μπροστά μου. Καὶ τελικὰ, πρὶν κὰν καταλάβω τί ἔκανα, ἄρπαξα τὸ καπέλο μου κι ἔτρεξα νὰ προλάβω τὸ γνωστὸ ραντεβού μου.

Εἶχαμε μιὰν ἐνδιαφέρουσα βραδιά. Ἡ κυρία Οὐίλσον ἦταν παρούσα στὸ μεγαλύτερο διάστημα, γεγονὸς ποὺ ἐμπόδισε νὰ ἐκδηλωθεῖ ἡ ἀμηχανία τὴν ὁποία τουλάχιστον ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς δύο μας θὰ πρέπει νὰ αἰσθάνθηκε. Ἡ συμπεριφορὰ τῆς δεσποινίδος Πενιλόζα ἦταν ἢ συνηθισμένη καὶ δὲν ἐκδήλωσε καμία ἐκπληξη γιὰ τὸ γεγονὸς ὅτι πῆγα παρὰ τὸ σημείωμά μου. Δὲν ὑπῆρχε τίποτα στὴ στάση της ποὺ νὰ ἔδειχνε ὅτι τὸ χθεσινὸ περιστατικὸ τῆς εἶχε προκαλέσει ἐντύπωση, καὶ γι' αὐτὸ τείνω νὰ ἐλπίζω ὅτι τὸ παρέβλεψε.

6 Ἀπριλίου (βράδυ): Ὅχι, ὄχι, ὄχι, δὲν τὸ ὑπερεκτίμησα. Εἶναι ἀνόητο νὰ ἐξακολουθῶ νὰ θέλω νὰ κρῦψω ἀπὸ τὸν ἑαυτό μου πῶς αὐτὴ ἢ γυναικία διακατέχεται ἀπὸ ἓνα πάθος γιὰ μένα. Εἶναι τερατῶδες, ἀλλὰ αὐτὴ εἶναι ἢ ἀλήθεια. Ξανὰ ἀπόψε ξύπνησα ἀπὸ τὴν ὑπνωση στὴν

όποια μὲ εἶχε ὑποβάλει καὶ βρῆκα τὸ χέρι μου νὰ κρατάει τὸ δικό της καὶ νὰ νιώθω ἐκεῖνο τὸ ἀπαίσιο συναίσθημα πὺ μὲ σπρώχνει νὰ θυσιάσω τὴν τιμὴ μου, τὴν καριέρα μου, τὰ πάντα, γιὰ χάρη αὐτοῦ τοῦ πλάσματος, πὺ ὅπως μπορῶ καὶ βλέπω καθαρὰ ὅταν βρίσκομαι ἔξω ἀπὸ τὴ σφαῖρα τῆς ἐπιρροῆς του, δὲν ἔχει τίποτα τὸ ἐλκυστικό. Ἄλλὰ ὅταν εἶμαι κοντά της, δὲ νιώθω ἔτσι. Ξυπνάει κάτι μέσα μου, κάτι κακό, κάτι πὺ καλύτερα νὰ μὴν τὸ σκέφτομαι. Παραλύει τὸν καλὸ ἑαυτό μου καὶ ταυτόχρονα ἀφυπνίζει τὸν χειρότερο. Σίγουρα δὲν εἶναι καλὸ γιὰ μένα νὰ βρίσκομαι κοντά της.

Ἡ χθεσινὴ βραδιά ἦταν χειρότερη ἀπὸ τὶς προηγουμένες. Ἄντὶ νὰ φύγω ἀμέσως, παρέμεινα γιὰ λίγη ὥρα μὲ τὸ χέρι μου μέσα στὸ δικό της, κουβεντιάζοντας μαζί της γιὰ τὰ πιὸ προσωπικά μου θέματα. Μιλήσαμε καὶ γιὰ τὴν Ἄγκαθα μετὰξὺ ἄλλων. Ἡ δεσποινὶς Πενκλόζα εἶπε ὅτι ἦταν μιὰ ἀπλή συνηθισμένη γυναίκα, καὶ συμφώνησα μαζί της. Μίλησε μιὰ-δύο φορές ὑποτιμητικὰ γι' αὐτήν, καὶ δὲν ἀντέδρασα. Πῶς ἔχω καταντήσει!

Ἄλλὰ ὅσο ἀδύναμος κι ἂν ἔχω ἀποδειχθεῖ, εἶμαι ἀκόμη ἀρκετὰ δυνατὸς γιὰ νὰ βάλω ἓνα τέλος σ' αὐτὴν τὴν κατάσταση. Δὲ θὰ ξανασυμβεῖ. Ἔχω ἀρκετὸ μυαλὸ ὥστε νὰ τὸ βάζω στὰ πόδια ὅταν δὲ μπορῶ νὰ πολεμήσω. Ἀπ' αὐτὴν τὴν Κυριακὴ τὸ βράδυ καὶ μετὰ δὲ θὰ ξαναβρεθῶ μὲ τὴ δεσποινίδα Πενκλόζα. Ποτέ! Ἄς πᾶνε στράφι τὰ πειράματα, ἄς σταματήσει ἢ ἔρευνα· ὅτι-δήποτε εἶναι προτιμότερο ἀπ' αὐτὸν τὸν φρικτὸ πειρασμὸ πὺ μὲ σέρνει τόσο χαμηλά. Δὲ λέω τίποτα στὴ δεσποινίδα Πενκλόζα, ἀπλῶς θὰ τὴν ἀποφεύγω. Θὰ καταλάβει τὸ λόγο καὶ χωρὶς τὶς ἐξηγήσεις μου.

7 Ἀπριλίου: Τὴν ἀποφεύγω, ὅπως εἶπα. Εἶναι κρίμα νὰ καταστραφεῖ μιὰ τόσο ἐνδιαφέρουσα ἔρευνα, ἀλλὰ θὰ ἦταν μεγαλύτερο κρίμα νὰ καταστραφεῖ ἡ ζωὴ μου, καὶ ξέρω ὅτι δὲ μπορῶ νὰ ἔχω ἐμπιστοσύνη στὸν ἑαυτό μου ὅταν εἶναι κοντὰ αὐτὴ ἡ γυναίκα.

11.00 μ.μ.: Ὁ Θεὸς νὰ μὲ λυπηθεῖ! Τί ἔχω πάθει; Ἄρ-
χισα νὰ τρελαίνομαι; Θὰ προσπαθῆσω νὰ ἡρεμήσω καὶ
νὰ λογικευτῶ. Πρῶτα ὅμως θὰ καταγράψω μὲ ἀκριβεία
τί συνέβη:

Κόντευε ὀχτῶ ὅταν ἔγραψα τὶς λέξεις μὲ τὶς ὁποῖες
ἀρχίζει αὐτὴ ἡ σημερινὴ μέρα. Νιώθοντας παράξενα ἀνή-
συχος καὶ ταραγμένος, ἐγκατέλειψα τὸ γραφεῖο μου καὶ
πῆγα νὰ περάσω τὸ βράδυ μου μὲ τὴν Ἄγκαθα καὶ τὴ
μητέρα της. Καὶ οἱ δύο παρατήρησαν ὅτι ἤμουν χλομὸς
καὶ καταβεβλημένος. Γύρω στὶς ἑννιά ἤρθε ὁ καθηγητὴς
Πράτ-Χαλντέιν καὶ παίξαμε μιὰ παρτίδα οὐίστ. Προ-
σπάθησα πολὺ νὰ συγκεντρώσω τὴν προσοχή μου στὰ
χαρτιά, ἀλλὰ τὸ αἶσθημα τῆς ἀνησυχίας μεγάλωνε, μέ-
χρι πού μοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ τὸ καταπολεμήσω. Ἀπλῶς
δὲ μποροῦσα νὰ καθίσω ἄλλο στὸ τραπέζι. Τελικὰ, στὴ
μέση τῆς παρτίδας, πέταξα τὰ χαρτιά μου, καὶ ξεστο-
μίζοντας μιὰν ἀσυνάρτητη δικαιολογία γιὰ κάποιον ρα-
ντεβου πού εἶχα, βγῆκα βιαστικά ἀπ' τὸ δωμάτιο. Σὰν
σὲ ὄνειρο θυμᾶμαι νὰ διασχίζω τὸ χόλ, νὰ παίρνω τὸ
καπέλο μου ἀπ' τὴν κρεμάστρα καὶ νὰ κλείνω μὲ δύνα-
μη τὴν πόρτα πίσω μου. Σὰν σὲ ὄνειρο ἐπίσης ἔχω τὴν
αἶσθησι μιᾶς διπλῆς γραμμῆς φανοστατῶν, κι οἱ λα-
σπωμένες μπότες μου μοῦ λένε ὅτι πρέπει νὰ ἔτρεχα

στή μέση τοῦ δρόμου. Ἦταν ὅλα θολά, παράξενα καὶ ἀφύσικα. Ἔφτασα στὸ σπίτι τοῦ Οὐίλσον. Εἶδα τὴν κυρία Οὐίλσον καὶ εἶδα καὶ τὴ δεσποινίδα Πενκλόζα. Δὲ θυμᾶμαι τί συζητήσαμε, ἀλλὰ θυμᾶμαι ὅτι ἡ δεσποινὶς Πενκλόζα κούνησε πρὸς τὸ μέρος μου μὲ δῆθεν ἀπειλητικὸ τρόπο τὸ δεκανίκι τῆς καὶ μὲ κατηγορήσε ὅτι εἶχα ἀργήσει κι ὅτι δὲν ἐνδιαφερόμουν πιά γιὰ τὸ πείραμά μας. Δὲν ὑπνωτίστηκα, ἀλλὰ ἔμεινα ἐκεῖ λίγη ὥρα, καὶ μόλις πρὶν λίγο ἐπέστρεψα.

Τὸ μυαλό μου εἶναι καὶ πάλι καθαρό τώρα καὶ μπορῶ ν' ἀναλογισθῶ τί ἔχει συμβεῖ. Εἶναι παράλογο νὰ ὑποθέτω ὅτι πρόκειται ἀπλῶς γιὰ ἀδυναμία καὶ δύναμη τῆς συνήθειας. Προσπάθησα νὰ τὸ ἐξηγήσω μ' αὐτὸν τὸν τρόπο τίς προάλλες, ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ πιά. Εἶναι κάτι πολὺ βαθύτερο καὶ φοβερότερο. Τὴν ὥρα ποὺ βρισκόμουν στὸ τραπέζι τῶν Μάρντεν, σύρθηκα ἔξω σὰ νὰ εἶχε τυλιχτεῖ στὸ λαιμό μου ἓνας βρόγχος. Δὲ μπορῶ νὰ τὸ κρῦβω πιά ἀπ' τὸν ἑαυτό μου: ἡ γυναίκα αὐτὴ μὲ ἐλέγχει· εἶμαι δέσμιός τῆς. Ἀλλὰ πρέπει νὰ διατηρήσω τὴν ψυχραιμία μου καὶ τὴ λογικὴ μου καὶ νὰ δῶ τί εἶναι καλύτερο νὰ κάνω.

Ἀλλὰ πόσο τυφλὸς κι ἀνόητος ὑπῆρξα! Πάνω στὸν ἐνθουσιασμό μου γιὰ τὴν ἔρευνα, πῆγα κι ἔπεσα μέσα στὴν παγίδα, παρόλο ποὺ ἔχασκε ὀρθάνοιχτη μπροστά μου. Μήπως δὲ μὲ προειδοποίησε; Δὲ μοῦ εἶπε, ὅπως διαβάζω στὸ ἡμερολόγιό μου, πὼς ὅταν ἀποκτήσει δύναμη πάνω σὲ κάποιον μπορεῖ νὰ τὸν κάνει ὅ,τι θέλει; Κι ἔχει ἀποκτήσει αὐτὴ τὴ δύναμη πάνω μου. Εἶμαι πρὸς τὸ παρὸν στὸ ἔλεος αὐτοῦ τοῦ πλάσματος μὲ τὸ δεκανίκι. Πρέπει νὰ πηγαίνω ὅταν τὸ θελήσει. Πρέπει

νά κάνω αὐτό πού θέλει. Καί τὸ χειρότερο, πρέπει νὰ αἰσθάνομαι ὅπως αὐτὴ θέλει. Τὴν ἀπεχθάνομαι καὶ τὴ φοβᾶμαι, ἀλλὰ ὅσο εἶμαι ὑπὸ τὸν ἔλεγχό της, μπορεῖ ἀναμφίβολα νὰ μὲ κάνει νὰ τὴν ἀγαπήσω.

Μὲ παρηγορεῖ ὡστόσο ἡ σκέψη πὼς αὐτὲς οἱ ἀπεχθεῖς παρορμήσεις γιὰ τίς ὁποῖες κατηγορῶ τὸν ἑαυτό μου δὲν πηγάζουν ἀπὸ μένα. Μεταφέρονται σὲ μένα ἀπὸ ἐκείνη. Αἰσθάνομαι κάπως ξαλαφρωμένος μὲ τὴ σκέψη αὐτὴ.

8 Ἀπριλίου: Ναί, τώρα, κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῆς μέρας, γράφοντας ψύχραιμα καὶ ἔχοντας ἄνεση χρόνου γιὰ ν' ἀναλογιστῶ ὅσα ἔχουν συμβεῖ, ὀφείλω νὰ παραδεχτῶ ὅλα ὅσα ἔγραψα στὸ ἡμερολόγιό μου χθὲς τὸ βράδυ. Εἶμαι σὲ φριχτὴ κατάσταση, ἀλλὰ ἐκεῖνο πού μετράει εἶναι νὰ μὴν τρελαθῶ. Πρέπει ν' ἀντιτάξω τὴ λογικὴ μου στὶς δυνάμεις της. Στὸ κάτω-κάτω, δὲν εἶμαι καμιὰ ἀνόητη μαριονέτα γιὰ νὰ χορεύω στὴν ἄκρη ἐνὸς σπάγκου. Διαθέτω ἐνεργητικότητα, μυαλό, θάρρος. Παρ' ὅλα τὰ διαβολικὰ κόλπα της, ἴσως νὰ μπορῶ ἀκόμη νὰ τὴ νικήσω. Ἴσως; Πρέπει· διαφορετικὰ εἶμαι χαμένος.

Θὰ προσπαθῆσω νὰ δῶ τὰ πράγματα ψυχρά. Αὐτὴ ἡ γυναίκα, ὅπως ἡ ἴδια ἐξήγησε, μπορεῖ νὰ ἐλέγξει τὸ νευρικό μου σύστημα. Μπορεῖ νὰ διεισδύσει στὸ σῶμα μου καὶ νὰ ἐλέγξει τὴ βούλησή μου. Ἔχει τὴν ψυχολογία τοῦ παράσιτου· ναί, ἓνα παράσιτο εἶναι, ἓνα τερατῶδες παράσιτο. Διεισδύει στὸ σῶμα μου ὅπως τὸ ὄστρακόδερμο στὸ καβούκι τοῦ θαλάσσιου κοχλίου. Εἶμαι ἀνίσχυρος. Τί μπορῶ νὰ κάνω; Ἀντιμετωπίζω δυνάμεις γιὰ τίς ὁποῖες δὲ γνωρίζω τίποτα. Καὶ δὲ μπορῶ νὰ μιλήσω καὶ σὲ κανέναν γιὰ τὸ πρόβλημά μου. Θὰ μὲ θεωροῦσαν

τρελό. Φυσικά, ἂν μαθευόταν, τὸ πανεπιστήμιο θ' ἀποφαινόταν πὼς δὲ χρειάζεται ἕναν δαιμονισμένο καθηγητή. Καὶ ἡ Ἄγκαθα; Ὅχι, ὄχι, πρέπει νὰ τὸ ἀντιμετωπίσω μόνος.

III

Ξαναδιάβασα τὶς σημειώσεις μου γιὰ ὅσα εἶχε πεῖ ἡ γυναίκα ὅταν μίλησε γιὰ τὶς δυνάμεις της. Ὑπάρχει ἕνα σημεῖο ποὺ μὲ γεμίζει μὲ ἀνησυχία. Ὑπονοεῖ πὼς ὅταν ἡ ἐπιρροή εἶναι ἐλαφρά, ὁ ὑπνωτισμένος γνωρίζει τί κάνει ἀλλὰ δὲ μπορεῖ νὰ ἐλέγξει τὸν ἑαυτό του, ἐνῶ ὅταν βρίσκεται ὑπὸ ἰσχυρὴ ἐπιρροή, δὲ γνωρίζει τί τοῦ συμβαίνει. Ὡς τώρα ξέρω τί ἔχω κάνει, ἂν καὶ χθὲς τὸ βράδυ λιγότερο ἀπὸ ἄλλες περιπτώσεις. Αὐτὸ μοιάζει νὰ σημαίνει ὅτι δὲν ἔχει ἀσκήσει ὅλες τὶς δυνάμεις της πάνω μου. Ἔχει βρεθεῖ ἄραγε ἄλλος στὴ θέση μου;

Ναί, ἴσως καὶ νὰ βρέθηκε, κι ἕνας πολὺ κοντινός μου μάλιστα. Ὁ Τσάρλς Σάντλερ κάτι πρέπει νὰ ξέρει γιὰ τὸ θέμα αὐτό! Οἱ ἀόριστες προειδοποιήσεις τοῦ ἀποκτοῦν μιὰν ἰδιαίτερη σημασία τώρα. Ὡ, μακάρι νὰ τὸν εἶχα ἀκούσει τότε, πρὶν βοηθῆσω μ' ἐκεῖνες τὶς ἐπανειλημμένες ὑπνώσεις νὰ σφυρηλατηθοῦν οἱ κρίκοι τῆς ἀλυσίδας ποὺ μὲ δένει! Ἀλλὰ θὰ τὸν δῶ σήμερα. Θὰ τοῦ ζητήσω συγγνώμη ποὺ δὲν πῆρα στὰ σοβαρὰ τὴν προειδοποίησή του. Θὰ δῶ ἂν μπορεῖ νὰ μὲ συμβουλευεῖ.

4.00 μ.μ.: Ὅχι, δὲ μπορεῖ. Μίλησα μαζί του κι ἔδειξε τόση ἐκπληξὴ ἀπὸ τὶς πρῶτες λέξεις μὲ τὶς ὁποῖες ἐπι-

χειρήσα να τοῦ ἀποκαλύψω τὸ ἀνείπωτο μυστικό μου, ὥστε δὲ συνέχισα. Ἄπ' ὅσο μπορῶ να ὑποθέσω (ἀπὸ ὑπαινιγμούς καὶ συμπεράσματα μᾶλλον παρὰ ἀπὸ κάποια δήλωση), ἡ δική του ἐμπειρία περιοριζόταν σὲ μερικά λόγια ἢ βλέμματα σὰν αὐτὰ ποὺ κι ἐγὼ ἔχω ὑπομείνει. Τὸ ὅτι ἀπαλλάχθηκε ἀπὸ τὴ δεσποινίδα Πενκλόζα εἶναι ἀπὸ μόνο του ἢ ἀπόδειξη ὅτι ποτὲ δὲν εἶχε πέσει στὰ νύχια της. Ὡ, ἂν ἤξερε ἀπὸ τί γλύτωσε! Θὰ πρέπει να εὐγνωμονεῖ τὸ φλεγματικό σαξονικὸ ταμπεραμέντο του γι' αὐτό. Ἐγὼ εἶμαι Κέλτης καὶ ἀπρόβλεπτος, καὶ τὰ νύχια αὐτῆς τῆς μάγισσας ἔχουν χωθεῖ βαθιὰ στὰ νεῦρα μου. Θὰ καταφέρω ποτὲ να ξεφύγω; Θὰ ξαναγίνω ποτὲ ὁ λογικὸς ἄνθρωπος ποὺ ἤμουν μόλις πρὶν ἀπὸ δεκαπέντε μέρες;

Πρέπει να σκεφτῶ τί χρειάζεται να κάνω. Δὲ μπορῶ να παρατήσω τὸ πανεπιστήμιο στὴ μέση τῆς χρονιάς. Ἄν ἤμουν ἐλεύθερος, ἢ ἐπιλογή μου θὰ ἦταν προφανής: θὰ ἔφευγα ἀμέσως γιὰ τὴν Περσία. Ἄλλὰ θὰ μοῦ τὸ ἐπέτρεπε ἐκείνη; Καὶ δὲ θὰ μ' ἔφτανε ἢ ἐπιρροή της ἀκόμη κι ἐκεῖ γιὰ να μὲ ξαναφέρει δίπλα στὸ δεκανίκι της; Μόνο μέσα ἀπὸ τὴν προσωπικὴ πικρὴ ἐμπειρία μου μπορῶ ν' ἀνακαλύψω τὰ ὄρια τῆς διαβολικῆς δυνάμεώς της. Θὰ πολεμήσω, θὰ πολεμήσω, θὰ πολεμήσω! — τί ἄλλο μπορῶ να κάνω;

Ξέρω πολὺ καλά ὅτι γύρω στὶς ὀχτῶ ἀπόψε θὰ μὲ κυριεύσει ἐκείνη ἢ λαχτάρα γιὰ τὴν παρουσία της, ἐκείνη ἢ ἀκατανίκητη νευρικότητα. Πῶς θὰ τὴν ξεπεράσω; Τί θὰ κάνω; Πρέπει να φροντίσω ὥστε να μοῦ εἶναι ἀδύνατο να βγῶ ἀπ' αὐτὸ τὸ δωμάτιο. Θὰ κλειδώσω τὴν πόρτα καὶ θὰ πετάξω τὸ κλειδὶ ἀπ' τὸ παράθυρο. Ἄλλὰ

τί θά κάνω τὸ πρωί; Δὲ μὲ νοιάζει ὅμως τὸ πρωί. Πρέπει μὲ ὅποιοδήποτε κόστος νὰ σπάσω αὐτὴν τὴν ἀλυσίδα πού μὲ δένει.

9 Ἀπριλίου: Θρίαμβος! Τὰ κατάφερα θαυμάσια! Στις ἑφτά χθὲς τὸ βράδυ ἔφαγα βιαστικὰ καὶ μετὰ κλειδύθηκα στὴν κρεβατοκάμαρά μου καὶ πέταξα τὸ κλειδί στὸν κῆπο. Διάλεξα ἓνα εὐχάριστο μυθιστόρημα καὶ ξάπλωσα ἐπὶ τρεῖς ὥρες στὸ κρεβάτι προσπαθώντας νὰ τὸ διαβάσω, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα ἤμουν σὲ μιὰ φρικτὴ κατάσταση πανικοῦ, περιμένοντας ὅτι ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή θὰ αἰσθανθῶ τὴν ἀνάγκη νὰ τρέξω κοντὰ της. Ὡστόσο, τίποτα τέτοιο δὲν ἔγινε, καὶ ξύπνησα σήμερα τὸ πρωί μὲ τὴν αἴσθηση ὅτι εἶχα ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ ἓναν ἀπαίσιο ἐφιάλτη. Ἴσως ἡ μάγισσα νὰ εἶχε συνειδητοποιήσει τί εἶχα κάνει καὶ νὰ καταλάβαινε ὅτι ἦταν μάταιο νὰ ἐπιχειρήσει νὰ μ' ἐπηρεάσει. Σὲ κάθε περίπτωση, τὴ νίκησα γιὰ πρώτη φορά, καὶ ἀφοῦ τὸ κατάφερα μία φορά, μπορῶ νὰ τὸ ξανακάνω.

Εἶχα πρόβλημα τὸ πρωί μὲ τὸ κλειδί. Εὐτυχῶς ὑπῆρχε ἓνα κηπουρὸς κάτω καὶ τοῦ ζήτησα νὰ μοῦ τὸ πετάξει. Σίγουρα θὰ σκέφτηκε ὅτι μόλις μοῦ εἶχε πέσει. Θὰ βάλω ν' ἀμπαρώσουν πόρτες καὶ παράθυρα καὶ θὰ ἐπιστρατεύσω κι ἔξι γεροδεμένους ἄντρες νὰ μὲ κρατᾶνε καθηλωμένο στὸ κρεβάτι μου γιὰ νὰ μὴν παραδοθῶ ξανά στις διαθέσεις τῆς διαβολικῆς γυναίκας.

Ἐλαβα ἓνα σημεῖωμα ἀπὸ τὴν κυρία Μάρντεν τὸ ἀπόγευμα πού μοῦ ζητοῦσε νὰ πάω νὰ τὴ δῶ. Σκόπευα οὕτως ἢ ἄλλως νὰ πάω, ἀλλὰ δὲν ἀνέμενα ὅτι θὰ ἔβρισκα νὰ μὲ περιμένουν ἄσχημα νέα. Φαίνεται ὅτι οἱ Ἄρμ-

στρογγυ, με τούς όποιους συνδεόταν ή Ἄγκαθα, έπρόκειτο νά έρθουν άπό τήν Ἀδελαιίδα με τό «᾽Ωρόρα», κι εἶχαν ειδοποιήσει τήν κυρία Μάρντεν και τήν Ἄγκαθα νά συναντηθοῦν στήν πόλη. Θα λείψουν μάλλον έναν μήνα με έξι βδομάδες, και μιá και τό «᾽Ωρόρα» άναμένεται τήν Τετάρτη, πρέπει νά φύγουν άμέσως — αύριο άν προλάβουν νά έτοιμαστοῦν. Ἐκεῖνο πού με παρηγορεῖ εἶναι πώς όταν ξανασυναντηθοῦμε, δέ θα ξαναχωρίσουμε ή Ἄγκαθα κι εγώ.

—Θέλω νά κάνεις κάτι, Ἄγκαθα, τῆς εἶπα όταν μείναμε μόνοι. Ἄν τύχει και συναντήσεις τή δεσποινίδα Πενκλόζα ή στήν πόλη ή έδω, πρέπει νά μοῦ ύποσχεθεῖς ότι δέ θα τῆς έπιτρέψεις ξανά νά σέ ύπνωτίσει.

Ἡ Ἄγκαθα ξαφνιαστήκε.

—Μά μόλις τῖς προάλλες μοῦ έλεγες πόσο ένδιαφέρουσα έμπειρία εἶναι και πόσο άποφασισμένος εἶσαι νά τελειώσεις τά πειράματά σου.

—Τό ξέρω, αλλά στό μεταξύ έχω αλλάξει γνώμη.

—Και δέ θα συνεχίσεις τά πειράματα;

—᾽Οχι.

—Χαίρομαι, ᾽Οστεν. Δέ μπορείς νά φανταστεῖς πόσο χλομός και κουρασμένος εἶσαι τελευταῖα. Ἦταν κι ή βασική μας αντίρρηση γι' αυτό τó ταξίδι στό Λονδίνο· δέ θέλαμε νά σ' άφήσουμε στήν κατάσταση πού εἶσαι. Ἀκόμη κι ή συμπεριφορά σου εἶναι παράξενη μερικέσ φορές — ειδικά εκείνο τó βράδυ πού έγκατέλειψες τόν δύσμοιρο καθηγητή Πράτ-Χαλντέιν και σηκώθηκες κι έφυγες. Εἶμαι βέβαιη ότι τά πειράματα έχουν πειράξει τά νεῦρα σου.

—Κι εγώ τó ίδιο νομίζω, καλή μου.

—“Όπως και τὰ νεῦρα τῆς δεσποινίδος Πενκλόζα.
Τὸ ἔμαθες ὅτι εἶναι ἄρρωστη;

—“Όχι.

—Μᾶς τὸ εἶπε ἡ κυρία Οὐίλσον χθὲς τὸ βράδυ. Μᾶς περιέγραψε τὴν ἀσθένεια σὰν νευρικὸ πυρετό. Ὁ καθηγητῆς Οὐίλσον ἐπιστρέφει αὐτὴν τῇ βδομάδα, καὶ φυσικὰ ἡ κυρία Οὐίλσον ἀγωνιᾷ μήπως καὶ ἡ δεσποινὶς Πενκλόζα δὲ συνέλθει, γιατί εἶναι πολλὰ τὰ πειράματα ποὺ ὁ ἄντρας τῆς ἔχει προγραμματίσει καὶ ἐπείγεται νὰ ἐκτελέσει.

Χάρηκα ποὺ ἐξασφάλισα τὴν ὑπόσχεση τῆς Ἄγκαθα, γιατί ἔτσι ἡ γυναίκα αὐτὴ θὰ εἶχε μόνο τὸν ἕναν ἀπὸ τοὺς δύο μας στὰ νύχια τῆς. Ἀπὸ τὴν ἄλλη ὅμως, ταραχτήκα ποὺ ἄκουσα γιὰ τὴν ἀσθένειά τῆς. Μᾶλλον ἀκυρώνει τὴ νίκη ποὺ νόμιζα ὅτι εἶχα σημειώσει τὴν προηγούμενη νύχτα. Θυμᾶμαι πὼς μοῦ εἶχε πεῖ ὅτι ἡ ἀπώλεια τῆς ὑγείας τῆς ἐπηρέαζε τὶς δυνάμεις τῆς. Γι' αὐτὸ καὶ κατάφερα ν' ἀντισταθῶ. Θὰ ξαναπάρω ὅμως τὶς ἴδιες προφυλάξεις καὶ ἀπόψε καὶ θὰ δῶ τί θὰ γίνει. Νιώθω σὰ φοβισμένο παιδὶ ὅταν τὴ σκέφτομαι.

10 Ἀπριλίου: Ὅλα πῆγαν καλὰ χθὲς τὸ βράδυ. Διασκέδασα μὲ τὸ ὕφος τοῦ κηπουροῦ ὅταν τοῦ ξαναφώναξα τὸ πρωὶ καὶ τοῦ ζήτησα νὰ μοῦ πετάξει τὸ κλειδί μου. Θ' ἀρχίσουν νὰ μὲ συζητᾶνε ἂν συνεχιστεῖ αὐτὴ ἡ κατάσταση. Ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ ἔχει σημασία εἶναι ὅτι ἔμεινα στὸ δωμάτιό μου χωρὶς τὴν παραμικρὴ διάθεση νὰ τὸ ἐγκαταλείψω. Πιστεύω ὅτι ἔχω ἀρχίσει ν' ἀποδεδεσμεύομαι ἀπ' αὐτὰ τὰ ἐξωφρενικὰ δεσμά — ἡ μήπως ἡ ἐπιρροὴ τῆς ὑπνωτίστριάς μου εἶναι σὲ ἀναστολὴ μέχρι νὰ

ἐπανακτήσει τις δυνάμεις της; Τὸ μόνο ποὺ ἔχω νὰ κά-
νω εἶναι νὰ προσεύχομαι γιὰ τὸ καλύτερο.

Οἱ Μάρντεν ἔφυγαν τὸ πρωὶ κι ὁ ἀνοιξιιάτικος ἥλιος
μοιάζει νὰ ἔχει χάσει τὴ λάμψη του. Κι ὅμως, εἶναι πο-
λὺ ὁμορφος καθὼς λούζει τὴν καταπράσινη καστανιά
ἀπέναντι ἀπ' τὸ παράθυρό μου καὶ προσδίδει μιὰ νότα
εὐθυμίας στοὺς διάστικτους ἀπὸ λειχῆνες τοίχους τῶν
παλιῶν κολεγίων. Πόσο γλυκιά, εὐγενική κι ἀνακουφι-
στική ποὺ εἶναι ἡ Φύση! Ποιὸς θὰ φανταζόταν ὅτι μέσα
της θὰ караδοκοῦσαν καὶ τόσο ἀποτροπιαστικὲς δυνά-
μεις, τόσο φρικτὰ ἐνδεχόμενα! Ἄλλὰ φυσικὰ καταλα-
βαίνω ὅτι αὐτὸ τὸ ἀπαίσιον πράγμα ποὺ μοῦ ἔχει συμβεῖ
δὲν εἶναι κάτι ὑπερφυσικό. Ὅχι, εἶναι μιὰ φυσικὴ δύ-
ναμη ποὺ ἡ γυναίκα αὐτὴ μπορεῖ καὶ χρησιμοποιεῖ καὶ
ἡ ὁποία ἐξασθενεῖ μαζί μὲ τις σωματικὲς της δυνάμεις,
γεγονὸς ποὺ ἀποδεικνύει πόσο ἀπόλυτα ἐξαρτημένη εἶναι
ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς νόμους. Ἄν εἶχα τὸ χρόνο, θὰ μπο-
ροῦσα νὰ τὴν ἐξετάσω καὶ νὰ βρῶ τὸ ἀντίδοτό της. Ἄλ-
λὰ δὲ μπορεῖς νὰ δαμάσεις τὴν τίγρη ὅταν εἶσαι κάτω
ἀπ' τὰ νύχια της. Τὸ μόνο ποὺ ἔχεις νὰ κάνεις εἶναι νὰ
πασχίσεις νὰ τῆς ξεφύγεις. Ἄ, ὅταν κοιτάζομαι στὸν
καθρέφτη καὶ βλέπω τὰ μαῦρα μάτια καὶ τὸ ἄδρὸ με-
λαχρινὸ πρόσωπό μου, εὐχομαι νὰ εἶχα ἓνα κάψιμο ἀπὸ
βιτριόλι ἢ κάποιο σημάδι ἀνεμοβλογιάς. Καὶ τὸ ἓνα καὶ
τὸ ἄλλο θὰ μὲ εἶχαν σώσει ἀπ' αὐτὴν τὴ συμφορά.

Αἰσθάνομαι ὅτι ἴσως νὰ ἔχω προβλήματα ἀπόψε.
Υπάρχουν δύο πράγματα ποὺ μὲ κάνουν νὰ τὸ φοβᾶμαι.
Τὸ ἓνα εἶναι ὅτι συνάντησα τὴν κυρία Οὐίλσον στὸ δρό-
μο καὶ μοῦ εἶπε ὅτι ἡ δεσποινὶς Πενκλόζα εἶναι καλύ-
τερα, ἂν καὶ ἀκόμη ἀδύναμη. Πιάνω τὸν ἑαυτό μου νὰ

εϋχεται ολόψυχα νὰ ἦταν ἡ ἀσθένεια αὐτὴ ἡ τελευταία της. Τὸ ἄλλο εἶναι ὅτι ὁ καθηγητῆς Οὐίλσον ἐπιστρέφει σὲ μιὰ-δυσὸς μέρες κι ἡ παρουσία του θὰ λειτουργοῦσε σὰ φραγμὸς γι' αὐτήν. Δὲ θὰ φοβόμουν τίς συναντήσεις μας ἂν ἦταν μπροστὰ καὶ τρίτο ἄτομο. Γι' αὐτοὺς τοὺς δύο λόγους ἔχω ἓνα κακὸ προαίσθημα γι' ἀπόψε καὶ θὰ πάρω τίς ἴδιες προφυλάξεις μὲ πρίν.

10 Ἀπριλίου: Ὁχι, δόξα τῷ Θεῷ, ὅλα πῆγαν καλὰ χθὲς τὸ βράδυ. Εἰλικρινὰ δὲ θὰ μπορούσα ν' ἀντιμετωπίσω καὶ πάλι τὸν κηπουρό. Κλειδῶσα τὴν πόρτα μου κι ἔριξα τὸ κλειδί ἀπὸ κάτω, ἔτσι ὥστε νὰ πρέπει νὰ ζητήσω ἀπ' τὴν καμαριέρα νὰ μοῦ ἀνοίξει τὸ πρῶν. Ἀλλὰ ἡ προφύλαξη ἦταν τελικὰ περιττή, διότι δὲν αἰσθάνθηκα καμιά παρόρμηση νὰ βγῶ ἀπ' τὸ δωμάτιο. Τρία διαδοχικὰ βράδια στὸ σπίτι! Σίγουρα εἶμαι κοντὰ στὸ τέρμα τῶν προβλημάτων μου, γιὰτὶ ὁ Οὐίλσον θὰ ἐπιστρέψει στὸ σπίτι ἢ σήμερα ἢ αὔριο. Νὰ τοῦ πῶ τὰ ὅσα ἔχω ὑπομείνει ἢ ὄχι; Εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲ θὰ πρέπει νὰ περιμένω τὴν παραμικρὴ συμπάθεια ἐκ μέρους του. Θὰ μ' ἔβλεπε σὰν μιὰ ἐνδιαφέρουσα περίπτωση καὶ θὰ διάβαζε μιὰν ἔκθεση γιὰ μένα στὴν ἐπόμενη συνεδρίαση τῆς Ψυχικῆς Ἐταιρείας μὲ τὴν ὁποία θὰ συζητοῦσε σοβαρὰ τὸ ἐνδεχόμενο νὰ εἶμαι συνειδητὰ ψεύτης ἢ νὰ βρίσκομαι στὸ ἀρχικὸ στάδιο τῆς τρέλας. Ὁχι, δὲ θὰ βρῶ παρηγοριὰ ἀπὸ τὸν Οὐίλσον.

Αἰσθάνομαι σὲ θαυμάσια φυσικὴ κατάσταση καὶ διάθεση. Δὲ νομίζω ὅτι ἔκανα ἄλλοτε μᾶθημα μὲ τόσο καλὴ ψυχολογία. Ὡ, πόσο εὐτυχησμένος θὰ ἦμουν ἂν μπορούσα νὰ διώξω αὐτὴν τὴ σκιά ἀπὸ τὴ ζωὴ μου.

Νέος, σχετικὰ πλούσιος, ἐπαγγελματικὰ ἐπιτυχημένος, μνηστευμένος μὲ μιὰν ὀμορφὴ καὶ γοητευτικὴ κοπέλα — τί ἄλλο θὰ μπορούσε νὰ ζητήσῃ ἓνας ἄντρας; Μόνο ἓνα πράγμα μ' ἀνησυχεῖ, ἀλλὰ τί πράγμα!

Μεσάνυχτα: Θὰ τρελαθῶ. Ναί, αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ τέλος τῆς ἱστορίας. Δὲ θέλω καὶ πολὺ. Τὸ κεφάλι μου πάει νὰ σπάσῃ καθὼς τὸ στηρίζω πάνω στὸ ζεστὸ χέρι μου. Τρέμω σύγκορμος σὰ φοβισμένο ἄλογο. "ὦ, ἦταν φοβερὴ ἡ νύχτα ποὺ πέρασα! Κι ὅμως, ἔχω λόγο νὰ εἶμαι καὶ ἰκανοποιημένος.

Μὲ κίνδυνο νὰ καταντήσω περίγελως τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, ξανάβγαλα ἔξω τὸ κλειδί ρίχνοντάς το κάτω ἀπὸ τὴν πόρτα, φροντίζοντας ν' αὐτοφυλακιστῶ γιὰ τὴ νύχτα. Μετά, διαπιστώνοντας ὅτι ἦταν νωρὶς γιὰ νὰ κοιμηθῶ, ξάπλωσα φορώντας τὰ ροῦχα μου κι ἄρχισα νὰ διαβάζω ἓνα μυθιστόρημα τοῦ Δουμᾶ. Ξαφνικὰ μ' ἄρπαξαν — μ' ἄρπαξαν καὶ μὲ τράβηξαν ἀπ' τὸν καναπέ. Μόνο ἔτσι μπορῶ νὰ περιγράψω τὴν ὑπερφυσικὴ δύναμη ποὺ ἀσκήθηκε πάνω μου. Ἀρπάχτηκα ἀπὸ τὸ κάλυμμα τοῦ καναπέ. Πιάστηκα ἀπ' τὸ διπλανὸ τραπέζι. Πιστεύω ὅτι μέχρι ποὺ ξεφώνισα πάνω στὸ ξέσπασμά μου. "Ὅλα ἦταν μάταια, ἄχρηστα." Ἐπρεπε νὰ πάω. Δὲν ὑπῆρχε τρόπος νὰ τὸ ἀποφύγω. Μόνο στὴν ἀρχὴ ἀντιστάθηκα κάπως. Μετὰ ἡ δύναμη ἔγινε ἀκαταμάχητη. Εὐτυχῶς ποὺ δὲν ὑπῆρχαν θεατὲς νὰ μὲ παρακολουθοῦν. Οὔτε τίς ἀντιδράσεις μου δὲ θὰ μπορούσα νὰ ἐξηγήσω. Κι ἐκτὸς ἀπ' τὴν ἀπόφαση νὰ βγῶ, μοῦ ἤρθε στὸ νοῦ καὶ μιὰ ψυχραίμη κι ἔξυπνη ἰδέα γιὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο θὰ τὸ ἐπιτύχανα. Ἄναψα ἓνα κερὶ καὶ πάσχισα,

γονατίζοντας μπροστά στην πόρτα, να τραβήξω μέσα το κλειδί με τή βοήθεια τῆς ἄκρης μιᾶς πέννας ἀπό φτερό χήνας. Ἦταν κοντή κι ἔσπρωξε τὸ κλειδί ἀκόμη πιὸ ἔξω. Ἀλλὰ με ἤρεμιά κι ἐπιμονὴ ἔβγαλα ἕναν χαρτοκόπτη ἀπὸ ἕνα συρτάρι καὶ μ' αὐτὸν κατάφερα νὰ τραβήξω τὸ κλειδί μέσα. Ἄνοιξα τὴν πόρτα, μπῆκα στὸ γραφεῖο μου, πῆρα μιὰ φωτογραφία μου ἀπ' τὸ τραπέζι, ἔγραψα κά- τι πάνω της, τὴν ἔβαλα στὴν ἐσωτερικὴ τσέπη τοῦ σα- κακιοῦ μου καὶ μετὰ ξεκίνησα γιὰ τοῦ Οὐίλσον.

Ἦταν ὅλα ἐκπληκτικὰ διαυγῆ, κι ὅμως διαχωρι- σμένα ἀπὸ τὴν ὑπόλοιπη ζωὴ μου, ὅπως ἴσως νὰ εἶναι τὰ περιστατικὰ ἀκόμη καὶ τοῦ πιὸ ζωντανοῦ ὄνειρου. Μιὰ ἀλλόκοτη διπλὴ συνείδηση με διακατεῖχε. Ὑπῆρχε ἡ δεσπόζουσα ξένη βούληση, πὺ ἐπεδίωκε νὰ προκα- λέσει συμπόνια γιὰ τὸν κάτοχό της, καὶ ὑπῆρχε κι ἡ ἀσθενέστερη ἀμυνόμενη προσωπικότητα, πὺ ἀναγνώ- ριζα ὅτι ἦταν ἡ δική μου, ἡ ὁποία ἀντιστεκόταν ἀδύ- ναμα στὴν ἀκατανίκητη πίεση, ὅπως τὸ τεριέ στὸ λου- ράκι του. Μπορῶ καὶ θυμᾶμαι ὅτι ἀναγνώρισα αὐτὲς τίς δύο ἀντικρουόμενες δυνάμεις, ἀλλὰ δὲ θυμᾶμαι τί- ποτα γιὰ τὴ διαδρομὴ πὺ ἔκανα οὔτε ποιὸς μοῦ ἄνοιξε καὶ πῶς μπῆκα στὸ σπίτι.

Πολὺ ζωντανὴ ὥστόσο εἶναι ἡ ἀνάμνησή μου γιὰ τὸ πῶς συνάντησα τὴ δεσποινίδα Πενκλόζα. Ἦταν ξα- πλωμένη στὸν καναπέ, στὸ μικρὸ δωμάτιο πὺ πραγ- ματοποιοῦνταν συνήθως τὰ πειράματά μας. Τὸ κεφάλι της ἀκουμποῦσε στὸ χέρι της κι ἕνα σκέπασμα ἀπὸ δέρ- μα τίγρης ἦταν ριγμένο πάνω της. Σήκωσε με πρόδηλη προσδοκία τὸ βλέμμα της μόλις μπῆκα, καὶ καθὼς τὸ φῶς τοῦ πορτατίφ ἔπεσε στὸ πρόσωπό της, διέκρινα ὅτι

ἦταν πολὺ χλομὴ κι ἀδύνατη, μὲ μαύρους κύκλους κάτω ἀπ' τὰ μάτια της. Μοῦ χαμογέλασε καὶ μοῦ ἔδειξε ἕνα σκαμπὸ δίπλα της. Μοῦ τὸ ἔδειξε μὲ τὸ ἀριστερό της χέρι, πού ἐγὼ ἔσπευσα μὲ λαχτάρια νὰ τὸ πιάσω —σι-χαίνομαι τὸν ἑαυτό μου τώρα πού τὸ σκέφτομαι— καὶ νὰ τὸ πιέσω μὲ πάθος στὰ χεῖλη μου. Μετὰ κάθισα στὸ σκαμπό, καὶ κρατώντας πάντα τὸ χέρι της, τῆς ἔδωσα τὴ φωτογραφία πού εἶχα φέρει μαζί μου καὶ τῆς μίλησα, τῆς μίλησα, τῆς μίλησα... γιὰ τὴν ἀγάπη μου γι' αὐτήν, τὴ λύπη μου γιὰ τὴν ἀσθένειά της, τὴ χαρὰ μου γιὰ τὴν ἀνάρρωσή της, τὴ δυστυχία πού ἐνιωθα ὅταν δὲ βρισκόμουν ἔστω κι ἕνα βράδυ στὸ πλευρό της. Μ' ἄκουγε ξαπλωμένη, μὲ κοίταζε μὲ αὐταρχικὸ βλέμμα καὶ χαμογελοῦσε προκλητικά. Θυμᾶμαι ὅτι κάποια στιγμή ἄπλωσε τὸ χέρι της στὰ μαλλιά μου καὶ τὰ χάιδεψε, ὅπως χαϊδεύει κανεὶς ἕναν σκύλο· καὶ τὸ βρῆκα ἀπολαυστικὸ τὸ χᾶδι της. Ἀνατρίχιασα στὸ ἀγγιγμά της. Ἦμουν ὁ σκλάβος της σωματικὰ καὶ ψυχικὰ, καὶ τὴν ἀπολάμβανα μάλιστα τὴ σκλαβιά μου.

Καὶ ξαφνικὰ ἦρθε ἡ εὐλογημένη ἀλλαγὴ. Ποτὲ μὴ μοῦ πεῖτε ὅτι δὲν ὑπάρχει Θεία Πρόνοια! Ἦμουν στὸ χεῖλος τῆς ἀβύσσου· τὰ πόδια μου μπροστὰ στὸ κενό. Ἀπλὴ σύμπτωση ἦταν νὰ ἔρθει βοήθεια ἐκείνη ἀκριβῶς τὴ στιγμή; Ὁχι, ὄχι, ὄχι· ὑπάρχει Θεία Πρόνοια. Καὶ τὸ χέρι της ἦταν πού μὲ τράβηξε πίσω. Ὑπάρχει κάτι στὸ σύμπαν ἰσχυρότερο ἀπὸ τὴ διαβολικὴ αὐτὴ γυναίκα καὶ τὰ κόλπα της. Ἄ, τί βάλσαμο εἶναι γιὰ τὴν ψυχὴ μου καὶ μόνο πού τὸ σκέφτομαι!

Καθὼς σήκωσα τὸ βλέμμα μου καὶ τὴν κοίταξα, ἀντιλήφθηκα μιὰ ἀλλαγὴ πάνω της. Τὸ πρόσωπό της,

πού πριν ήταν γλομό, τώρα ήταν άπαίσιο. Τὰ μάτια της ήταν θολὰ καὶ τὰ βλέφαρα ἔπεφταν βαριά πάνω τους. Ἀλλὰ τὸ σημαντικότερο, εἶχε χαθεῖ ἀπὸ τὸ πρόσωπο αὐτὸ τὸ ὕφος τῆς γαλήνιας αὐτοπεποιθήσεως. Τὰ χεῖλη της εἶχαν κρεμάσει. Τὸ μέτωπό της εἶχε ζαρώσει. Ἦταν φοβισμένη κι ἀναποφάσιστη. Καὶ καθὼς παρακολουθοῦσα τὴν ἀλλαγὴ, τὸ δικό μου πνεῦμα σκιρτοῦσε κι ἀντιδροῦσε, πασχίζοντας σκληρὰ ν' ἀποσπαστεῖ ἀπὸ τὴ μέγκενη πού τὸ κρατοῦσε — μιὰ μέγκενη πού στιγμὴ μὲ στιγμὴ τὴν ἔνιωθα ὅλο καὶ πιὸ χαλαρή.

— Ὅστεν, ψιθύρισε, προσπάθησα νὰ κάνω πάρα πολλά. Δὲν εἶμαι ἀρκετὰ δυνατὴ. Δὲν ἔχω ἀναρρώσει ἀκόμη ἀπ' τὴν ἀσθενεία μου. Ἀλλὰ δὲ μπορούσα νὰ ζήσω ἄλλο χωρὶς νὰ σὲ βλέπω. Μὴ μ' ἀφήσεις, Ὅστεν! Μιὰ παροδικὴ ἀδυναμία εἶναι. Ἄν μοῦ δώσεις πέντε λεπτά, θὰ τὸ ξεπεράσω. Δῶσ' μου τὴ μικρὴ καράφα ἀπ' τὸ τραπέζι δίπλα στὸ παράθυρο.

Ἀλλὰ εἶχα ἐπανακτήσει τὴν ψυχὴ μου. Μὲ τὴ δύναμή της ἐξασθενημένη, ἡ ἐπιρροή της δὲ μ' ἄγγιζε καὶ μ' ἄφηνε ἐλεύθερο. Καὶ ἤμουν ἐπιθετικὸς — σφοδρὰ, ἄγρια ἐπιθετικὸς. Γιὰ πρώτη φορὰ εἶχα τὴν εὐκαιρία νὰ κάνω τὴ γυναίκα αὐτὴ νὰ καταλάβει ποιά ἦταν τὰ πραγματικά μου αἰσθήματα ἀπέναντί της. Ἡ ψυχὴ μου ἦταν πλημμυρισμένη ἀπὸ ἓνα μίσος τόσο κτηνώδες, ὅσο καὶ ἡ ἀγάπη ἐναντίον τῆς ὁποίας στρεφόταν. Ἦταν τὸ ἄγριο, δολοφονικὸ πάθος τοῦ ἐπαναστατημένου ἑαυτοῦ μου. Θὰ μπορούσα ν' ἀρπάξω τὸ δεκανίκι ἀπὸ δίπλα της καὶ νὰ τὴ χτυπήσω στὸ πρόσωπο μ' αὐτό. Σήκωσε τὰ χέρια της, σὰ νὰ προσπαθοῦσε ν' ἀποφύγει ἓνα χτύπημα, καὶ τραβήχτηκε μακριὰ μου, στὴ γωνία τοῦ καναπέ.

—Τὸ μπράντι! ψέλλισε. Τὸ μπράντι!

Πῆρα τὴν καράφα καὶ τὴν ἄδειασα στὶς ρίζες μιᾶς φοινικιάς στὸ παράθυρο. Μετὰ ἄρπαξα τὴ φωτογραφία ἀπὸ τὰ χέρια της καὶ τὴν ἔσκισα σ' ἕκατὸ κομμάτια.

—Ἄθλια γυναίκα, εἶπα, ἂν ἐπιτελοῦσα τὸ καθῆκον μου ἀπέναντι στὴν κοινωνία, δὲ θά 'βγαίνες ζωντανὴ ἀπ' τὸ δωμάτιο αὐτό!

—Σ' ἀγαπῶ, Ὅσταν! Σ' ἀγαπῶ! οὐρλιαξε.

—Ναί, φώναξα. Καὶ πρὶν ἀπὸ μένα τὸν Τσάρλς Σάντλερ. Καὶ πόσους ἄλλους πρὶν ἀπ' αὐτόν;

—Ὁ Τσάρλς Σάντλερ! ψέλλισε. Σοῦ μίλησε; Ὡστε ὁ Τσάρλς Σάντλερ... ὁ Τσάρλς Σάντλερ! (Ἡ φωνὴ της βγῆκε μέσ' ἀπ' τὰ σφιγμένα χεῖλη της σὰ συριγμὸς φιδιοῦ.)

—Ναί, σὲ ξέρω πιά καὶ θὰ σὲ μάθουν κι ἄλλοι. Ξεδιάντροπο πλάσμα! Ἦξερες ποιὸς εἶμαι καὶ τί θέλω στὴ ζωὴ μου. Κι ὅμως, χρησιμοποίησες τὴν ἀηδιαστικὴ δύναμή σου γιὰ νὰ μὲ φέρεις κοντά σου. Ἴσως καὶ νὰ τὸ ξανακάνεις, ἀλλὰ τουλάχιστον θὰ θυμᾶσαι ὅτι ἀγαπῶ τὴ δεσποινίδα Μάρντεν ἀπ' τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου κι ὅτι σὲ σιχαίνομαι, σὲ ἀπεχθάνομαι. Καὶ μόνο ἡ σκέψη σου μοῦ εἶναι ἀποκρουστικὴ. Ἔτσι αἰσθάνομαι γιὰ σένα, κι ἂν σ' εὐχαριστεῖ νὰ μὲ ξαναφέρεις κοντά σου μὲ τὰ κόλπα σου ὅπως ἔκανες ἀπόψε, θὰ εἶναι τουλάχιστον μικρὴ ἢ ἱκανοποίησις πού θὰ νιώσεις προσπαθώντας νὰ κάνεις ἔραστή σου κάποιον πού σοῦ ἔχει πεῖ ποιὰ εἶναι ἡ γνώμη του γιὰ σένα. Μπορεῖς νὰ βάλεις ὅποιες λέξεις θέλεις στὸ στόμα μου, ἀλλὰ δὲ θὰ μπορεῖς νὰ ξεχάσεις —

Σταμάτησα, γιατί τὸ κεφάλι τῆς γυναίκας εἶχε γείρει πίσω κι εἶχε λιποθυμήσει. Δὲν ἄντεξε ν' ἀκούει τὰ

ὅσα εἶχα νὰ τῆς πῶ. Εἶναι τεράστια ἡ ἱκανοποίηση ἀπὸ τὴ σκέψη πὼς ὅ,τι κι ἂν γίνει δὲ θὰ μπορεῖ στὸ μέλλον νὰ παρεξηγήσει τὰ πραγματικὰ αἰσθήματά μου γι' αὐτήν. Ἀλλὰ τί θὰ συμβεῖ στὸ μέλλον; Τί θὰ κάνει ἀπὸ ἔδω καὶ πέρα; Δὲν τολμῶ οὔτε νὰ τὸ σκεφτῶ. "ὦ, μακάρι νὰ μποροῦσα νὰ ἐλπίζω ὅτι θὰ μ' ἀφήσει ἡσυχο! Ἀλλὰ ὅταν ἀναλογίζομαι τί τῆς εἶπα... Δὲν πειράζει. Ὑπῆρξα ἔστω καὶ γιὰ μιὰ φορὰ δυνατότερός της.

11 Ἀπριλίου: Δὲν ἔκλεισα μάτι χθὲς τὸ βράδυ καὶ τὸ πρωὶ βρέθηκα νὰ ψήνομαι ἀπ' τὸν πυρετὸ καὶ νὰ αἰσθάνομαι τέτοια νευρική κατάρρευση, ὥστε ὑποχρεώθηκα νὰ παρακαλέσω τὸν Πράτ-Χαλντέιν νὰ κάνει ἐκεῖνος τὸ μάθημά μου. Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἔλειψα ἀπὸ τὴν τάξη μου. Σηκώθηκα τὸ μεσημέρι, ἀλλὰ τὸ κεφάλι μου μὲ πονάει, τὰ χέρια μου τρέμουν καὶ τὰ νεῦρα μου εἶναι σὲ ἀξιοθρήνητη κατάσταση.

Ποιὸς ἄλλος ἐκτὸς ἀπ' τὸν Οὐίλσον θὰ μποροῦσε νὰ ἐμφανιστεῖ ξαφνικὰ τὸ ἀπόγευμα; Μόλις εἶχε ἐπιστρέψει ἀπ' τὸ Λονδίνο, ὅπου ἔδωσε μιὰ διάλεξη, ἀνέπτυξε τὶς μελέτες του, παρουσίασε ἕνα μέντιουμ, πραγματοποίησε μιὰ σειρά πειράματα γιὰ τὴ μεταβίβαση τῆς σκέψης, συναντήθηκε μὲ τὸν καθηγητὴ Ρισὲ ἀπ' τὸ Παρίσι, πέρασε μερικὲς ὥρες κοιτάζοντας μέσα σ' ἕναν κρύσταλλο κι ἀποκόμισε μερικὲς ἀποδείξεις ὡς πρὸς τὴ μετακίνηση τῆς ὕλης μέσω τῆς σκέψης. "Ὁλ' αὐτὰ μοῦ τ' ἀράδιασε πρὶν προλάβω ν' ἀρθρώσω λέξη.

— Ἐσὺ τί ἔκανες; ἀναφώνησε τελικά. Δὲ φαίνεσαι καλά. Κι ἡ δεσποινὶς Πενκλόζα εἶναι σὲ κακὴ κατάσταση σήμερα. Πῶς πᾶνε τὰ πειράματα;

—Τὰ παράτησα.

—Πῶς; Γιατί;

—Τὰ βρίσκω πολὺ ἐπικίνδυνα.

Ἔβγαλε ἀμέσως τὸ μεγάλο καφέ σημειωματάριό του.

—Αὐτὸ εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον, εἶπε. Ποῦ βασιζεῖς τὸν ἰσχυρισμό σου ὅτι εἶναι ἐπικίνδυνα; Διηγῆσου μου σὲ παρακαλῶ τὰ γεγονότα μὲ χρονολογικὴ σειρά, μὲ ἀκριβεῖς κατὰ τὸ δυνατὸ ἡμερομηνίες καὶ ὀνόματα ἀξιόπιστων μαρτύρων μὲ τὶς μόνιμες διευθύνσεις τους.

—Καταρχάς, ρώτησα, θὰ μοῦ πεῖς ἂν ἔχεις συγκεντρώσει περιπτώσεις στὶς ὁποῖες ὁ ὑπνωτιστὴς ἐλέγχει πλήρως τὸν ὑπνωτιζόμενον καὶ τὸν χρησιμοποιεῖ γιὰ δόλιους σκοπούς;

—Δεκάδες! δῆλωσε θριαμβευτικά. Ἐγκλημα καθ' ὑποβολή —

—Δὲν ἐννοῶ ὑποβολή. Ἐννοῶ μιὰ ξαφνικὴ παρόρμηση πὺν πηγάζει ἀπὸ ἄτομον πὺν βρῖσκεται μακριὰ — μιὰν ἀνεξέλεγκτη παρόρμηση.

—Ψυχαναγκασμός! ἀναφώνησε ἐνθουσιασμένος. Εἶναι ἡ σπανιότερη κατάσταση. Ἐχομε ὀχτῶ περιπτώσεις, οἱ πέντε ἐπιβεβαιωμένες. Δὲ φαντάζομαι νὰ ἐννοεῖς —

Ἄ ἔνθουσιασμός του τὸν ἔκανε νὰ μπερδεύει τὰ λόγια του.

—Ἄχι, δὲν ἐννοῶ τίποτα, εἶπα. Καλὸ βράδου! Θὰ μὲ συγχωρέσεις, ἀλλὰ δὲν εἶμαι πολὺ καλὰ ἀπόψε.

Κι ἔτσι κατάφερα καὶ τὸν ξεφορτώθηκα, μαζί μὲ τὸ μολύβι του καὶ τὸ σημειωματάριό του. Μπορεῖ τὰ προβλήματα μου νὰ εἶναι δυσβάσταχτα, ἀλλὰ τουλάχιστον εἶναι καλύτερο νὰ τὰ κρατῶ γιὰ τὸν ἑαυτό μου παρὰ

νά καταντήσω νά με περιφέρει σάν ἔκθεμά του ὁ Οὐίλσον, σάν ἀξιοπερίεργο θέαμα σέ πανηγύρι. Ἔχει χάσει τὴν αἴσθησι τῶν πραγμάτων. Ὅλα γι' αὐτὸν εἶναι περιπτώσεις καὶ φαινόμενα. Προτιμῶ νά πεθάνω παρὰ νά ξαναμιλήσω μαζί του γιὰ τὸ θέμα αὐτό.

12 Ἀπριλίου: Χθὲς ἦταν μιὰ εὐλογημένη ἡσυχὴ μέρα καὶ ἀπόλαυσα μιὰ ἀδιατάρακτη νύχτα. Ἡ παρουσία τοῦ Οὐίλσον εἶναι μιὰ μεγάλη παρηγοριά. Τί μπορεῖ νά κάνει τώρα ἡ διαβολογυναίκα; Σίγουρα, ὅταν μ' ἄκουσε νά λέω ὅσα τῆς εἶπα, θὰ αἰσθάνθηκε γιὰ μένα τὴν ἴδια ἀηδία πού τρέφω ἐγὼ γι' αὐτήν. Δὲ μπορεῖ, ὄχι, δὲ μπορεῖ νά θέλει γιὰ ἐραστὴ κάποιον πού τὴν πρόσβαλε μ' αὐτὸν τὸν τρόπο. Ὅχι, πιστεύω ὅτι ἔχω ἀπελευθερωθεῖ ἀπὸ τὴν ἀγάπη της· ἀλλὰ δὲν ξέρω γιὰ τὸ μίσος της. Μήπως χρησιμοποιοῦσε τίς δυνάμεις της γιὰ νά μ' ἐκδικηθεῖ; Ἀλλὰ πάλι, γιατί νά βασανίζομαι μὲ ὑποψίες καὶ φόβους; Θὰ μὲ ξεχάσει, θὰ τὴν ξεχάσω, κι ὅλα θὰ πᾶνε καλά.

13 Ἀπριλίου: Τὰ νεῦρα μου ἔχουν ἡρεμήσει. Εἰλικρινὰ πιστεύω ὅτι κατάφερα καὶ τὴ νίκησα. Ἀλλὰ πρέπει νά ὁμολογήσω ὅτι ζῶ σὲ μιὰ ἀγωνία. Εἶναι καὶ πάλι καλά, γιατί ἔμαθα ὅτι τὸ ἀπόγευμα ἦταν στὴ Χάι Στριτ μαζί μὲ τὴν κυρία Οὐίλσον.

14 Ἀπριλίου: Μακάρι νά μπορούσα νά φύγω μακριὰ ἀπὸ ἴδω. Θὰ σπεύσω κοντὰ στὴν Ἀγκαθα ἀμέσως μόλις τελειώσουν τὰ μαθήματα. Ὑποθέτω ὅτι ἀποτελεῖ ἀξιοθρήνητὴ ἀδυναμία ἐκ μέρους μου, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ γυναίκα μοῦ

ἔχει σπάσει τὰ νεῦρα. Τὴν ἔχω ξαναδεῖ κι ἔχω μιλήσει μαζί της.

Ἦταν ἀκριβῶς μετὰ τὸ γεῦμα καὶ κάπνιζα ἕνα τσιγάρο στὸ γραφεῖο μου, ὅταν ἄκουσα στὸ διάδρομο τὰ βήματα τοῦ ὑπρέτη μου τοῦ Μιούρει. Ὡστόσο εἶχα καὶ τὴν ἀσαφῆ αἴσθησιν ὅτι πίσω του ἀκούγονταν κι ἄλλα βήματα, καὶ δὲν εἶχα μπεῖ στὸν κόπο ν' ἀναρωτηθῶ ποίος μπορεῖ νὰ ἦταν, ὅταν ξαφνικὰ ἕνας ἀμυδρὸς ἦχος μ' ἔκανε νὰ πεταχτῶ ἀπ' τὴν καρέκλα μου ἀνατριχιάζοντας. Δὲν εἶχα παρατηρήσει ὡς τώρα πῶς ἀκουγόταν τὸ δεκανίκι ὅταν χτυποῦσε στὸ πάτωμα, ἀλλὰ τὰ ταλαιπωρημένα νεῦρα μου μοῦ ἔδωσαν νὰ καταλάβω ὅτι αὐτὸς ἦταν ὁ ἦχος ποὺ ἄκουγα νὰ ἐναλλάσσεται μὲ τὸν συρτὸ ἦχο τῶν βημάτων. Τὴν ἐπόμενη στιγμὴ ὁ ὑπρέτης μου ἀνοιξε τὴν πόρτα καὶ παραμέρισε γιὰ νὰ τῆς ἐπιτρέψει νὰ περάσει.

Δὲν προσέφυγα στὶς συνηθισμένες κοινωνικὲς συμβατικότητες, ἀλλὰ οὔτε κι ἐκείνη. Ἀπλῶς στάθηκα ὀρθιος, μὲ τὸ τσιγάρο στὸ χέρι, καὶ τὴν κοίταξα. Ἐκείνη μὲ κοίταξε ἀμίλητη καὶ τὸ βλέμμα της μοῦ θύμιζε ὅτι σ' αὐτὲς ἀκριβῶς τίς σελίδες εἶχα προσπαθήσει νὰ προσδιορίσω τὴν ἔκφραση τῶν ματιῶν της — ἂν ἦταν συνωμοτικὴ ἢ ἄγρια. Σήμερα ἦταν παγερὴ, ἄγρια καὶ ἀδυσώπητη.

— Ἐξακολουθεῖς νὰ ἔχεις τὴν ἴδια ἄποψη μὲ τὴν τελευταία φορὰ ποὺ μὲ εἶδες; εἶπε τελικά.

— Πάντα αὐτὴν τὴν ἄποψη εἶχα.

— Ἄς προσπαθήσουμε νὰ συνεννοηθοῦμε, καθηγητὰ Γκιλρόι, εἶπε ἀργά. Δὲν εἶμαι ἀπὸ τὰ ἄτομα ποὺ μπορεῖ νὰ παίξει κανεὶς μαζί τους, ὅπως θὰ πρέπει νὰ ἔχεις ἤδη συνειδητοποιήσει. Ἐσὺ μοῦ ζήτησες νὰ προ-

χωρήσω σὲ μιὰ σειρά πειραμάτων μαζί σου, ἐσὺ ἤσουν πού προκάλεσες τὸ ἐνδιαφέρον μου, ἐσὺ ἤσουν πού μοῦ ἐξέφρασες τὴν ἀγάπη σου γιὰ μένα, ἐσὺ ἤσουν πού μοῦ ἔφερες τὴ φωτογραφία σου μὲ λόγια ἀγάπης πάνω της, καὶ τελικὰ ἐσὺ ἤσουν πού τὸ ἴδιο βράδυ θεώρησες σωστό νὰ μὲ προσβάλεις βαρύτερα μιλώντας μου μὲ τρόπο πού κανένας ἄλλος ἄντρας δὲν τόλμησε ὡς τώρα. Πές μου ὅτι αὐτὰ τὰ λόγια ὀφείλονταν σὲ μιὰ στιγμή παραφορᾶς κι εἶμαι διατεθειμένη νὰ τὰ ξεχάσω καὶ νὰ τὰ συγχωρέσω. Δὲν τὰ ἐννοοῦσες αὐτὰ πού εἶπες, "Ὅστεν, ἔτσι δὲν εἶναι; Δὲ μὲ μισεῖς!

Ἴσως ἔπρεπε νὰ τὴ λυπηθῶ αὐτὴ τὴν ἀνάπηρη γυναίκα — ἦταν τέτοια ἢ λαχτάρα γι' ἀγάπη πού ἔβλεπα νὰ προβάλλει ξαφνικὰ μέσ' ἀπ' τὸ ἀπειλητικὸ βλέμμα της. Ἀλλὰ ἀναλογίστηκα τί εἶχα ὑπομείνει κι ἡ καρδιά μου σκλήρυνε σὰν πέτρα.

— "Ἄν μ' ἀκουσες ποτὲ νὰ μιλάω γι' ἀγάπη, εἶπα, ξέρεις πολὺ καλὰ ὅτι ἦταν ἡ δική σου φωνὴ πού μιλοῦσε κι ὄχι ἡ δική μου. Τὰ μοναδικὰ εἰλικρινῆ λόγια πού ἔχω καταφέρει νὰ σοῦ πῶ ὡς τώρα εἶναι ἐκεῖνα πού ἀκουσες στὴν τελευταία συνάντησή μας.

— Ἐέρω. Κάποιος σ' ἔστρεψε ἐναντίον μου. Ἐκεῖνος εἶναι! (Χτύπησε νευριασμένη τὸ δεκανίκι της στὸ πάτωμα.) Ἐέρεις πολὺ καλὰ ὅτι θὰμποροῦσα νὰ σὲ κάνω νὰ συρθεῖς αὐτὴν τὴ στιγμή σὰ σκυλάκι μπροστὰ στὰ πόδια μου. Δὲ θὰ μὲ ξαναβρεῖς σὲ στιγμή ἀδυναμίας γιὰ νὰ μπορεῖς νὰ μὲ προσβάλεις ἀτιμώρητος. Σκέψου καλὰ τί κάνεις, καθηγητὰ Γκιλρόι. Εἶσαι σὲ πολὺ ἐπικίνδυνη θέση. Δὲν ἔχεις συνειδητοποιήσει ἀκόμη τὴ δύναμη πού ἔχω πάνω σου.

Ἄνασθήκωσα τοὺς ὤμους μου σὲ μιὰν ἔκφραση ἀδιαφορίας καὶ δὲν τῆς ἀπάντησα.

— Καλὰ λοιπόν, εἶπε μετὰ ἀπὸ μιὰ παύση. Ἄν ἀπεχθάνεσαι τὴν ἀγάπη μου, θὰ πρέπει νὰ κοιτάξω νὰ δῶ τί μπορεῖ νὰ γίνῃ με τὸ φόβο. Χαμογελᾷς, ἀλλὰ θὰ φτάσει ἡ μέρα ποὺ θὰ ῥθεις κλαίγοντας νὰ μοῦ ζητᾷς νὰ σὲ συγχωρέσω. Ναί, θὰ σέρνεσαι στὸ πάτωμα μπροστά μου ὅσο περήφανος κι ἂν εἶσαι, καὶ θὰ καταριέσαι τὴ μέρα ποὺ με μετέτρεψες ἀπὸ τὴν καλύτερη φίλη σου στὴ χειρότερη ἐχθρὸ σου. Φυλάξου, καθηγητᾶ Γκιλρόι!

Εἶδα ἓνα λευκὸ χέρι νὰ κινεῖται ἀπειλητικὰ κι ἓνα πρόσωπο ποὺ ἦταν ἐλάχιστα ἀνθρώπινο — τόσο παραμορφωμένο ἦταν ἀπὸ τὸ πάθος. Τὴν ἐπόμενη στιγμή εἶχε φύγει, κι ἄκουγα τὰ βιαστικὰ βήματά της καὶ τοὺς ἤχους ἀπ' τὸ δεκανίκι στὸ διάδρομο.

Ἄλλὰ ἔχει ἀφήσει ἓνα βάρος στὴν καρδιά μου. Ἀόριστα προαισθήματα δυστυχίας μὲ βαραίνουν. Πασχίζω, μάταια, νὰ πείσω τὸν ἑαυτὸ μου ὅτι εἶναι ἀπλῶς λόγια ἑνὸς περαστικοῦ θυμοῦ. Θυμᾶμαι ὅμως πολὺ καθαρὰ τὸ ἀδυσώπητο βλέμμα της γιὰ νὰ πιστέψω ὅτι ἔτσι εἶναι. Τί θὰ κάνω; Θεέ μου, τί θὰ κάνω; Δὲν εἶμαι κύριος τῆς ψυχῆς μου. Ἄνὰ πᾶσα στιγμή αὐτὸ τὸ σιχαμερὸ παράσιτο μπορεῖ νὰ διεισδύσει μέσα μου, καὶ τότε...; Πρέπει νὰ πῶ σὲ κάποιον τὸ φρικτὸ μυστικὸ μου — πρέπει ἢ νὰ τὸ πῶ ἢ νὰ τρελαθῶ. Νὰ εἶχα τουλάχιστον ἓναν νὰ με καταλάβει καὶ νὰ μὲ συμβουλευεῖ! Ὁ Οὐίλσον ἀποκλείεται. Ὁ Τσάρλς Σάντλερ θὰ μὲ καταλάβαινε μόνο μέχρι ἐκεῖ ποὺ ἡ ἐμπειρία του τοῦ ἐπιτρέπει. Ὁ Πράτ-Χαλντέιν! Εἶναι ἓνας ἰσοροπημένος ἄνθρωπος μὲ κοινὴ λογικὴ. Θὰ πάω σ' αὐτόν. Θὰ τοῦ τὰ πῶ ὅλα. Μακάρι νὰ εἶναι σὲ θέση νὰ μὲ συμβουλευεῖ!

IV

6.45 μ.μ.: "Οχι, εἶναι μάταιο. Ἄνθρωπος δὲ μπορεῖ νὰ μὲ βοηθήσει· θὰ πρέπει νὰ τῆ δώσω μόνος μου αὐτὴ τὴ μάχη. Δύο δρόμοι ἀνοίγονται μπροστά μου: ἢ πρέπει νὰ γίνω ἐραστής αὐτῆς τῆς γυναίκας, ἢ πρέπει νὰ ὑπομείνω ὅλα τὰ δεινὰ πού μπορεῖ νὰ μοῦ προκαλέσει. Ἀκόμη κι ἂν δὲ μοῦ τύχει κανένα κακό, θὰ ζῶ μέσα στὸ φόβο καὶ τὴν ἀνησυχία. Ἄλλὰ μπορεῖ νὰ μὲ βασανίσει, μπορεῖ νὰ μὲ τρελάνει, μπορεῖ νὰ μὲ σκοτώσει. Ποτὲ μὰ ποτὲ δὲν πρόκειται νὰ ὑποκύψω. Τί μπορεῖ νὰ μοῦ κάνει πού νὰ εἶναι χειρότερο ἀπ' τὸ νὰ χάσω τὴν Ἄγκαθα, ἀπ' τὸ νὰ ξέρω πὼς εἶμαι ἐπίορκος καὶ ψεύτης καὶ πὼς δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα ν' αὐτοαποκαλοῦμαι τζέντλεμαν;

Ὁ Πράτ-Χαλντέιν ὑπῆρξε ἰδιαίτερα φιλικὸς κι ἄκουσε εὐγενικὰ τὰ ὅσα τοῦ εἶπα. Ἄλλὰ ὅταν ἀντίκρισα τὰ αὐστηρὰ χαρακτηριστικὰ του, τὸ ἀνέκφραστο βλέμμα του καὶ τὰ βαριά ἐπιπλα τοῦ γραφείου πού τὸν περιέβαλλαν, δὲ μπόρεσα νὰ τοῦ πῶ αὐτὰ πού εἶχα ἔρθει γιὰ νὰ πῶ. Ἦταν ὅλα ὑπερβολικὰ ἀπτά, ὑλικὰ. Κι ἄλλωστε, τί θὰ ἔλεγα κι ἐγὼ πρὶν ἀπὸ ἕναν μῆνα ἂν κάποιος ἀπ' τοὺς συναδέλφους μου ἐρχόταν καὶ μοῦ ἔλεγε μιὰ ἱστορία δαιμονικῆς κατοχῆς; Ἴσως ν' ἀποδεικνύομαι λιγότερο ὑπομονετικὸς ἀπὸ ἐκεῖνον. Ὅπως καὶ νὰ ἔχει ὅμως, κράτησε σημειώσεις ἀπὸ τὴ δῆλωσή μου, μὲ ρώτησε πόσο τσαί ἔπινα, πόσες ὥρες κοιμόμουν, ἂν ἐργαζόμουν ὑπερβολικὰ, ἂν εἶχα ξαφνικοὺς πονοκεφάλους, ἐφιαλτικὰ ὄνειρα, βουητὰ στ' ἄφτιά, λάμψεις στὰ μάτια — ἐρωτήσεις πού ὑποδήλωναν τὴν πεποίθησή του ὅτι γιὰ

τὰ προβλήματα μου φταίει ἡ ἐγκεφαλικὴ ὑπεραιμία. Τελικὰ ἔφυγα μὲ πολλὰς ὑποδείξεις γιὰ ἀσκήσεις στὸ ὕπαιθρο καὶ ἀποφυγὴ ἐκνευρισμῶν καὶ συγκινήσεων. Τὴ συνταγὴ του, ποὺ ἦταν χλωράλη καὶ βρωμιούχο ἡρεμιστικό, τὴν τσαλάκωσα καὶ τὴν πέταξα στὰ σκουπίδια.

Ὅχι, δὲ μπορῶ νὰ προσβλέπω σὲ ἀνθρώπινη βοήθεια. Ἄν συμβουλευτῶ καὶ ἄλλους, μπορεῖ νὰ τὸ κουβεντιάσουν μεταξὺ τους, καὶ ἴσως βρεθῶ σὲ κάνα ἄσυλο. Θὰ πρέπει νὰ ἐπιστρατεύσω ὅλο μου τὸ θάρρος καὶ νὰ εὐχομαι πὼς δὲ γίνεται νὰ βρεθῆ ἔγκαταλειμμένος ἓνας τίμιος ἄνθρωπος.

15 Ἀπριλίου: Εἶναι ἡ γλυκύτερη ἀνοιξὴ ποὺ θυμᾶμαι. Καταπράσινη, γαλήνια, ὄμορφη! Ἄ, πόσο μεγάλη ἡ ἀντίθεση ἀνάμεσα στὴ φύση ποὺ μὲ περιβάλλει καὶ στὴ ρημαγμένη ἀπ' τὴν ἀμφιβολία καὶ τὸν τρόμο ψυχῆ μου! Πέρασα μιὰ γαλήνια μέρα, ἀλλὰ ξέρω ὅτι εἶμαι στὴν ἄκρη μιᾶς ἀβύσσου. Τὸ ξέρω, ἀλλὰ συνεχίζω τὴ ζωὴ μου σὰ νὰ μὴ μοῦ συμβαίνει τίποτα. Τὸ μοναδικὸ καλὸ εἶναι πὼς ἡ Ἄγκαθα εἶναι εὐτυχισμένη, καλὰ καὶ μακριὰ ἀπὸ κάθε κίνδυνο. Ἄν ἡ διαβολογυναίκα μᾶς εἶχε στὸ χέρι καὶ τοὺς δυό, ὑπάρχει τίποτα ποὺ δὲ θὰ τὸ ἔκανε;

16 Ἀπριλίου: Εἶναι πολυμήχανη στὰ βασανιστήριά της. Ἐρεῖ πόσο ἀγαπῶ τὴ δουλειά μου καὶ πόσο ἄφογες θέλω νὰ εἶναι οἱ παραδόσεις μου. Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο εἶναι ποὺ μοῦ ἐπιτίθεται τώρα. Θὰ καταλήξω, ὅπως προβλέπω, νὰ χάσω τὴ θέση μου· ἀλλὰ θὰ πολεμήσω ὡς τὸ τέλος. Δὲν πρόκειται νὰ ὑποκύψω χωρὶς νὰ παλέψω.

Δὲν εἶχα ἀντιληφθεῖ καμιὰ ἀλλαγὴ στὴ διάρκεια

τῆς σημερινῆς πρωινῆς παράδοσής μου πέρα ἀπ' τὸ ὅτι, γιὰ ἕνα-δύο λεπτά, εἶχα μιὰ ζάλη καὶ μιὰ θολούρα, πὺ ὅμως δὲν κράτησαν γιὰ πολὺ. Ἀντίθετα, συγχάρηκα τὸν ἑαυτὸ μου ἐπειδὴ εἶχα ἀναπτύξει τὸ θέμα μου (οἱ λειτουργίες τῶν ἐρυθρῶν αἱμοσφαιρίων) μὲ ἐνδιαφέροντα καὶ σαφὴ τρόπο. Ξαφνιάστηκα λοιπὸν ὅταν ἀμέσως μετὰ τὸ μάθημα ἦρθε στὸ ἐργαστήριό ἕνας φοιτητῆς καὶ παραπονέθηκε ὅτι ἔχει μπερδευτεῖ ἀπὸ τὶς ἀντιφάσεις ἀνάμεσα στὴν παράδοσή μου καὶ στὸ βιβλίό διδασκαλίας. Μοῦ ἔδειξε τὸ σημειωματάριό του, στὸ ὁποῖο ἀναφερόταν ὅτι ἕνα μέρος τῆς παράδοσής μου ἀφιερώθηκε στὴν ὑποστήριξη τῶν πιὸ προκλητικῶν καὶ ἀντιεπισημονικῶν αἰρετικῶν ἀπόψεων. Φυσικὰ τὸ ἀρνήθηκα καὶ ὑποστήριξα ὅτι δὲν εἶχε καταλάβει καλά, ἀλλὰ συγκρίνοντας τὶς σημειώσεις του μ' ἐκεῖνες τῶν συμφοιτητῶν του, ἀποδείχθηκε ὅτι εἶχε δίκιο καὶ ὅτι πραγματικὰ εἶχα ὑποστηρίξει μερικὲς ιδιαίτερα γελοῖες ἀπόψεις. Φυσικὰ θὰ δικαιολογηθῶ ὑποστηρίζοντας πὺς ἦταν ἀποτελεσμα μιᾶς προσωρινῆς διαταραχῆς μου, ἀλλὰ εἶμαι ἀπόλυτα βέβαιος ὅτι ἦταν τὸ πρῶτο μιᾶς σειρᾶς ἀνάλογων κρουσμάτων. Μένει μόνο ἕνας μῆνας ὡς τὸ τέλος τῆς χρονιάς, καὶ εὐχομαι ν' ἀντέξω ὡς τότε.

26 Ἀπριλίου: Ἔχουν περάσει δέκα μέρες ἀπὸ τὴν τελευταία φορὰ πὺ εἶχα βρεῖ τὸ κουράγιο νὰ γράψω στὸ ἡμερολόγιό μου. Γιὰ ποιὸ λόγο νὰ καταγράφω τὸν ἐξευτελισμὸ καὶ τὴν ταπείνωσή μου; Εἶχα ὀρκιστεῖ νὰ μὴν τὸ ξαναοἶξω. Ἀλλὰ ἡ δύναμη τῆς συνήθειας εἶναι ἰσχυρή, καὶ νὰ πὺ περιγράψω καὶ πάλι τὶς φρικτὲς ἐμπειρίες μου μὲ τὴν ἴδια περίπου ψυχικὴ διάθεση πὺ ἕνας

αυτόχειρας κρατάει σημειώσεις για τις επιδράσεις του δηλητηρίου που τον σκότωσε.

Τὸ πλῆγμα πού εἶχα προβλέψει ἦρθε — καί γιά τήν ἀκρίβεια χθές. Ἡ διοίκηση τοῦ πανεπιστημίου διέκοψε τίς παραδόσεις μου. Ἔγινε μὲ τὸν πιὸ λεπτό τρόπο, μιὰ καί ἐμφανίστηκε ὡς προσωρινὸ μέτρο προκειμένου ν' ἀπαλλαγῶ ἀπὸ τίς ἐπιπτώσεις τῆς ὑπερκόπωσης καί νὰ μοῦ δοθεῖ ἡ εὐκαιρία νὰ ἐπανακτῆσω τὴν ὑγεία μου. Ὅπως καί νὰ 'ναι ὅμως, ἡ ζημιὰ ἐγινε καί δὲν εἶμαι πιὰ ὁ καθηγητὴς Γκιλρόι. Τὸ ἐργαστήριό παραμένει στὴν ἀρμοδιότητά μου, ἀλλὰ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι σύντομα θὰ τὸ χάσω κι αὐτό.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι οἱ παραδόσεις μου εἶχαν κατα- ντήσει ὁ περιγέλωσ τοῦ πανεπιστημίου. Ἡ τάξη μου γέ- μιζε ἀσφυκτικά ἀπὸ φοιτητὲς πού ἔρχονταν νὰ δοῦν καί ν' ἀκούσουν τί ἄλλο θὰ ἔλεγε ἢ θὰ ἔκανε ὁ ἰδιόρρυθμος καθηγητὴς. Δὲν ἀντέχω νὰ προχωρήσω σὲ λεπτομέ- ρειες τοῦ ἐξευτελισμοῦ μου. ὦ, ἡ διαβολογυναίκα! Δὲν ὑπάρχει ὄριο γελοιότητος καί βλακείας πού νὰ μὴ φρό- ντισε νὰ τὸ ὑπερβῶ. Ξεκινοῦσα μιὰ χαρὰ τὴν παράδο- σή μου, ἀλλὰ πάντα μὲ τὴν αἴσθησι μιᾶς ἐπικείμενης καταστροφῆς. Μετά, μόλις αἰσθανόμουν τὴν ἐπιρροή της, ἀγωνιζόμουν νὰ τὴν πολεμήσω, πασχίζοντας μὲ σφιγ- μένες γροθιὲς καί σταγόνες ἰδρώτα στὸ μέτωπό μου νὰ διατηρήσω τὸν αὐτοέλεγχό μου, ἐνῶ οἱ φοιτητὲς, ἀκού- γοντας τὰ ἀκατάληπτα λόγια μου καί παρατηρώντας τίς συσπάσεις τοῦ προσώπου μου, ξεσποῦσαν σὲ γέλια μὲ τὰ καραγκιοζιλίκια τοῦ καθηγητῆ τους. Κι ὕστερα, ἀπὸ τὴ στιγμή πού κατάφερε νὰ μοῦ ἐπιβληθεῖ, ἀκολουθοῦ- σαν τὰ πιὸ ἐξοργιστικὰ πράγματα — ἀνόητα ἀστεῖα,

έκδηλώσεις συναισθημάτων σὰ νὰ ἔκανα πρόποση σὲ νεόνυμφους, ἀποσπάσματα ἀπὸ μπαλάντες, ἀκόμα καὶ προσωπικὲς ὕβρεις ἐναντίον φοιτητῶν μου. Καὶ ξαφνικά, τὴν ἐπόμενη στιγμή, τὸ μυαλό μου καθάριζε καὶ ἡ παράδοσή μου συνεχιζόταν ὁμαλὰ ὡς τὸ τέλος. Δὲν εἶναι περίεργο ποὺ ἡ συμπεριφορά μου ἦταν θέμα συζήτησης σ' ὄλο τὸ πανεπιστήμιο. Οὔτε εἶναι περίεργο ποὺ ἡ Σύγκλητος τοῦ πανεπιστημίου ὑποχρεώθηκε ν' ἀσχοληθεῖ ἐπίσημως μὲ τὴν περίπτωσή μου. "ὦ, αὐτὴ ἡ διαβολογυναίκα!

Καὶ τὸ φρικτότερο ἀπ' ὅλα εἶναι ἡ μοναξιά μου. Εἶμαι καθισμένος σ' ἓνα συνηθισμένο ἀγγλικὸ παράθυρο μὲ προεξοχή, κοιτάζοντας ἔξω ἓναν συνηθισμένο ἀγγλικὸ δρόμο μὲ τὰ κακόγουστα λεωφορεῖα του καὶ τὸν περιφερόμενο ἀστυνομικό του, καὶ πίσω μου πλανᾶται μιὰ σκιὰ τελείως ἀταίριαστη μὲ τὸ χρόνο καὶ τὸ χῶρο. Μέσα στὸν οἶκο τῆς γνώσης καταδυναστεύομαι καὶ βασιλεύομαι ἀπὸ μιὰ δύναμη γιὰ τὴν ὁποία ἡ ἐπιστήμη δὲ γνωρίζει τίποτα. Κανένας δικαστὴς δὲ θὰ μ' ἀκουγε. Καμιὰ ἐφημερίδα δὲ θὰ συζητοῦσε τὴν περίπτωσή μου. Κανένας γιατρὸς δὲ θὰ πίστευε στὰ συμπτώματά μου. Ἀκόμη καὶ οἱ στενότεροι φίλοι μου θὰ ἐκλάμβαναν τὰ λόγια μου σὰν σημάδι πνευματικῆς διαταραχῆς. Ἐχω ἀποκοπεῖ τελείως ἀπὸ τὸν κύκλο μου. Ἄχ, αὐτὴ ἡ διαβολογυναίκα! Ἄλλὰ καλὰ θὰ κάνει νὰ προσέχει! Μπορεῖ νὰ μ' ἐξωθήσει στὰ ἄκρα. Ὅταν ὁ νόμος δὲ μπορεῖ νὰ βοηθήσει κάποιον, ἴσως ἐκεῖνος ἀποφασίσει νὰ ἐπιβάλλει ὁ ἴδιος τὸ νόμο.

Μὲ συνάντησε στὴ Χάι Στριτ χθὲς τὸ ἀπόγευμα καὶ μοῦ μίλησε. Ἐνδεχομένως νὰ ἦταν τυχερὴ ποὺ δὲν

ἔτυχε νὰ συναντηθοῦμε ἀνάμεσα στοὺς φράχτες ἐνὸς ἐρημικοῦ ἐξοχικοῦ δρόμου. Μὲ ρώτησε μὲ τὸ ψυχρὸ χαμόγελό της ἂν εἶχα λογικευτεῖ ἢ ὄχι. Δὲν καταδέχτηκα νὰ τῆς ἀπαντήσω. «Θὰ πρέπει νὰ στρίψουμε λίγο ἀκόμη τὴ βίδα», εἶπε. Νὰ φυλάγῃσαι, κυρά μου, νὰ φυλάγῃσαι! Τὴν εἶχα μιὰ φορὰ στὸ ἔλεός μου. Ἴσως μοῦ ξαναδοθεῖ ἡ εὐκαιρία.

28 Ἀπριλίου: Ἡ διακοπὴ τῶν παραδόσεών μου εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νὰ τῆς ἀφαιρεθεῖ τὸ μέσο γιὰ τὴν παρενόχλησή μου, κι ἔτσι ἔχω ἀπολαύσει δύο εὐλογημένες μέρες γαλήνης. Στὸ κάτω-κάτω, δὲν ἔχω κανέναν λόγο ν' ἀπελπίζομαι. Οἱ πάντες μ' ἀντιμετωπίζουν μὲ συμπάθεια κι ὅλοι συμφωνοῦν ὅτι ἡ ἀφοσίωσή μου στὴν ἐπιστήμη καὶ ὁ ἐπίπικτος χαρακτήρας τῶν ἐρευνῶν μου εἶναι πού ἔχουν κλονίσει τὸ νευρικό μου σύστημα. Ἐλαβα ἓνα εὐγενέστατο μήνυμα ἀπὸ τὴ Σύγκλητο πού μὲ συμβουλεύει νὰ ταξιδέψω στὸ ἐξωτερικὸ καὶ ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι ἴσως νὰ εἶμαι σὲ θέση ν' ἀναλάβω καὶ πάλι τὰ καθήκοντά μου μὲ τὴν ἑναρξὴ τῆς θερινῆς ἐκπαιδευτικῆς περιόδου. Τίποτα δὲ θὰ μπορούσε νὰ εἶναι κολακευτικότερο ἀπὸ τὶς ἀναφορὰς τοὺς στὴν καριέρα μου καὶ στὶς ὑπηρεσίες μου στὸ πανεπιστήμιο. Μόνο στὶς δύσκολες ὥρες τοῦ μπορεῖ νὰ μετρήσει κανεὶς τὴ δημοτικότητά του. Ἴσως ἡ διαβολογυναίκα βαρεθεῖ νὰ μὲ βασανίζει, καὶ τότε ὅλα θὰ πᾶνε καλά. Μακάρι ὁ Θεὸς νὰ βοηθήσει!

29 Ἀπριλίου: Ἡ νυσταλέα μικρὴ πόλη μας ἔζησε ἓνα ἐντυπωσιακὸ γεγονός. Τὸ μοναδικὸ ἔγκλημα πού εἶχαμε

γνωρίσει ως τώρα είναι κάποιος σαματατζής φοιτητής να σπάει μερικές λάμπες ή να συμπλέκεται μ' έναν αστυνομικό. Χθές το βράδυ ωστόσο υπήρξε μια απόπειρα διάρρηξης του υποκαταστήματος της Τράπεζας της Αγγλίας, και δικαιολογημένα είμαστε σε άναταραχή.

Ο Πάρκινσον, ο διευθυντής, είναι στενός μου φίλος, και τον βρήκα φοβερά ταραγμένο όταν τον επισκέφτηκα μετά το πρόγευμα. "Αν οι διαρρηκτές είχαν καταφέρει να μπουν στην κεντρική αίθουσα, θα είχαν ν' αναμετρηθούν και με τὰ χρηματοκιβώτια, και άρα ή άμυνα θα ήταν σημαντικά ισχυρότερη άπ' την επίθεση. "Αλλωστε ή απόπειρα διάρρηξης δέν έδειχνε να είναι ιδιαίτερα αξιόλογη. Δύο παράθυρα είχαν σημάδια, που έδειχναν ότι είχε χρησιμοποιηθεί σκαμπέλο ή κάποιο παρόμοιο έργαλειό για να παραβιαστούν. "Η αστυνομία θα μπορέσει να βρεί άποδεικτικά στοιχεία, γιατί ή ξυλοκατασκευή είχε βαφτεί με πράσινη μπογιά μόλις την προηγούμενη μέρα, κι άπ' τὰ σημάδια είναι προφανές ότι ή μπογιά θα έχει λερώσει τὰ χέρια ή τὰ ρούχα του έγκληματία.

4.30 μ.μ.: "Α, ή διαβολογυναίκα, ή τρισκατάρατη! "Αλλά δέ με νοιάζει! Δέ θα με νικήσει! "Οχι, δέ θα με νικήσει! "Αλλά είναι σατανική! Μοῦ 'χει στερήσει την καθηγητική μου ιδιότητα. Τώρα επιχειρεί να μοῦ στερήσει και την τιμή μου. Δέν υπάρχει τίποτα που να μπορώ να κάνω σε βάρος της, τίποτα εκτός... "Αλλά όσο ζορισμένος κι άν είμαι, άρνούμαι να σκεφτώ κάτι τέτοιο!

"Ηταν πριν άπό μία ώρα περίπου. Μπήκα στην κρεβατοκάμαρά μου και χτενιζόμουν μπροστά στον καθρέφτη, όταν ξαφνικά τὸ βλέμμα μου έπεσε πάνω σε κάτι

πού με πάγωσε σέ τέτοιο βαθμό, ὥστε κάθισα στήν ἄκρη τοῦ κρεβατιοῦ κι ἄρχισα νά κλαίω. Εἶχα χρόνια νά κλάψω, ἀλλά τὰ νεῦρα μου εἶχαν σπάσει καί δέ μπορούσα παρά νά κλαίω ἀπό ἀκατάσχετη θλίψη καί ὀργή. Εἶχα δεῖ τήν κοντή ρόμπα μου, τὸ σακάκι πού συνήθως φοράω μετὰ τὸ δεῖπνο, νά κρέμεται στήν κρεμάστρα της δίπλα στὴ γκαρνταρόμπα μὲ τὸ δεξὶ μανίκι της λερωμένο ἀπ' τὸν καρπὸ ὡς τὸν ἄγκώνα μὲ πράσινη μπογιά.

Ὡστε αὐτὸ ἦταν πού ἐννοοῦσε μὲ τὸ «ἐνά ἀκόμη στρίψιμο τῆς βίδας»! Μὲ εἶχε καταντήσει περιγέλω τοῦ πανεπιστημίου. Τώρα θὰ μ' ἐμφάνιζε καί ἐγκληματία. Αὐτὴ τὴ φορά ἔχει ἀποτύχει. Ἄλλὰ τί θὰ γίνει τὴν ἐπόμενη; Δὲν τολμῶ νά τὸ σκεφτῶ — καί τὴν Ἄγκαθα καί τὴ δύσμοιρη γριά μητέρα μου! Μακάρι νά εἶχα πεθάνει!

Ναί, αὐτὸ εἶναι τὸ νέο «στρίψιμο τῆς βίδας». Κι αὐτὸ εἶναι πού ἀναμφίβωλα ἐννοοῦσε ὅταν ἔλεγε ὅτι δὲν εἶχα συνειδητοποιήσει ἀκόμη τὴ δύναμη πού ἔχει πάνω μου. Ἀνατρέχω στὶς συζητήσεις μου μαζί της καί τὴ θυμᾶμαι νά δηλώνει ὅτι μὲ μιὰ ἐλαφρὰ ἐπιρροή τῆς βούλησής της τὸ ἀντικείμενό της θὰ διατηροῦσε τὶς αἰσθήσεις του καί μὲ μιὰν ἰσχυρότερη δὲ θὰ εἶχε τὸν ἔλεγχο τῶν πράξεών του. Χθὲς βράδυ δὲν τὸν εἶχα. Κοιμήθηκα στὸ κρεβάτι μου χωρὶς κὰν νά ὄνειρευτῶ. Κι ὅμως, αὐτοὶ οἱ λεκέδες μοῦ λένε ὅτι ντύθηκα, βγῆκα ἀπὸ τὸ σπῆτι, ἐπιχείρησα νά παραβιάσω τὰ παράθυρα τῆς τράπεζας καί ἐπέστρεψα. Πέρασα ἄραγε ἀπαρατήρητος; Εἶναι δυνατὸ νά εἶδε κάποιος τί ἔκανα καί νά μ' ἀκολούθησε σπῆτι; Ἄ, κόλαση ἔχει γίνει ἡ ζωὴ μου! Δὲ μπορῶ νά βρῶ ἡσυχία, νά ἡρεμήσω. Ἄλλὰ ἡ ὑπομονή μου κοντεῖ νά ἐξαντληθεῖ.

10.00 μ.μ.: Καθάρισα τὸ σακάκι μου μὲ τερεβινθίνη. Δὲ νομίζω νὰ μὲ εἶδε κανένας. Μὲ τὸ κατσαβίδι μου ἦταν πού ἔκανα τὰ σημάδια. Τὸ βρῆκα κι αὐτὸ λερωμένο μὲ μπογιὰ καὶ τὸ καθάρισα. Τὸ κεφάλι μου πονάει λὲς καὶ πάει νὰ σπάσει, κι ἔχω πάρει μιὰ γερὴ δόση ἀντιπυρίνης. Ἄν δὲν ὑπῆρχε ἡ Ἄγκαθα, θὰ εἶχα πάρει ὅλο τὸ μπουκαλάκι καὶ θὰ ἔχα βάλει τέλος στὸ μαρτύριό μου.

3 Μαΐου: Τρεῖς ἡσυχες μέρες. Ἡ διαβολογυναίκα παίζει μαζί μου ὅπως ἡ γάτα μὲ τὸ ποντίκι. Μ' ἀφήνει νὰ χαλαρώσω λίγο καὶ μετὰ πάλι τὰ ἴδια. Ποτὲ δὲν εἶμαι πιὸ φοβισμένος ἀπ' ὅσο ὅταν ὅλα εἶναι ἡσυχά. Ἡ φυσικὴ μου κατάσταση εἶναι ἀξιοθρήνητη — συνεχῆς λόξυγγας καὶ πτώση τοῦ ἀριστεροῦ βλεφάρου.

Οἱ Μάρντεν μὲ εἰδοποίησαν ὅτι ἐπιστρέφουν μεθαύριο. Δὲν ξέρω ἂν χαίρομαι ἢ στενοχωριέμαι. Στὸ Λονδίνο ἦταν ἀσφαλεῖς. Ἐδῶ ἴσως νὰ συρθοῦν κι αὐτὲς μέσα στὴ φορικτὴ παγίδα πού ἔχω πιαστεῖ. Καὶ πρέπει καὶ νὰ τοὺς τὰ πῶ ὅλα. Δὲ γίνεται νὰ παντρευτῶ τὴν Ἄγκαθα ὅταν ξέρω ὅτι δὲν εἶμαι ὑπεύθυνος γιὰ τὶς πράξεις μου. Ναί, πρέπει νὰ τοὺς μιλήσω ἔστω κι ἂν ἔτσι τελειώσουν ὅλα μεταξὺ μας.

Ἀπόψε εἶναι ὁ χορὸς τοῦ πανεπιστημίου καὶ πρέπει νὰ πάω. Ὁ Θεὸς ξέρει ὅτι ποτὲ ἄλλοτε δὲν εἶχα λιγότερη διάθεση γιὰ διασκέδαση, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέψω νὰ εἰπωθεῖ ὅτι δὲν εἶμαι σὲ κατάσταση γιὰ δημόσιες ἐμφανίσεις. Ἄν μὲ δοῦν ἐκεῖ καὶ μιλήσω καὶ μὲ μερικοὺς ἀπ' τοὺς παράγοντες τοῦ πανεπιστημίου, θὰ εἶναι μιὰ καλὴ εὐκαιρία γιὰ νὰ τοὺς δείξω ὅτι θὰ ἦταν ἀδίκο νὰ μοῦ ἀφαιρέσουν τὴν ἔδρα.

11.30 μ.μ.: Πῆγα στὸ χορό. Πῆγα μαζί με τὸν Τσάρλς Σάντλερ, ἀλλὰ ἔφυγα πρὶν ἀπ' αὐτόν. Θὰ τὸν περιμένω ὅμως, γιατί ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι φοβᾶμαι νὰ κοιμηθῶ αὐτὲς τὶς τελευταῖες νύχτες. Εἶναι ἓνας εὐχάριστος, πρακτικὸς ἄνθρωπος, κι ἡ συζήτηση μαζί του θὰ ἡρεμήσει τὰ νεῦρα μου. Γενικά, ὁ χορὸς σημείωσε μεγάλη ἐπιτυχία. Μίλησα με ὄλους ὅσοι ἔχουν ἐπιρροή καὶ νομίζω ὅτι τοὺς ἔδωσα νὰ καταλάβουν ὅτι ἡ θέση μου δὲν ἔχει ἀδειᾶσει ἀκόμη. Ἦταν κι ἡ διαβολογυναίκα στὸ χορό· δὲ μποροῦσε νὰ χορέψει φυσικά, ἀλλὰ καθόταν μαζί με τὴν κυρία Οὐίλσον. Ἐπανειλημμένα τὰ μάτια της στράφηκαν πάνω μου. Ἦταν τὸ τελευταῖο σχεδὸν πράγμα ποὺ εἶδα πρὶν ἐγκαταλείψω τὴν αἴθουσα. Κάποια στιγμή, ἐνῶ καθόμουν σὲ σημεῖο ποὺ δὲ μ' ἔβλεπε, τὴν παρακολούθησα, καὶ εἶδα ὅτι τὸ βλέμμα της ἀκολουθοῦσε κάποιον ἄλλον. Ἦταν ὁ Σάντλερ, ποὺ ἐκείνη τῆ στιγμή χόρευε με τὴ δευτέρα δεσποινίδα Θέρστον. Κρίνοντας ἀπ' τὸ ὕφος της, εἶναι τυχερὸς ποὺ δὲν εἶναι στὸ ἑλεός της ὅπως ἐγώ. Δὲν ξέρει ἀπὸ τί ἔχει γλυτώσει. Νομίζω ὅτι ἀκούω τὰ βήματά του στὸ δρόμο καὶ θὰ κατέβω νὰ τοῦ ἀνοίξω. Ἄν θελήσει —

4 Μαΐου: Τί νὰ μοῦ συνέβη χθὲς τὸ βράδυ; Τελικὰ δὲν κατέβηκα στὴν ἐξώπορτα — τουλάχιστον δὲ θυμᾶμαι κάτι τέτοιο. Ἀλλά, ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, δὲ θυμᾶμαι νὰ πῆγα καὶ γιὰ ὕπνο. Τὸ ἓνα μου χέρι εἶναι φοβερὰ πρησμένο σήμερα τὸ πρωί, ἀλλὰ δὲ θυμᾶμαι νὰ τὸ χτύπησα χθὲς. Κατὰ τ' ἄλλα, αἰσθάνομαι πολὺ καλύτερα ἐξαιτίας τῆς χθεσιννοβραδινῆς ἐκδήλωσης. Δὲ μπορῶ ὅμως νὰ θυμηθῶ πῶς ἔγινε καὶ δὲ συνάντησα τὸν Τσάρλς Σάντλερ, ὅταν αὐτὸ

ἦταν πού σκόπευα νά κάνω. Μήπως...; ὦ Θεέ μου, εἶναι πολὺ πιθανό! Μήπως μὲ ὀδηγεῖ ξανά σὲ κάποιον διαβολικό χορό; Θὰ κατεβῶ στὸν Σάντλερ καὶ θὰ τὸν ρωτήσω.

Μεσημέρι: Νέα κρίση. Ἡ ζωὴ μου ἔχει καταντήσει ἀβίωτη. Ἀλλὰ ἂν εἶναι νὰ πεθάνω, θὰ πάρω κι ἐκείνη μαζί μου. Δὲ θὰ τὴν ἀφήσω πίσω γιὰ νὰ σπρώξει κι ἄλλους στὴν τρέλα ὅπως ἔχει κάνει μὲ μένα. Ὅχι, ἔχω φτάσει στὰ ὅρια τῆς ἀντοχῆς μου. Μ' ἔχει κάνει τὸν πιὸ ἀπελπισμένο κι ἐπικίνδυνο ἄντρα πάνω στὴ Γῆ. Ὁ Θεὸς ξέρει ὅτι δὲν εἶχα τὸ κουράγιο νὰ κάνω κακὸ οὔτε καὶ σὲ μύγα, κι ὅμως, ἂν εἶχα τούτη τὴ στιγμή στὰ χέρια μου αὐτὴν τὴ γυναίκα, δὲ θὰ ἔβγαινε ποτὲ ζωντανὴ ἀπ' αὐτὸ τὸ δωμάτιο. Θὰ τὴ δῶ σήμερα κιόλας καὶ θὰ μάθει τί πρέπει νὰ περιμένει ἀπὸ μένα.

Πῆγα στὸν Σάντλερ καὶ τὸν βρῆκα πρὸς ἐκπληξή μου στὸ κρεβάτι. Μόλις μπῆκα, ἀνασηκώθηκε κι ἔστρεψε πρὸς τὸ μέρος μου τὸ πρόσωπό του, πού μὲ τρόμαξε μόλις τὸ εἶδα.

— Τί ἔγινε, Σάντλερ; ἀναφώνησα, καὶ ἡ καρδιά μου πάγωσε καθὼς ξεστόμιζα τὶς λέξεις.

— Γκιλρόι, ἀπάντησε ψελλίζοντας μὲ τὰ πρησμένα χεῖλη του, εἶναι μερικὲς βδομάδες τώρα πού ἔχω τὴν ἐντύπωση ὅτι εἶσαι τρελός. Τώρα τὸ ξέρω, ὅπως ξέρω κι ὅτι εἶσαι ἐπικίνδυνος τρελός. Ἄν δὲν ἦταν πού δὲ θέλω νὰ προκαλέσω σκάνδαλο στὸ πανεπιστήμιο, θὰ ἦσουν τώρα στὰ χέρια τῆς ἀστυνομίας.

— Ἐννοεῖς...; εἶπα.

— Ἐννοῶ πὼς μόλις ἀνοιξά τὴν πόρτα χθὲς τὸ βράδυ, χύμηξες πάνω μου, μὲ χτύπησες καὶ μὲ τὶς δυὸ γρο-

θιές σου, με σώριασες κάτω, με κλότσησες με μανία στὰ πλευρά και με παράτησες στὸ δρόμο σχεδὸν ἀναίσθητο. Κοίτα τὸ χέρι σου, πὸ εἶναι μάρτυρας κατηγορίας σὲ βάρος σου.

Ναί, ἔτσι ἦταν: πρησμένο, με ἀρθρώσεις σὰ σφουγγάρι, ὅπως μετὰ ἀπὸ ἓνα τρομερὸ χτύπημα. Τί μποροῦσα νὰ κάνω; Ἄν και μ' ἔχει ἀπορρίψει ὡς τρελό, πρέπει νὰ τοῦ τὰ πῶ ὅλα. Κάθισα δίπλα στὸ κρεβάτι του και τοῦ διηγήθηκα ὅλα τὰ δεινά μου ἀπ' τὴν ἀρχή. Τοῦ τὰ ἐξέθεσα με τρεμάμενα χέρια και καυτὲς λέξεις, πὸ θὰ πρέπει νὰ ἔπειθαν ἀκόμη και τὸν πιὸ δύσπιστο.

— Σὲ μισεῖ και με μισεῖ! φώναξα. Μᾶς ἐκδικήθηκε ταυτόχρονα και τοὺς δύο χθὲς τὸ βράδυ. Μὲ εἶδε νὰ φεύγω ἀπ' τὸ χορὸ και θὰ πρέπει νὰ σὲ εἶδε και σένα. Ἦξερε πόση ὥρα θὰ κάνεις γιὰ νὰ φτάσεις στὸ σπίτι. Μετά, τὸ μόνο πὸ εἶχε νὰ κάνει ἦταν νὰ χρησιμοποιήσει τὴ διαβολικὴ βούλησή της. Ἄ, τὸ πληγωμένο πρόσωπό σου δὲν εἶναι τίποτα μπροστὰ στὴν πληγωμένη ψυχὴ μου!

Ἔμεινε ἄφωνος ἀπ' ὅσα ἄκουσε. Ἦταν προφανές.

— Ναί, ναί, τὸ πρόσεξα ὅτι με παρακολουθοῦσε, εἶπε σιγά. Φαίνεται ὅτι εἶναι ἱκανὴ γιὰ ὅλα. Ἄλλὰ εἶναι δυνατὸν νὰ σ' ἔχει φέρει σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση; Τί σκοπεύεις νὰ κάνεις;

— Νὰ τὸ σταματήσω! φώναξα. Εἶμαι τελείως ἀπελπισμένος. Θὰ τὴν προειδοποιήσω σήμερα, και ἢ ἐπομένῃ φορὰ θὰ εἶναι ἡ τελευταία της.

— Μὴν κάνεις καμιὰ τρέλα, μοῦ εἶπε.

— Τρέλα; ἀναφώνησα. Ἡ μοναδικὴ τρέλα θὰ ἦταν ἂν τὸ ἀνέβαλλα ἔστω και μιὰν ὥρα.

Και μὲ τὰ λόγια αὐτά, ἔτρεξα στὸ δωμάτιό μου, και πλέον βρίσκομαι μπροστὰ στὴ μεγαλύτερη κρίση τῆς ζωῆς μου. Θὰ ξεκινήσω ἀμέσως. Κέρδισα ἓνα πράγμα σήμερα, γιατί κατάφερα νὰ κάνω ἔστω κι ἓναν ἄνθρωπο νὰ συνειδητοποιήσει τὴν ἀλήθεια γι' αὐτὴ τὴ φοικτὴ ἐμπειρία μου. Κι ἂν συμβεῖ τὸ χειρότερο, τοῦτο τὸ ἡμερολόγιο ἀποτελεῖ τὴν ἀπόδειξη γιὰ τὸ κίνητρο πὺ μὲ ὄθησε.

Βράδυ: Ὅταν ἔφτασα στοῦ Οὐίλσον, ὠδηγήθηκα στὸ σαλόνι και τὸν βρῆκα μαζί μὲ τὴ δεσποινίδα Πενκλόζα. Ἐπὶ μισὴ ὥρα ὑποχρεώθηκα νὰ ὑπομείνω τίς μεγαλοστομίες του σχετικὰ μὲ τὴν πρόσφατη ἔρευνά του γιὰ τὸν ἀκριβὴ χαρακτήρα τῆς πνευματιστικῆς κριτικῆς, ἐνῶ ἡ διαβολογυναίκα κι ἐγὼ καθόμασταν και κοιταζόμεσταν ἀμίλητοι. Διάβασα μιὰ χαιρεκακία στὰ μάτια της, και θὰ πρέπει νὰ εἶδε τὸ μίσος και τὴν ἀπειλὴ στὰ δικὰ μου. Εἶχα σχεδὸν πιστέψει ὅτι δὲ θὰ βρισκα τὴν εὐκαιρία νὰ μιλήσω μαζί της, ὅταν ὁ Οὐίλσον εἰδοποιήθηκε ὅτι τὸν ζητᾶνε και μείναμε γιὰ μερικὰ λεπτὰ μόνοι.

— Λοιπόν, καθηγητὰ Γκιλρόι — ἢ μήπως κύριε Γκιλρόι; εἶπε μὲ τὸ εἰρωνικὸ χαμόγελό της. Πῶς εἶναι μετὰ τὸν χθεσινὸ χορὸ ὁ φίλος σας ὁ κύριος Σάντλερ;

— Τέρας! φώναξα. Τελείωσαν ὅμως τὰ κόλπα σου. Δὲ θ' ἀνεχθῶ ἄλλο. Ἄκου καλά τί θὰ σοῦ πῶ: (Τὴν πλησίασα και τὴν ταρακούνησα πιάνοντάς την ἀπ' τὸν ὄμο.) Μάρτυράς μου ὁ Θεὸς πῶς ἂν ἀσκήσεις ξανά τὰ διαβολικὰ τεχνάσματά σου πάνω μου, θὰ τὸ πληρώσεις μὲ τὴ ζωὴ σου. Ἄς γίνεῖ ὅ,τι θέλει, θὰ σὲ σκοτώσω. Ἡ ἀντοχή μου ἔχει ἐξαντληθεῖ.

— Οἱ λογαριασμοὶ μας δὲν ἔχουν κλείσει ἀκόμη, εἶπε

μὲ πάθος ἀνάλογο τοῦ δικοῦ μου. Μπορῶ ν' ἀγαπῶ καὶ μπορῶ καὶ νὰ μισῶ. Εἶχες νὰ διαλέξεις. Ἐπέλεξες νὰ περιφρονήσεις τὴν ἀγάπη μου· τώρα θὰ γνωρίσεις τὸ μίσος μου. Θὰ χρειαστεῖ λίγο ἀκόμη γιὰ νὰ σπάσει τὸ ἠθικὸ σου, ὅπως βλέπω, ἀλλὰ θὰ σπάσει. Ἡ δεσποινὶς Μάρντεν ἐπιστρέφει αὔριο ἀπ' ὅσο ξέρω.

— Καὶ τί σ' ἐνδιαφέρει ἐσένα; κραύγασα. Τὴν προσβάλλεις καὶ μόνο πού τολμᾷ καὶ τὴ σκέφτεσαι. Ἄν μοῦ περνοῦσε ἀπ' τὸ μυαλὸ ὅτι θὰ τῆς ἔκανες κακὸ —

Ἦταν φοβισμένη, τὸ ἔβλεπα παρόλο πού προσπαθοῦσε νὰ τὸ κρύψει. Διάβασε τὴ δυσσείωνη σκέψη στὸ μυαλό μου καὶ ἀποτραβήχτηκε στὴν ἄκρη τοῦ καναπέ, ὅσο γινόταν πιὸ μακριά μου.

— Εἶναι τυχερὴ πού ἔχει κάποιον ἔτοιμο νὰ ριχτεῖ στὴ μάχη γιὰ χάρη της, εἶπε. Μέχρι πού τολμᾷ καὶ ἀπειλεῖ μιὰ μοναχικὴ γυναίκα. Θὰ πρέπει νὰ συγχαρῶ τὴ δεσποινίδα Μάρντεν γιὰ τὸν προστάτη της.

Οἱ λέξεις ἦταν εἰρωνικὲς ἀλλὰ ἡ φωνὴ καὶ τὸ ὕφος της ἔσταζαν χολή.

— Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ συζητᾶμε, εἶπα. Ἦρθα μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ σοῦ πῶ —καὶ νὰ σ' τὸ πῶ ὅσο πιὸ ἐπίσημα γίνεται— ὅτι ἡ ἐπόμενη ἄθλια πράξη στὴν ὁποία θὰ μὲ ἐξαναγκάσεις θὰ εἶναι ἡ τελευταία σου.

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια, καὶ καθὼς ἀκούγα τὰ βήματα τοῦ Οὐίλσον στὴ σκάλα, βγῆκα ἀπ' τὸ δωμάτιο. Μπορεῖ τὸ ὕφος της νὰ ἦταν δολοφονικό, ἀλλὰ ἔδειχνε νὰ καταλαβαίνει ὅτι εἶχε νὰ φοβᾶται ἀπὸ ἐμένα ὅ,τι καὶ ἐγὼ ἀπὸ ἐκείνη. Φόνος! Ἦχε ἄσχημα ἡ λέξη. Ἀλλὰ ποτὲ δὲ λὲς ὅτι δολοφονεῖς ἓνα φίδι ἢ ὅτι δολοφονεῖς μιὰ τίγρη. Ἄς προσέχει ἀπὸ ἄδῳ καὶ πέρα.

5 Μαΐου: Ὑποδέχτηκα τὴν Ἀγκαθα καὶ τὴ μητέρα της στὸ σταθμὸ στὶς ἔντεκα. Ἔλαμπε ἀπὸ εὐτυχία κι ὁμορφιά. Καὶ ἦταν ἀφάνταστα χαρούμενη πού μ' ἔβλεπε. Τί ἔχω κάνει γιὰ ν' ἀξίζω τέτοια ἀγάπη; Τὶς συνόδευσα στὸ σπίτι τους καὶ γευματίσαμε μαζί. Ὅλα τὰ βάσανά μου μοιάζουν νὰ ἔχουν ἐξαφανιστεῖ ἀπὸ τὴ ζωὴ μου ἀπ' τὴ μιὰ στιγμή στὴν ἄλλη. Μοῦ λέει ὅτι μὲ βρίσκει χλωμό, ἀνήσυχο καὶ ἄρρωστο. Τὸ ἀποδίδει, ἡ γλυκιά μου, στὴ μοναξιά μου καὶ στὴ συμβατικὴ φροντίδα μιᾶς οἰκονόμου. Εὐχομαι νὰ μὴ μάθει ποτὲ τὴν ἀλήθεια. Μακάρι ἡ σκιά, ἂν πρέπει νὰ ὑπάρχει σκιά, νὰ σκεπάζει μόνο τὴ δική μου ζωὴ καὶ ν' ἀφήσει τὴ δική της λουσιμένη στὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Μόλις ἔχω γυρίσει στὸ σπίτι μου νιώθοντας ἄλλος ἄνθρωπος. Μ' αὐτὴν στὸ πλευρό μου, νομίζω ὅτι θὰ μπορούσα ν' ἀντισταθῶ μὲ τόλμη σὲ ὅτιδήποτε μπορεῖ νὰ μοῦ ἐπιφυλάσσει ἡ ζωὴ.

5.00 μ.μ.: Θὰ προσπαθῆσω νὰ εἶμαι ἀκριβής. Θὰ προσπαθῆσω νὰ τὰ καταγράψω ὅπως ἀκριβῶς συνέβησαν. Εἶναι νωπὰ ἀκόμη στὸ μυαλό μου καὶ μπορῶ νὰ τὰ μεταφέρω στὸ χαρτί σωστά, ἂν κι εἶναι ἀπίθανο νὰ ἔρθει κάποια στιγμή πού θὰ ξεχάσω τὰ σημερινὰ γεγονότα.

Εἶχα ἐπιστρέψει ἀπὸ τὸ σπίτι τῶν Μάρντεν μετὰ τὸ γεῦμα καὶ πραγματοποιοῦσα μερικὲς μικροσκοπικὲς τομὲς μὲ τὸ νυστέρι μου, ὅταν κάποια στιγμή ἔχασα τὶς αἰσθήσεις μου μὲ τὸν ξαφνικὸ ἀπεχθὴ τρόπο πού μοῦ ἔχει καταντήσει οἰκεῖος τὸν τελευταῖο καιρό.

Ὅταν ἐπανέκτησα τὶς αἰσθήσεις μου, βρισκόμουν σ' ἓνα μικρὸ δωμάτιο πολὺ διαφορετικὸ ἀπὸ ἐκεῖνο στὸ

ὁποῖο ἐργαζόμενον. Ἦταν ζεστό καὶ φωτεινό, μὲ καναπέδες μὲ καλύμματα ἀπὸ κρετόν, χρωματιστὲς κουρτίνες καὶ πάμπολλα ὁμορφα μικροπράγματα στὸν τοῖχο. Ἐνα μικρὸ διακοσμητικὸ ρολοὶ μετροῦσε τὸ χρόνο μπροστά μου καὶ οἱ δείκτες του ἔδειχναν τρεῖς καὶ μισή. Ὅλα μοῦ ἦταν πολὺ οἰκειὰ, ἀλλὰ πρὸς στιγμὴ κοίταζα γύρω μου σαστισμένα, μέχρι πού τὸ βλέμμα μου ἔπεσε σὲ μιὰ φωτογραφία μου πάνω στὸ πιάνο. Δίπλα ὑπῆρχε μιὰ τῆς κυρίας Μάρντεν. Καὶ τότε θυμήθηκα ἀμέσως πού βρισκόμουν. Ἦταν τὸ δωμάτιο τῆς Ἄγκαθα.

Ἄλλὰ πῶς εἶχα βρεθεῖ ἐκεῖ καὶ τί ἤθελα; Ἐνίωσα ἓνα φρικτὸ σφίξιμο στὴν καρδιά. Μήπως εἶχα σταλεῖ ἐκεῖ γιὰ κάποια διαβολικὴ ἀποστολή; Μήπως ἡ ἀποστολὴ αὐτὴ εἶχε ἤδη ἐκτελεστεῖ; Αὐτὸ θὰ εἶχε γίνεῖ διαφορετικά, γιατί θὰ εἶχα ἐπανακτῆσει τίς αἰσθήσεις μου; ὦ, ἦταν ἐξοντωτικὴ ἡ ἀγωνία ἐκείνης τῆς στιγμῆς! Τί νὰ εἶχα κάνει; Πετάχτηκα ὄρθιος μέσα στὴν ἀπελπισία μου, καὶ μὲ τὴν κίνησή μου αὐτὴ ἔπεσε ἀπὸ τὰ γόνατά μου στὸ χαλὶ ἓνα μικρὸ γυάλινο μπουκάλι.

Δὲν ἔσπασε καὶ τὸ σήκωσα. Ἄπ' ἔξω ἔγραφε «Θεϊκὸ Ὁξύ». Ὅταν ἀφαίρεσα τὸ στρογγυλὸ γυάλινο πῶμα, μιὰ πυκνὴ ἀναθυμίαση ἀναδύθηκε ἀργὰ καὶ μιὰ ἰσχυρὴ ἀποπνικτικὴ μυρωδιὰ ἀπλώθηκε στὸ δωμάτιο. Ἦταν μιὰ ἀπὸ τίς χημικὲς οὐσίες πού χρησιμοποιοῦσα στὰ πειράματά μου. Ἀλλὰ γιατί εἶχα φέρεῖ στὸ δωμάτιο τῆς Ἄγκαθα ἓνα μπουκάλι μὲ βιτριόλι; Αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ παχύρρευστο δύσοσμο ὑγρὸ μὲ τὸ ὁποῖο εἶναι γνωστὸ πῶς οἱ ζηλόφθονες γυναῖκες καταστρέφουν τὴν ὁμορφιὰ τῶν ἀντιζήλων τους; Ἡ καρδιά μου σταμάτησε καθὼς ὕψωνα τὸ μπουκαλάκι στὸ φῶς. Δόξα τῷ Θεῷ, ἦταν

γεμάτο! Δὲν εἶχε γίνει ἀκόμη κανένα κακό. Ἄλλὰ ἂν ἡ Ἄγκαθα εἶχε μπεῖ ἓνα λεπτό πιὼ πρίν, δὲν ἦταν βέβαιο ὅτι τὸ διαβολικὸ παράσιτο μέσα μου δὲ θὰ εἶχε ἐκτοξεύσει τὸ ὑγρὸ στό... Ἄ, οὔτε νὰ τὸ σκεφτῶ δὲν ἀντέχω! Ἄλλὰ ἔτσι θὰ εἶχε γίνει. Γιὰ ποιὸν ἄλλο λόγο τὸ εἶχα φέρει; Στὴ σκέψη αὐτοῦ ποῦ θὰ μπορούσα νὰ εἶχα κάνει, τὰ ταλαιπωρημένα νεῦρα μου κατέρρευσαν καὶ βρέθηκα νὰ τρέμω σύγκορμος — ἓνα πραγματικὰ ἀξιολύπητο ράκος.

Ὁ ἦχος τῆς φωνῆς τῆς Ἄγκαθα καὶ τὸ θρόισμα τοῦ φορέματός της μ' ἐπανάφεραν στὴν πραγματικότητα. Σήκωσα τὸ βλέμμα μου καὶ εἶδα τὰ γαλανὰ μάτια της, πλημμυρισμένα τρυφερότητα καὶ οἶκτο, νὰ μὲ κοιτάζουν.

— Πρέπει νὰ σὲ πᾶμε στὴν ἐξοχή, Ὅστέν, εἶπε. Πρέπει νὰ ξεκουραστεῖς καὶ νὰ ἡρεμήσεις. Φαίνεσαι τραγικὰ ἄρρωστος.

— ὦ, δὲν εἶναι τίποτα! εἶπα προσπαθώντας νὰ χαμογελάσω. Μιὰ στιγμιαία ἀδυναμία ἦταν. Τώρα εἶμαι μιὰ χαρά.

— Μὲ συγχωρεῖς ποῦ σ' ἄφησα νὰ περιμένεις. Θὰ πρέπει νὰ εἶσαι ἐδῶ τουλάχιστον μισὴ ὥρα! Εἶχε ἔρθει ὁ ἐφημέριος, καὶ μιὰ καὶ ξέρω ὅτι δὲ θὰ σ' εὐχαριστοῦσε ἡ παρέα του, σκέφτηκα ὅτι ἦταν καλύτερα νὰ σὲ φέρει ἡ Τζέιν ἐδῶ. Δὲν ἔλεγε νὰ φύγει ὅμως!

— Δόξα τῷ Θεῷ ποῦ ἔμεινε! Δόξα τῷ Θεῷ ποῦ ἔμεινε! ἀναφώνησα ὑστερικά.

— Τί ἔπαθες, Ὅστέν; ρώτησε πιάνοντάς με ἀπὸ τὸ μπράτσο καθὼς σηκωνόμουν ἀπ' τὴν καρέκλα. Γιατί χαίρεσαι ποῦ ἄργησε νὰ φύγει ὁ ἐφημέριος; Καὶ τί εἶν' αὐτὸ τὸ μπουκαλάκι στὸ χέρι σου;

— Τίποτα, φώναξα χώνοντάς το στὴν τσέπη μου. Ἄλλὰ πρέπει νὰ φύγω. Ἔχω κάτι σημαντικό νὰ κάνω.

— Πολὺ βλοσυρὸ σὲ βλέπω, Ὅστέν! Δὲν ἔχω ξαναδεῖ ἔτσι τὸ πρόσωπό σου. Εἶσαι θυμωμένος;

— Ναί, εἶμαι θυμωμένος.

— Ἄλλὰ ὄχι μαζί μου;

— Ὅχι, ὄχι, ἀγάπη μου! Δὲ θὰ καταλάβαινες ἂν σοῦ ἔλεγα.

— Ἄλλὰ δὲ μοῦ εἶπες γιὰ ποιό λόγο ἤρθες.

— Ἦρθα νὰ σὲ ρωτήσω ἂν θὰ μ' ἀγαπᾶς πάντα — ὅτι κι ἂν κάνω, ὅποια σκιά κι ἂν πέσει πάνω στ' ὄνομά μου. Θὰ πιστεῦες σὲ μένα καὶ θὰ μοῦ εἶχες ἐμπιστοσύνη ὅσο ἄσχημα κι ἂν ἔδειχναν τὰ γεγονότα;

— Ξέρεις καλὰ πῶς ναί, Ὅστέν.

— Ναί, τὸ ξέρω. Κι ὅτι κάνω, θὰ τὸ κάνω γιὰ σένα. Εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ τὸ κάνω. Δὲν ὑπάρχει ἄλλη λύση, ἀγάπη μου.

Τὴ φίλησα κι ἐγκατέλειψα βιαστικὰ τὸ δωμάτιο. Τὰ ὄρια τῆς ἀναποφασιστικότητος εἶχαν ἐξαντληθεῖ. Ὅσο ἢ διαβολογυναίκα ἀπειλοῦσε τὶς προοπτικές μου καὶ τὴν τιμὴ μου, ἴσως νὰ ὑπῆρχε πρόβλημα ὡς πρὸς τὸ τί θὰ ἔπρεπε νὰ κάνω. Ἄλλὰ τώρα, ὅταν κινδύνευε ἡ Ἄγκαθα, ἡ ἀθῶα μου Ἄγκαθα, τὸ νὰ κάνω τὸ καθῆκον μου ἦταν μονόδρομος. Δὲν εἶχα ὄπλο, ἀλλὰ αὐτὸ δὲ μὲ σταμάτησε. Τί ὄπλο νὰ χρειάζομαι ὅταν αἰσθανόμουν τὸν κάθε μῦ τοῦ σώματός μου νὰ σιγοτρέμει ἀπὸ τὴ δύναμη ἐνὸς ἐξαγριωμένου ἄντρα;

Διέσχιζα τρέχοντας τοὺς δρόμους τόσο ἀποφασισμένος γι' αὐτὸ ποὺ ἔπρεπε νὰ κάνω, ὥστε μόλις ποὺ ἀντιλήφθηκα ὅτι διασταυρώθηκα μὲ τὸν καθηγητὴ Οὐίλ-

σον, πού ἔτρεχε μὲ τὴν ἴδια βιασύνη πρὸς τὴν ἀντίθετη κατεύθυνση. Λαχανιασμένος ἀλλὰ ἀποφασισμένος, ἔφτασα στὸ σπίτι καὶ χτύπησα τὸ κουδούνι. Μιὰ χλομὴ καμαριέρα ἀνοιξε τὴν πόρτα καὶ χλόμιασε ἀκόμη περισσότερο ὅταν εἶδε ποιόν εἶχε μπροστά της.

— Ὁδήγησέ με ἀμέσως στὴ δεσποινίδα Πενκλόζα, ἀπαίτησα.

— Κύριε, ψέλλισε, ἡ δεσποινὶς Πενκλόζα πέθανε στὶς τρεῖς καὶ μισὴ τὸ ἀπόγευμα!